

GALATYALILARA MEKTUP

İNSAN ÇABASI MI, TANRI KAYRASI MI?

Sevinç Getirici Haber'de bu kısa, ama özlü mektup *Romalılar*'la koştur önemi taşıyor. Ademoğlunun ruhsal çökkünlüğünü apaçık gösteren bu yazının tanrıbilimde yeri ön sırayı tutar. Mektubun kaleme alındığı dönemde, Mesih'in Kilisesi öğretisi bakımından bir yol kavşağında bulunuyor. Tutulacak yön yöntem ne olacak? Kilise topluluğunu, ilk inanlıları uğraştıran sorun ve bunalım buydu. *Galatyalılar*'a mektup yazılıncaya dek, Mesih inancını Yahudiliğe bağlı bir din tarikatına dönüştürmek çabası giderek hız kazanıyordu. İnanıcı şeriate, biçime, harfe bağlama doğrultusundaki çaba gün günden yoğunlaşıyordu. Tanrı-insan ilişkisini özgürlük ilkesine dayandıran sağlıklı tanrıbilim öğretisi, bu mektubun yazılıp kiliselere gönderilmesiyle billurlaştı ve gerçekleşti.

Günaha tutsak varlığın günahattan özgür edilip ruhsal-bireysel haklara, kişisel özgürlüğe kavuşmasını öğrenmekle ilgilenen, bu mektubun hem kısa hem de özlü sayfalarına eğilsin. Bu yazı Kilise'nin tarihine, gelişimine, evrenselliğine ışık tutan önemli bir İncil parçasıdır. İlk Kilise insanlığa bir tarih belgesi bırakmakla ilgilenmedi. Tersine, tarihin akımını, gelişimini etkiledi. Geniş ve uzun bir ırmağın yatağını açtı. Bu mektup o ırmağın yatağını saptayan gelişimlerle ilgilidir. İnsanlığın temel gereksinimi nedir? Bu kimden sağlanır, nasıl gerçekleşir? Aynı öğretisi kuşkusuz öbür mektuplarda da konu edilmekte, ama burada özlü ve kanıtlı açıklıkla sergilenmekte.

Mektubun kilit noktası 2:20'dedir demek yanlış olmaz: *"Artık yaşayan ben değilim; bende yaşayan Mesih'tir. Şimdi bedende yaşadığım yaşamı beni seven ve benim için canını veren Tanrı Oğlu'na imanla yaşamaktayım."* Bu anlamlı açıklamada, mektubun temel öğretisi, Tanrı'dan esinlenen yazarın bu öğretilere dayanan kişisel deneyimi belirtilmektedir. Tanrı'nın sağladığı kurtuluş ve özgürlük kupkuru bir kuram ya da varsayım değil, doğrudan doğruya Tanrı esinlemesiyle iletilen somut ve kanıtlı bildirimdir: *"Çünkü ben onu ne herhangi bir insandan aldım ne de insandan öğretildim. İsa Mesih'in açıklamasıyla verildi bana" (Galatyalılar 1:12).*

Sonuçlamalı Özgürlük

Tanrı Oğlu Mesih'in sağladığı özgürlük tanrısal açıklamayla bildirilir, Kutsal Ruh aracılığıyla varlığa mal edilir. Etkin tutumla, imanla ağırlandığında canın en köklü gereksinimini karşılamış olur. Bu gelişimde birey özgürlüğünün gerçek anlamını kavrar: Tanrı'nın apayrı sunusunu olumlu biçimde değerlendirerek affa, sonsuz güvenliğine erişir. Ya da onu teperek kendini sonsuz çıkmazda bırakır. Burada günahın gerçekçilikle kavranışı, canın kurtuluşu, yeni insanın yaratılışı, bu doğrultuda imanın değişmez önemi ve özgürlüğün gönenci bireyle ilgili bir deneyim niteliğinde tanıtılıyor. Bu açıdan da, mektup salt bir tanrıbilim öğretisi değil, kişisel yaşam aşaması niteliğinde tanrısal belge olarak belirir.

Bu mektup, yaşam kutsallığını bir kuram niteliğinde değil, gönenc özelliğinde kişisel varlığa mal edilen bir deneyim olarak göstermektedir. Yazar kişisel adlı (zahir) sık sık kullanmak yoluyla, Tanrı'ya bağlılığın ne din, ne töre, ne de biçim olduğunu, tam tersine yaşamsal bir deneyim ve gönenc olarak belirlediğini vurguluyor. Yazarın korkusu şeriate, biçime, töreye saplananın ruhsal yaşamı köklü zarara uğrayacağı ve kısırlaşacağı noktasında odaklanıyor. Öncelik taşıyan gereksinim, iç yaşamda ruhsal gönence kavuşmaktır; dıştan beliren uygulamalara sarılmak değil. Gerçek verimlilik,

Kutsal Ruh'un içte işlemesiyle bütünlüğe gelir. "Bende yaşayan Mesih'tir", "İsa'nın yaraları benim bedenime işlenmiş bulunuyor" türünden kesin vurgulamalar kurtuluşun, özgürlüğün öznel açıklanışıdır. Ruhsal yolculuk varlığa dıştan kabul ettirilen, her an kişiden şunu bunu dileyen, kader ve takdirle işleyen bir Allah'a bağımlılık olamaz. Bunun tam tersine, iç yaşamda tahtını kuran özgür Mesih'in isteğine yaraşır biçimde, O'nun çizdiği özgürlük yolunda ilerlemekle belirir. O'nun isteği varlığa egemen olmuştur; günahlı canın çıkarıcı, yararlı, büyüklenci kovalayışları artık etkisiz bırakılmıştır.

Haberci Pavlos ruhsal yolculukta kişisel çelişkilerini, sürtüşmelerini, yenilgilerini örnek göstererek, her insanı gönencine kavuştuğu özgürlüğün sevincine çağırmakta. Mektup'ta vurgulanan tanrısal gerçek, dinsel uygulamalarla inleyen, ne kurtuluşunu, ne özgürlüğünü, ne de doğrulukla donatıldığını bilebilen canlara Tanrı'nın çağrısıdır. Mektup tanrısal bir öğreti ve eğitim parçası olmanın yanı sıra tanrısal çağrıdır. Tanrı özgürlüğüne kesin ve belirgin çağrı.. İsa Mesih'in duyurduğu gerçek kendisinin etle, kanla, kemikle, deriyle belirmesi, kadına-erkeğe özgürlük nefesini aldırması, O'na iman edenin Tanrı'ya 'gerçek' ilişkisinde bağlanmasıdır (bkz. Yuhanna 8:31,32).

Sevinç Getirici Haber'de buna koşut mektup *Romalılar*'dır dendi. Bu mektubun kesinlikle değil, ama gereklilikle *Romalılar*'dan daha sonra yazılmış olduğu kanısı dikkatten kaçamaz. Tanrı'nın kurtuluş uygulayışı, *Galatyalılar*'da daha kısa, *Romalılar*'daysa daha geniş çapta anlatılmaktadır. Bunlar, *Sevinç Getirici Haber*'de aynı konuya eğilen iki kardeş mektuptur: *Habakkuk 2:4*'ten, daha önce *Yaratılış 15:6*'dan kaynaklanan tanrısal ilke, Yeni Antlaşma'da şu yerlerde yinelenir: *Romalılar 1:17*; *Galatyalılar 3:11*; *İbraniler 10:38*. *Romalılar*'da vurgulama, 'doğruluk' konusundadır, *Galatyalılar*'da 'yaşam bulmak' konusunda, *İbraniler*'deyse 'iman etmek..'

Bütün inançları ve onların öğretilerini araştırmaya koyulan birey, günahlı insanın doğruluk arayışında iki görüşle karşılaşır: Canın doğruluğa kavuşması doğrudan doğruya Tanrı'nın İsa Mesih aracılığıyla açıklanan armağansal kayrasındadır. Buna iman ederek kesin kurtuluşa kavuşan insanın parlak görünümü çizilir *Mektup*'ta. Öte yandan canın kurtuluşunu ve doğruluğu din bağlılıklarında, töresel uygulamalarda, yasal kurallarda, hayır sevapta arayanlar. Bunlar daima ruhsal borçluluktur. Yeni Antlaşma'daki mektuplar arasında yer tutan *Galatyalılar*'la *Romalılar*'ın belirgin vurgulaması şeriat kurallarıyla, dinsel-sevapsal çabalarla günahlı ademoğlunun havvakızının doğruluğa kavuşamayacağıdır (4:1-5; bkz. *Romalılar 4:1-25*).

Yazarın Yaşam Deneyimi

En tutucu İbrani geleneğine bağlı olan Tarsuslu Saul (Pavlos) atalarından öğrendiği tek Tanrı bilgisine kesin bağlılıkta yaşamaktaydı. İnandığı Tanrı'nın kutsal olduğunu çok iyi biliyordu. Ve Eski Antlaşma'da Tanrı'nın kendi halkından kutsallık dilediğini okuyordu (bkz. *Levililer 11:44,45*; *19:2*; *20:7,26*; *21:6,8*). Bunlara karşı Pavlos'u uğraştıran temel sorun, günahlı kişinin Tanrı'ca istenen yaşam kutsallığa nasıl kavuşabileceğiydi. Onun bu arayışı Şam (Damaskos) yolunda yanıtlandı. Dinci, töreci, şeriatçı Saul, İsa Mesih'i gerçek Tanrı inancına bir sokuntu sayıyor, 'Yol' olarak nitelendirilen Mesih inancını ortadan kaldırmak için tüm gücüyle didiniyordu. Ama onun bu görüşü kovalayışı Tanrı'nın düzeni değildi. İsa Mesih inanlılarını darmadağın etmek için, yanındaki yardımcılarıyla Şam'a giderken gökte güneşin parlaklığından daha parlak bir nurla karşılaştı, bu ışığın kaynağı olan Mesih'i

yücelerde gördü. O anda Rab'bi görmüş oldu. Saul orada Mesih'e iman ederek yeniden doğdu, yeni yaşamla donatıldı, aradığı doğruluğa hemencecik kavuştu.

Sonradan Pavlos adını alan bu insanın temel öğretisi kendisinin kayrayla yeniden doğuşuydu. *Habercilerin İşleri*'nde yazar Luka bu tanrısal olayı bütün ayrıntılarıyla üç kez anlatır (bkz. 9.22.26. bölümler). Mesih'e saldıricılıktan O'nun haberciliğine geçen Pavlos'un hem yaşam öyküsü, hem de tanrıbilim öğretisi ölümler arasından dirilen Rab İsa Mesih'in günahlıyı kurtarmasıdır (bkz. *Habercilerin İşleri* bölüm 9; *Romalılar* 1:4; *Galatyalılar* 1:1-4; *Filippililer* 3:10). Günahtan kurtulmanın temel koşulu, dirilen Mesih'e iman etmek gereksinimdir (bkz. *Romalılar* 4:25; 10:9-10; *Habercilerin İşleri* 22:11; 26:16,23; *I.Korintoslular* 15. bölüm). Tanrı kayrasının tüm ayrıntılarıyla vurgulandığı her yerde, kayranın doğal sonuçları belirtilir: İman, doğruluk, özgürlük, yaşam yeniliği, ölümden diriliş ve sonsuz yaşam.. Tümünün ana kaynağı İsa'nın haçta ölümü, sonra da dirilişidir. *Galatyalılar*'a mektup, bu somut öğretinin belgesidir.

Galatyalılar Kimdir?

Galatyalılar'a yazılan mektup, köklü öğretinin yanı sıra, geniş kapsamlı tarihsel bilgiyi de içerir. Bu bilgi özellikle yazar Pavlos'un habercilik göreviyle, çeşitli yerlere gitmesiyle, kiliselerin başlayışına gelişmesine katkısıyla ilgilidir. Bazı yönlerden *Habercilerin İşleri*'nde yazar Luka'nın değinmediği olaylara kısıtlı da olsa ışık saçan bu mektup. Bu nedenle *Galatyalılar*'da tarihsel olaylar açıklanırken, bunları *Habercilerin İşleri*'ndeki koşut gelişimlerle uyuma getirmeye çalışmak, tarihsel bilgi bakımından çok önemlidir. Ama bu iş sıradan bir uğraş sayılamaz. En keskin görüşlü uzman tanrıbilimcileri, düşünürleri uğraştıran, sonundaysa iki ayrı görüş ve yorum oluşturan uğraştır bu. Yazıda iki görüşe de değineceğiz, sorunun çözümüyle uğraşmayacağız.. Bu sorun öğreti konusu değil, coğrafya ve tarih uygulamasıyla ilgilidir. Her inanlının bildiği ve okuduğu mektup kimlere yazıldı? Hangi tarihte ve hangi bölgede yaşamakta olan inanlılara seslendi?

Galatyalılar kimdir? Bunlar İ.Ö. 278-277 yıllarında, bugünün Fransa'sında Galler adıyla tanınan topluluktur. Kendilerine daha elverişli, verimli bir yer aramayı kovalayarak çok uzun bir yolculuğa koyuldular. Tarih boyunca birçok halkın ve toplumun akın ettiği küçük Asya'yı göze kestirdiler. Avrupa'yı aşarak Anadolu'ya vardılar. Küçük Asya'nın merkez bölgesindeki yüksek düzlüğü çok beğendiler, özellikle Ankara'yı içeren kesime yerleştiler. Galatya olarak bilinen bölgeyi onlar kurdu. Kızılırmak (Halis), bu düzlüğü sulayan yararlı bir su kaynağıydı. O dönemde buradaki çeşitli yerli halklar her tür toplum kavramından yoksundu. Buraya göç eden Galler Anadolu'nun başka kesimlerine de kendi adlarını verdiler: Gallipoli (Gelibolu) ve İstanbul'un çok iyi bilinen Galata'sı. Çoğunluğu oluşturmamakla birlikte bölgeye egemen oldular, yönetimlerini kurdular, giderek etkilerini genişlettiler. Dilleri Galler'in diliydi, kültürleri hatırı sayılır nitelik taşırdı. Kendilerine özgü dinleri de vardı. Zamanın geçişiyle üç ayrı kesimi oluşturdular: **Trokmi**'ler doğu bölgesine çekildi, Pontos ile Kappadokya'ya sınır oldu. Başkentleri Tavion'du (Büyüknefesköy, Yozgat). **Tolistobogii**'ler batıya yerleşti, Frikya ile Bitinya'ya sınır oldu. Başkentleri Pessinos'tu (Sivrihisar'ın 15 km. güneydoğusunda). **Tektosag**'lar orta bölgeye yerleşti. Başkentleri Ankara'ydı.

İ.Ö. 64 yılında tüm bölge Roma imparatorluğuna geçti, İ.Ö. 25 yılında Galatya adını taşıyan bölge bir Roma eyaleti oldu. Ama bu eyalet önceki Galatya'dan çok geniş kapsamlıydı: Pontos'un bazı kesimlerini, Frikya, Likaonya, Pisidya, Paflagonia,

İsavria yörelerini hep içine alarak eski Galatya'nın iki üç katı oldu. Bu eyalet Haberci Pavlos'la Barnabas'ın ilk haber gezisinde *Sevinç Getirici Haber'i* yaydıkları, kilise topluluklarının olduğu önemli kentleri içeriyor: Antakya (Pisidya), Konya, Listra, Derbe (*Habercilerin İşleri 13.14. bölümler*). Bu kentlerin halkı, yerli toplumların yanı sıra Yunanlı, Romalı ve Yahudiler'di.

Haberci Pavlos'un 1:2'de sözünü ettiği Galatya'daki kilise toplulukları hangi kiliselerdir? Bu noktada da görüş ve yorum ikiye ayrılmakta: Bazı tarihçi tanrıbilimciler, Roma imparatorluğu döneminden önceki dar kapsamlı Galatya'ya değindikten sonra, bu kiliselerin eski Galatya'da bulunan, –az önce değindiğimiz– kuzey kentlerinde olduğunu savunmaktaydı. Ne var ki, haberci Pavlos'la iş arkadaşlarının o kentleri ziyaretinden *Habercilerin İşleri*'nde hiç konu edilmiyor. Öte yandan bu tarihçiler ikinci haber gezisinde sözü edilen açıklamayla (*bkz. Habercilerin İşleri 16:6*), üçüncü haber gezisindeki açıklamaya (*bkz. Habercilerin İşleri 18:23*) dikkati çekerek, habercilerin sonraki iki gezide Ankara'ya ve daha ötelere uzandığını, o yerlerde *Sevinç Getirici Haber'i* yaydıklarını, kilise toplulukları oluşturduklarını, onları desteklemeye gittiklerini göstermeye çalışmaktaydı. Bu görüşü kabul edemeyen daha sonraki bir tarihçiler kuşağı (başta *Sir William Ramsey* olmak üzere) *Habercilerin İşleri 16:6* ile *18:23*'teki Galatya adının Roma öncesi dar kapsamlı Galatya ile ilgili olduğunu savundu. Romalılar'ın eyalet sınırlarını her yana genişlettikleri dönemde.. Bu görüş uyarınca Galatya'dan söz edilirken, Pavlos'la Barnabas'ın ilk haber gezisinde uğradıkları kentlerden söz edilmektedir. Yine bu yoruma göre 'Galatya'daki kilise toplulukları' (1:2), Pisidya Antakya'sı (Yalvaç), Konya, Listra topluluklarıdır. İki ayrı görüş ve yorum bunlardır. İkincisinin son yıllarda giderek çok ağır bastığını vurgulamak gerekir. Bu iki görüşten ilkinde **Kuzey Galatya**, sonrakineyse **Güney Galatya** kuramı denmektedir. Görüleceği gibi, görüş ayrılığı mektubun özüyle değil, coğrafi ayrıntılarla ilgilidir. Nesnel yorumla uğraşan düşünürler bu tür çetin sorunlarla boğuşmaktan, açılarını bildirmekten ve yaymaktan hiç çekinmezler; çünkü gerçek bu yolla billurlaştır.

Yeni Antlaşma'da Galatya adına şu yerlerde rastlanır: *Galatyalılar 1:2; I.Korintoslular 16:1; I.Petros 1:1; II.Timoteos 4:10* (bazı eski metinlerde sonuncusu 'Galler' bölgesi olarak yazılıdır). Daha önce belirtilen *Habercilerin İşleri 16:6; 18:23*'teki anlatım bölgeyle ilgilidir ve iki ayrı yoruma yol açmıştır. Güney kuramının başarılı uzmanı ve savunucusu *Sir William Ramsey*, sözü edilen dört kilise topluluğunun –Antakya, Konya, Listra, Derbe– mektupta yazar Pavlos tarafından bir bütün olarak görüldüğünü, tümünün aynı dönemde Mesih bağlılığına geldiğini gösteren ayetleri kanıt olarak ele alıyor (*1:6,8; 3:1; 4:9,13,14*). Bu ayetlerde okuyucu hep Galatya eyaletinde bulunuyor, kiliselerin bütünü aynı haber gezisinin ürünü niteliğinde gösteriliyor, Pavlos'tan uyumlu bildiriye duymuşken şimdi yoldan saptıkları anlaşılıyor.

Olsa olsa, haberci Pavlos'un ilk müjde gezisindeki çalışmalarına değinmektedir bu yazı. Buna karşı Pavlos'un ziyaretinden hiç söz edilmediği yerlerde bir sıra kilise topluluğuna içli dışlı nasıl konuşabilir o? Bu yoruma dayanarak sözü edilen uzman araştırmacı, Pavlos'un Roma yöneticileri tarafından çizilen güney Galatya'yı ziyaret etmiş olduğunu üsteliyor, Galatya'daki kiliseler bir bütündür diyor. Aynı zamanda başka ilginç bir gözlemde bulunarak haberci Pavlos'la ilgili kiliseleri dört ayrı bölge başlığı altında görüyor: Asya, Galatya, Ahaya (güney Yunanistan) ve Makedonya. Pavlos'un her bir bölgede yoğun çalışmalar sürdürdüğünü, kiliseler kurulmasına katkıda bulunduğunu, çok yakın arkadaşlıklar edindiğini belirtiyor. Ve bu kiliselerin

Yeruşalim'deki inanlılara yardımda bulunduğuna dikkati çekiyor. Düşünür, bunlara benzer daha birçok gözlemlerle, aşağı (güney) Galatya kuramını savunuyor.

Mektubun Yazarı ve Tarihi

Yeni Antlaşma'yı oluşturan yirmi yedi yazı içinde, yazılış tarihinin belirgin biçimde kararlaştırılması oldukça güç mektuplardan biri önümüzdeki parçadır. Coğrafi konumu gibi, tarihsel belirlenimi de ayrımlı görüşler üzerinde toplanagelmıştır. Bu görüşler, İ.S. 45-60 yılları arasında dağılmakta. Buna göre, birileri onu en önceki mektuplardan saymaktayken, başkaları daha geç tarihte yazılanlardan biri olarak görüyor.

Karşımızda uluslardan, putlara tapıcılıktan Mesih'e dönen bir kilise topluluğu var. Aralarına sokulan bazı işgüzar Yahudi şeriatçıların çabasıyla, saf kayra inancından kaymışlar, bambaşka bir inanca dalmışlar: Yahudi şeriatçılığıyla katışımlı bir tür Mesih inancı.. Özellikle sünnet töresinde odaklanan şeriatçılığın yinelemeli biçimciliği –bir bakımdan önceki inançlarına benzer olduğundan– onlara beğenilir gelmiş. Böyle kısa bir zamanda kayra öğretilerinden bambaşka bir habere kayıvermişler (1:6). Puta tapıcılıktan, günahın tiksintisinden tanrısal kayrayla kurtulduklarına sevinecek ve bu gelişimle övünecek yerde, gerisin geriye ayartılmışlar. Onlara Haber'i ileten Pavlos'un derininde bu gerileme çok ağır bir yara açmış.

Durum göz önünde bulundurularak sormak gerekiyor: Pavlos mektubu ne zaman yazmış olmalı? Hiç kuşkusuz, bu kiliselerin kuruluşundan –ilk haber gezisinden– sonra yazılmıştır. Mektubun yazarı haberci Pavlos olduğuna başlangıçtan belirgindir. Yazının daha açılışında, süregelen bir sürtüşmeye yanıt oluşturduğuna görülmektedir. Pavlos hemen, Tanrı tarafından atanmış haberci olduğuna vurguluyor (1:1), okuyucularının çok kısa bir zamanda bambaşka bir öğretilere kayıvermesine şaşırtığını bildiriyor (1:6). Bu sürtüşmeyi oluşturan iki sorun, Pavlos'un habercilik yetkisi bulunup bulunmadığı ve uluslar arasından Mesih'e bağlanan inanlıların sünnet töreninden geçirilip geçirilmemesiyle ilgilidir.

Hemen anlaşılacağı gibi, haberci Pavlos'un derin özveriyle çalışıp çabaladığı bu topluluklara, başka öğretiler taşıyan birileri sokuluvermiş (1:7). Bunlar değil salt haberci Pavlos'u, bunun yanı sıra onun getirdiği *Sevinç Getirici Haber'i* de karalayanlardır. Yazar Pavlos, bu saptırıcı insanlara Tanrı lanetini çağırarak duraksamıyor (1:8,9), çünkü bu edimcilerin Galatya kiliselerine soktuğu öğretiler biçimi, kişilerin canına lanet getirici bir sapmadır. Lanet, 'anathema' için bakınız: *1.Korintoslular 16:21*.

Pavlos bu yalancı insanların, O hiç de bir haberci olamaz türünden kara çalmalarına karşı Tanrı'ca verilen, su kaldırmamış yetkisini kesenkes savunuyor, kanıt ardına kanıt sunuyor (1:11-2:21), Mesih'in kendi öğretisi ve esini olan doktrinini onlara yeniden anımsatıyor (3:1-5:12). Bunların yanı sıra, Mesih inanlılarını örnek yaşam doğrultusunda yüreklendiriyor (5:13-6:10). Mektubun sonunda, bunu yazmanın gereğine yeniden değiniyor (6:11-17). Mektup baştanbaşa kişisel özgürlük konusuyla, ana konuda sürdürülen tartışma ve içtenlikli öğütlerle dokuludur. Pavlos'un habercilik çağrısını ve görevini bütünlemesi Tanrı buyruğudur, her tür kişisel kovalayıştan, atılımdan, kişisel başarıdan kesinlikle arıdır (1:11,12). Yazar Pavlos, okuyucuların sağduyulu anlayışına konuşuyor (1:20):

1. Pavlos Yahudiliğin doğruluğuna kesinlikle kanmış (1:13,14), ama Tanrı onun yönünü yeniden doğuşla değiştirmiş (1:15). Uluslara habercilik çağrısını doğrudan doğruya Tanrı'dan almış; insandan değil (1:16,17).
2. Yeniden doğuşundan üç yıl sonra Yerus alim'e çıkararak Petros'la tanışmış, Yakup'u görmüş; ama başka hiçbir haberciyle buluşmamış (1:8,19). Yahudiye'deki kiliselere uzun süre sadece kulaktan duyulan bir ses niteliğinde kalmış (1:21-24).
3. Aradan on dört yıl geçince Barnabas'la birlikte Yerus alim'e gitmiş. Amaç, uluslardan gelme inanlıların özgürlüğünü görüşmek..  nk  bazı yalancı kardeşler kişisel amaçlarını sürdürme kovalayışıyla araya sokulmuş (2:1-5). Yerus alim'deki haberciler Pavlos'un hizmetini ve *Sevinç Getirici Haber'i* yaymaktaki yetkisini onaylayarak, onunla ve Barnabas'la el sıkışmış (2:9-10), Pavlos'un sünneti olmayan insanlara yaydığı haberin yeterliliğini onaylamışlar. Böylece *Sevinç Getirici Haber'in* evrensel özelliğini tanımışlar (2:6-8). Haberci Pavlos uluslar doğrultusunda boşa koşmuş biri durumuna düşmemiş (2:2).
4. Bundan sonra yeni bir bunalım belirmiş. Pavlos'un bağlı bulunduğu Antakya topluluğunu ziyarete gelen Petros, uluslardan kopup gelen ve Yahudiler'in yiyecek sıklıd zenini g zlemeyen inanlılarla aynı sofrada oturmuş yerken, Yahudi inanlıların oraya gelişini görünce kuşkulanmış, çekinmiş ve Yahudiler'in onaylamayacağı böyle bir sofradan hemen ayrılmış. Daha kötüsü, Barnabas'la Yahudilik'ten gelme başka inanlıları da ardı sıra takarak uluslardan kopan Mesih bağlılarını sofrada yapayalnız bırakmış (2:12-13).

Bu ikiyüzlü tutum Petros'un yaşamadaki çelişkiyi açığa vurmüş, *Sevinç Getirici Haber'in*  z  ve ruhuyla uyumda bulunmadığını herkese göstermiş. Pavlos gibi sıkı Yahudilik'ten gelme, ama evrensel kayranın gerçekliğine kesinlikle inanan birine bu gelişim çirkin görünmüş, Petros'un yüzüne karşı direnmekten başka çıkar yol görememiş (2:11,14).  nk  Petros'un bu çelişkili davranışı, ulusların Yahudi alışkanlıklarına uymasını gerektirir bir hava yaratmış (2:14). Özgür Pavlos,  zg r inanlılar yetiştirme doğrultusunda karşısına çıkan bu engeli onaylayamazdı elbette. Pavlos'un Petros karşısındaki doğru tutumu, mektuptaki çok önemli bir konuşmayı gerektirmiş (2:11-21). Burada Mesih'ten gelen kayrasal özgürlüğe karşı, Yahudiliğin (şeriatçılığın) ne denli tehlikeli, tutsaklığa götürücü bir tutum olduğu vurgulanarak Mesih'ten kaynaklanan özgürlüğe bağlılık üzerinde titizlikle durulmakta (2:18,21).

Mektubun, Pavlos'un ve en önemlisi, kurtarıcı İsa Mesih'in tüm insanlığa duyurduğu temel gerçek 2:16'dadır: *"Ama kişinin ruhsal yasada sıralanan işlerle değil, Mesih İsa'ya iman ederek doğrulukla donatıldığını bildiğimizden biz de Mesih İsa'ya iman ettik. Ruhsal yasada sıralanan işlerle değil, Mesih'e iman ederek doğrulukla donatılalım diye..  nk  ruhsal yasada sıralanan işlerle hiçbir insan doğrulukla donatılmayacaktır."* Bu köklü tez kişisel deneyim ve tanrıbilim tarihi yönünden açıklıkla kanıtlanır, eseme (mantık) ve sağduyu ışığında doğrulanır (3:1- 5:12).

Mektubun  ekirdeği, özü, ırmak yatağı 3:1-4:7'dedir. Tanrı'nın kişiyi imanla doğruluğa kavuşturması taa İbrahim'den başlar –Musa'nın yasası verilmeden 430 yıl önce– bir çekirdek gibi giderek gelişir, büyür, kilisenin kuruluşuna dayanır, tüm insanlığı kapsayan evrensel sağlayışla sonuçlanır. Musa'nın yasası, Tanrı'nın insanlık ailesine ilişkin tasarılarının doruğu olamaz. Yasa sadece bir hazırlayıcıdır (*pedagog*) (3:24). Alıştırıcının görevi bir çocuğun çocukluk evresini sonu lamasına dek sürer, daha sonra son bulur. Ruhsal yasa da, kişiyi Mesih'e ileten bir alıştırıcıdır. Doruk Golgota

haçında canını veren Tanrı Kuzusu'dur. Önemlilik taşıyan öge, **iman**'dır. İsa Mesih'in kurtarma ve yeni yaşam verme gücüne **iman**.. Yazar Pavlos hep aynı konuya dönmekte, aynı gerçeğe dikkati çekmekte: "*Ruhsal yasada buyrulan işlerle mi, yoksa işitip iman etmekle mi Ruh'u aldınız?*" Bu ilişkide şu yerlere bkz: *Romalılar 8:1-27; II.Korintoslular 3:4-18; Efesoslular 1:13-14.*

Mektup esemeye (mantık) ve sağduyuya seslenmekle tanrısal gerçeği sürdürmekte, konuyu geliştirmekte. Uluslara bağlı bu insanlar, putlara tapıcılıktayken her çeşit yararsız nesneye bağlıydılar (4:8-9). Ve şimdi ne yapıyorlar? Önceki saplantılara benzerliği olan ilkelliğe dönüyorlar: Özel günler, aylar, mevsimler, yıllar.. Kısacası şu günde, öbür günde bu yapılmalı, sıralanan törelere uyulmalı (4:10-11). Bu insanlar inancın başkalarca onaylanan, düpedüz insan kuşaklarınca denetlenen yönüne kayıyorlar (5:7-10,12), onların bu kaçamaklığına karşı başkaları (Pavlos benzeri inanlılar), ardı gelmeyen saldırılara uğruyor, dövülüyor, kılıca da götürülüyor (5:11).

Mektubun aktöresel yöntemi *Romalılar* yazısındaki yüreklendirmedir: "*Çünkü Mesih İsa bağlılığında yaşam veren Ruh'un yasası beni günah ve ölüm yasasından özgür kıldı*" (*Romalılar 8:2*). Kurtarıcı Mesih'ten kaynaklanan gerekli iki öge mektubun temel konusunu oluşturur: Sevgi ve özgürlük..

1. Sevgi Mesih bağlısının özgürlüğünü başıbozukluktan, anarşizmden, bencillikten korur (5:13-15).
2. Özgürlüğün sağlayıcısı Kutsal Ruh özgür insanın yaşamını düzene koyar, onu yöneltir ve yönetir. Bedenle ruh arasındaki sürekli sürtüşmeyi ruhun yengisiyle geliştirmek için varlıkta Kutsal Ruh'un ürünü temel gereksinimdir. Ruhsal yolculukta yenginin gizemi, Mesih'le birlikte çarmıha çakılmak (2:20) ve Ruh'la yöneltilmektir (5:18). İnanlı bu durumda hiçbir din şeriat yasasına gereksinimi kalmadan, öz niteliği kutsallık olan Tanrı'nın yasalarını uygular (5:16-26).
3. Suç işleyen kardeşi kız kardeşi doğruluğa yöneltmek gereğini benimser. Birbirimizin yükünü taşıyarak Mesih'in sevgi yasasını uygularız. İnanlı sürekli olarak, kendisinin de günahla denenme olanağını göz önünde tutar (6:1-5).
4. Tanrı'yla sağlıklı ilişki, yaşamın ciddiye alınması gereğiyle atbaşı beraber gider. Yaşam yolculuğunun sonu ya çürüme ya da sonsuz yaşamdır. Tanrı'yla eğlenilmez (6:6-10).

Dinle şeriatla biçimcilikle uğraşanlar, Rab İsa Mesih'in haçından utanç duyar, onu tümünden dışlar. Bunlara karşı yaşam doğruluğunu, sonsuz güvenliğini alanlar, haçtan başka herhangi bir dayanakla övünemezler (6:14). Tanrı'nın armağansal kayrası canın kurtuluşunu gerçekleştirebilen tek ve biricik sağlayıştır (1:3; 2:21; 5:14). Mesih'in haçta ölümü yaşamda sonsuzda biricik etkindir (1:4; 2:19-21; 3:13; 6:14). *Sevinç Getirici Haber'e* iman etmek, Tanrı doğrultusunda hoşnutluk nedenidir (2:16,20; 3:2,5-9,23-26; 5:5). Kutsal Ruh kurtuluşu etkileyen Tanrı kişiliğidir (3:2-5; 4:6-7; 5:5,16-25; 6:8). Doğrulukla donatılmak, doğruluğa kavuşmak (*dikaioo*), mektupta sürdürülen temel gerçeğin doğal sonucudur. Okuyucu bu sözle sekiz kez karşılaşır: (2:16x3, 17; 3:8,11,24; 5:4). Doğrulukla donatılma sonucunda ruhsal yasa (şeriat) bağlarından kesin özgürlük gerçekleşir. Tanrı'yla barış ve sonsuz yaşam her kadına ve erkeğe açıktır (2:4,5,15-19; 3:10-14; 3:28-4:9,26-31; 5:18; 6:15). Mektubun öğretisini oluşturan temel ilkeler bunlardır.

Şeriatı (Yasayı) Önerenlerin Sürüklendiği Çelişki

Şeriat ve Mesih bağıllığı birbiriyle hiçbir durumda bağdaştırılamaz. Biri öbürüne her zaman karşıttır; çelişkedir. Ruhsal yasaya uymayı savunanlar, onu tez olarak öne sürenler, yasayı da uygulamanın Mesih'i daha yararlı kılabilceği yolunda bir öğretiyi yaymaktaydı. Yazar Pavlos bunun çelişkili tutum olduğunu üstelemekte (3:3; 5:2; bkz. *Romalılar 3:1,9*). Şeriatçılar, İbrahim'in soyu olabilmek için ruhsal yasayı uygulamanın gereğini vurgulamaktaydı; ama Tanrı'nın kayrasına iman eden zaten İbrahim'in soyuna katılmıştır (bkz. *Yaratılış 15:6*). İbrahim'in imanından 430 yıl sonra verilen ruhsal yasaya (şeriat) uymak hiç kimseyi onun soyu kılamaz. Bu çelişkide Mesih'in kişiye hiçbir yararı kalmaz.

Sünnette, uygulamalarda odaklanan bu yöntemin, temel açıklanışını gösteren ruhsal yasa (şeriat), insanın yaşamına herhangi katkıda bulunamamak bir yana, üstelik onu Mesih'in sağladığı yararların tümünden soyup soğana çevirir, kişiyi beden gereksiz isteklerini hoşnut etmeye açık bırakır, sonundaysa çürümeyi getirir (6:8). Yazar Pavlos, ruhsal yasanın esenlik sağlayamadığını, tersine suçlama ve yargı getirdiğini anımsatıyor (3:10-24). Hem de ruhsal yasa iman kutluluğunun varlığı ihya etmesini önleyen öğedir (3:19-25). Ruhsal yasa sadece, özgün ve kalıtlı günahla gelen kötülüğü dizginleyici bir görevi uygulamaya didirir (3:19,24; 4:4). Bunun yanı sıra da, gerçek mutluluğun tüm yasa uygulanınca gelebileceğini öğretir.

Pavlos İbrahim'e verilen antlaşmanın temeline giderek, bu vadin tüm uluslar üzerine geçerliliği olduğunu anımsatıyor, çünkü kayraya iman edenin Tanrı çocuğu olduğuna Ruh tanıklık etmektedir. Uluslardan gelen inanlıları saptırmayı kovalayan şeriatçılar, amaçlarına ulaşabilmek için kayra bildircisi haberci Pavlos'un yetkisini kırmayı amaç edinmişler. Bu doğrultuda ruhsal bir konuyu kişisel karalamaya dönüştürüyorlar. Daha geniş kapsamlara eğildiğimizde, aynı yöntem bugüne dek işlerliktedir: Mesih'e bağıllığı yıkmak mı amaç ediniliyor? Konuyu Mesih bağıllılarına kara çalmaya, bu inancın kendi ürünleri olduğuna ilişkin bir sürü kasıtlı ve asılsız suçlama uydurmaya gitmek İncil mesajını etkisiz bırakmanın en kestirme yolu!

Galatyalılar'da inanç ve öğreti sapmalarıyla kişiye bir sürü iftira takma eylemi atbaşı beraber gider. Aynı üstelemeye Pavlos'a karşı savaşımların başka çabalarında da rastlanabilir (bkz. *II.Korintoslular 10:7-11*). *Galatyalılar'da*, karşı tarafın sürüşmeciliği daha başlangıçtan belirlemekte (1:1,11). Şeriatçılık, Yahudileştirmecilik tutunacaksa, Pavlos'un yetkisi yeterliliği çürütülmeli, yıkılmalı (*II.Korintoslular* son dört bölüm de bu konuda odaklanır). Bu uğraş doğrultusunda dağıtıcılar Pavlos'u şöyle yeriyor: "Pavlos sıradan bir insandır, haberciliği gösterişçiliktir, bildiklerini gerçek habercilerden –özellikle Kifas'tan (Petros'tan)– duymuş ve öğrenmiştir" (1:13-2:21). Bu insanlarca Kifas baş haberci olarak tutulurdu. Gerçi o, habercilerin önündedir. Pavlos'un buna itirazı yoktur. Ama Pavlos'u karalamayı kovalayanlar, topluluğun direği sayılanlardan söz ederek (2:9), bir bakımdan şeriat yasalarını onların bile savunduğunu kanıtlamaya çalışmaktaydı. Hem de Pavlos gizlilikte kendisiyle çelişkideymiş! Onun tutumu yakından incelendiğinde kendisinin de sünneti savunduğu belirgin olacaktı (1:10; 5:11; bkz. *I.Korintoslular 9:19-21*).

Pavlos kişisel tartışmalara dalmaktan kaçınıyor. Haberciliğinin kendisine Mesih'ten verildiğini anımsatıyor, uluslardan gelen inanlıların özgürlüğünü savunuyor (1:13-20). Kendisini öbürlerin tüm onayını kazanmış haberci niteliğinde gösteriyor (2:6-9).

Bunun ardından topluluğun direği sayılan Petros'un tutumunda çelişki belirince, onun yüzüne karşı direnmekte hiçbir sakınca görmediğini anımsatıyor (2:11-12). Bu yerlerde mektubun uyarıcı niteliği görülmekte. Pavlos bazı kez kızgınlığını açığa vurmaktan da beri durmuyor (1:7-9; 4:17; 5:10,12; 6:12-13). Başka durumlarda duygusal, içtenlikli, yumuşak yürekli bir dille konuşuyor (4:11-20). Bunun yanı sıra kesin ve belirgin tutumla ruhsal yetkisini yetkinliğini vurguluyor (1:10-12,20; 2:4-6,14; 5:2; 6:17). Mesih'e gerçekten bağlananın, O'nun kayrasına kavuşanın, haçıyla övünenin, Tanrı'ca çağrıldığı imana ve öğretiye tümünden sarılanın içtenlikli coşku mektubudur bu. İmanın inanlıda et, kemik, deri, kan olması, bunun en değerli gönenç niteliğinde tanıtılması.. Burada akıl, yürek, can hep uyumda. Hiçbir korkuya kuşkuya yer bırakmayacak biçimde çelişkisiz bir kişiliğin açıklanışıyla karşılaşır okuyucu. Keskinlik, kesinlik, sağduyulu tartışmacılık bu mektupta dile getirilir. Baştan sona rastlanan dirilik ve canlılık, ruhsal-imansal tartışmanın apaçık örneğidir..

İsa Mesih inancına ilişkin kanıtlı bir tartışmayla ilgilenen, bu mektubu okusun, dikkatle incelesin. Burada tartışma tekniğinin belirgin bir örneğiyle karşılaşır okuyucu. Ama bu önemli belge sevgi ilkesinden uzaklaşmaz (5:6,13,22). Yazıda Eski Antlaşma'ya sık sık değiniliyor (3:16,19,20; 4:21-31). Yahudiliğe dönmeye özenenlerle yazar kendi alanlarında yüzleşiyor. Bu tür tartışma ve boyutlu bilgi Pavlos'un Mesih'e imanından önceki eğitiminden kaynaklanıyor.

Soyut Yöntemle Somut Gerçeklere Yaklaşım

Kutsal Söz, Tanrı tasarısının ve uygulamalarının insan dilinde insansal kavramla açıklanışdır. *"Benim düşüncelerim sizin düşünceleriniz değil, benim yollarım sizin yollarınız değil"* (Yeşaya 55:8,9) diyen RAB düşüncesini, tasarısını, eylemini ademoğullarına bildirirken, duyurduğu Söz'ün anlaşılmasını ister. Anlaşılmayan ya da çelişkili anlamlar veren bildiri, *"Ben gerçeğim"* diyen RAB Tanrı ve O'nun Oğlu Mesih'in Sözü sayılamaz (bkz. *Yasanın Tekrarı 32:4; II.Samuel 7:28; Mezmur 146; 6; Romalılar 3:4; Yuhanna 1:14; 14:6; 18:37*). Tanrı'nın düşünceleri-olguları kadına erkeğe anlaşılabilir biçimde iletilir ve etkinliğini gösterir.

Tanrı Sözü belirli durumlarda her yöntemi ve tekniği kullanır. Bundaki amaç, onun anlaşılabilir biçimde tanıtılmasıdır. Hem de, salt verildiği dönemin insanına değil, Mesih'in ikinci gelişine dek tüm çağların, tüm kuşakların ve dillerin insanına.. Bu sanat sanıldığından çok daha çetin ve derindir. Böyle olumlu bir eylemi sadece Yaratan gerçekleştirebilir. Somut olgular soyut anlatı diliyle sunulur. Belirli durumlarda somut gerçeği herkesin kolaylıkla kavrayabileceği biçimde anlatmak kolay iş sayılamaz. Bu nedenle soyut dil tekniğine farklı alanlarda rastlanır. Birçok durumda İncil bu tür uygulamayla belirir. Bunun geniş boyutta kullanımı birçok yerde konuları olguları gün ışığına getirir. Peygamberler, Yeni Antlaşma yazarları, İsa Mesih'in kendisi bu yolla sayısız gerçeği apaçık okuyucunun önüne serer.

Soyut dil tekniğine simge kullanımında, betimleme sanatında, anlamlı örneklerle gerçeği tanıtmaya başvururunda hep rastlanır. Tanrı Sözü'nü okuyan bu tekniği öğrenme, bu dili anlama zorunluluğundadır. Bu bakımdan önümüzdeki mektup zengin ve içeriklidir. Burada soyut dille belirtilen önemli iman gerçekleri tanrısal aydınlanmaya katkıda bulunur. *Galatyalılar*'ı okurken herhangi yanlış bir görüşe ve yoruma kapılmamak için bu gerekçe her zaman akılda tutulsun. Mektupta soyut kullanımlar şöyle sıralanabilir:

1. Benzetme (teşbih). Dolaylı yolda anlatılan bir gerçek, bir konunun özelliğini gösteren kullanım: Bir gerçeği üstü kapalı biçimde söyleme sanatı.
2. Bir isim yerine başka isim kullanmak; örneğin, "Ne güzel yemekler" diyecek yerde, "Ne güzel sofralar" demek.
3. Bir konuyu daha dar ya da daha geniş kavramla anlatmak: Eski çağda devlet görevlilerini yetiştiren okula Fars diliyle 'enderun' denirdi. Bundan, 'enderunlu' adı türedi. Eğitimlerini böylesi okullarda alan uzmanlar ilişkisinde kullanılan adı bu. Aynı sıradan, abartma (mübalağa) tekniğinden de söz edilmeli. Bir yere bol sayıda konuk geldiğinde, ordu geldi dercesine.

İsa Mesih simgelerini doğasal konumlardan, varlıklardan ve nesnelere aldı: Işık, karanlık, tuz, kuzu, kurt, çiçek, hava durumu, tohum, ekme, kuş, balık, vb. Yazar Yakup tarım simgeleri kullanmakla tanınır: Çiftçi, içinde ekili bulunan tanrısal Söz, incir ağacı, zeytin, asma, tarlalardan ürün devşiren emekçiler, vb. Bir kentli olan haberci Pavlos'un simgeleri başkadır. Bu sıradan, önümüzdeki mektupta sözünü ettiği simgelere bakalım: Köle, uşak (1:10; 5:1,13), aile (6:10), safsatacılık (3:1), giysiler (3:27), taşıt aracı (6:2,5), spor (2:2; 5:7). Yazar Pavlos, güncel yaşamdan aldığı bu simgelerle tanrısal gerçekleri öğretiyor. 4:14'teki melek betimi de bu sıradandır. 5:1'de 'boyunduruk' da öyle..

Yazar Pavlos 4:24'te, dolaylı anlatımla, simgeyle konuştuğunu anımsatıyor. Bu sıradan, *Habercilerin İşleri 15:10*'a bakın. Daha sonra göreceğimiz gibi, 4:21-31'deki anlatım betimlemedir. Bu, 'alegori' olarak bilinir: Köle kızdan doğan İsmail'in doğumu doğaldır; özgür Sarah'dan doğan İshak'inkiyse vaat uyarıdır. İlkinin baba mirasına konamadığı gibi, ruhsal yasaya (şeriata) uyarak doğruluk kazanmaya didinen de Tanrı'nın zenginlik vaatlerine kavuşamaz. İlki sonrakiyle alay ettiği gibi, ruhsal yasa bağıslı kayra bağıslısını tiye alır, ona adlar takar. Eski Antlaşma'dan (bkz. *Yaratılış 21:9*) aldığı bu somut betimle, yazar Pavlos etkin bir örnek yoluyla konuşuyor.

Sonra Pavlos'un haç simgesini kullanmasına özellikle dikkat edilsin (2:20; 5:11; 6:12,14). Haçın 'kösteklemesi': Mesih inancının temel öğesi haç pek çok kişinin Mesih'i yadsımasına temel nedendir. İsa bunu şöyle anlatır: "*Bana ilişkin sorunlarda kösteklenmeyen mutludur*" (Luka 7:23; bkz. *Matta 11:6; 13:57; Yuhanna 6:61; 16:1*). Çarmıhta alçaltılan Tanrı Oğlu. Çelişkiler çelişkisi! Buna karşı dile getirilen itirazlar sıklıkla duyulabilir. Kendisini insanların kötülüğünden kurtaramayan kişi nasıl olur da başka birini kötülükler zincirinden kurtarabilir? (3:13). İncil mektupları çelişki gibi görünen bu türden olaylarla doludur (bkz. *I.Korintoslular 1:22-24*).

Haç, seven Tanrı'nın 'kurtarma gereci' olarak kavranınca çelişkiler zinciri kopar, tutsak can özgürlüğü anlar. Bu kavram kişisel doğruluğa gölge düşürür, her tür büyülenmeyi darmadağın eder. Bu nedenle iblisin en önde gelen düşmanlığı Mesih'in haçınadır; haçın önemini ortadan kaldırmak onun baş çabasıdır. Kişinin boynuna haç takmasına, sağı solu iri haç parçalarıyla doldurmasına hiç ses çıkarmaz iblis. Bunlar onun işine yarar; çünkü böylece haçın anlamı bastırılır, onun iç yaşamdaki etkisi giderilir. Haç dışta olsun, içte olmasın! Budur iblisin kovalayışı. Öte yandan haçın içerdiği ruhsal kavrama gelen, Mesih'in öldüğü ölümü ölür (2:20; 3:26-27; bkz. *Romalılar 6:3,4*), yeni yaratık olmanın gönencini bulur (6:15; bkz. *II.Korintoslular 5:17*).

Haberci Pavlos'un yaydığı *Sevinç Getirici Haber'e* ters düşen bir haberi yayan, gökten bir melek bile olsa lanet altındadır (1:18). Bu, abartma dilidir. Pavlos böyle bir şeyin olmasını beklemiyordu. *Sevinç Getirici Haber'in* gökteki meleklerden de üstün ve önemli olduğunu vurgulamak için böyle aşırı dil kullanıyor, Tanrı gerçeğinin ödün vermez önemini üstünlüğünü belirtiyor. 4:15; 5:12'deki abartmalara da bakın. Görüldüğü gibi önümüzdeki mektup, soyut teknikle somut gerçekleri anlatan bir yazıdır. Ön sırayı tutan tanrısal belge. Mektuba bilimsel yönden eğilen bunları öneme almaktan kaçınmaz.

Galatyalılar'ın Öbür Mektuplara Benzerliği

Benzerlikten söz ederken, bu mektubun *Romalılar'a* benzerliği bir kez daha anımsatılmalı. Benzerlik özellikle *Galatyalılar 2:13 - 6:16 ile Romalılar 1:16 - 8:39* arasındaki kesimlerde belirgindir. İki mektup arasında ayırmadan söz edilecek olursa, *Romalılar* mektubu öğretici ve soyut biçimde yazılıdır. *Galatyalılar* ise kişisel ve tartışmalı biçimde. *Romalılar'da* tez ölçülü ve dengeli dille geliştirilmektedir; *Galatyalılar'daysa* günün gerektirdiği duruma göre, edimci sapmalara karşılık verme açısından yazılmıştır.

Romalılar'ın temel konusu, imanla doğruluğa kavuşmaktır. *Galatyalılar'daysa* doğruluğa kavuşmanın özgürlükte yaşaması.. İlki dingin, ılımlı havada yazılıdır, ikincisiyse fırtınalı, boralı ortamda. Dilbilimciler iki mektup arasında kırkı aşkın biçem (üslup) benzerliğine değinmekte. Bunların bazısı yazı tekniği dışında kalıyor. (Bu dönemde, şu mektupların birbirine benzerliği de anımsatılmalı: *Efesoslular, Koloseliler; I. ve II.Selanikliler*). Tanrı Sözü'nü hiç okumamış olan bile, bu iki yazının aynı kalemde çıktığını anlamakta güçlük çekmez. Konusu edilen benzerliklerin yanı sıra *II.Korintoslular'da* koşut konular bulunur *Galatyalılar 3:17-21; 4:21-31 ile II.Korintoslular 3:8-18* kesimlerini karşılaştırın. Örneğin, iki ayrı antlaşmaya değinme bu iki mektuba özgüdür (2:19; bkz. *II.Korintoslular 5:14-15; 6:14*). Daha sonra, *Koloseliler'de* de aynı sıradan konular ele alınır.

Antropoloji (insanbilim) çok önemli bir bilim koludur. Tüm Yeni Antlaşma'da köklü antropolojiyle tanış olmak isteyen, *Galatyalılar* mektubuna eğilirse yanlış yapmaz. Bu mektupta insanla ilgili her tür özelliğe rastlanılabilir: Ruhsal, akılsal, duygusal, uygulamasal, bedensel. Burada Pavlos'u ruhsal güç ve yetkisinin doruğunda görür okuyucu. Akıllı yetenek gücüyle kullanmaya çağrı kesenkes koşullanmakta, tüm kapsamlı sergilenmekte. Duygular açığa vurulmakta, pratik uygulamalar gösterilmekte, bedensel güçsüzlük-yetersizlik tanımlanmakta. Bu mektubu dikkatle araştıran, Pavlos'un tanrıbilimini baştan sona görebilir. Tanrıbilim et ve kan olmuş, onu yozlaştırmaya uğraşanlarla boğuşmakta..

Galatyalılar'da, karşı gelenlerin düşmansal çabaları, haberci Pavlos'un Mesih'e hizmetini sis perdesi gerisine itmeye çalışıyor. Pavlos boğuşucu tutumla, inandığı Tanrı'ya ve Mesih'e kesin bağlılıkla, ortalığı karartan katı perdeyi dağıtmak için amansız bir sürtüşmededir. Amacı, Mesih'in kusursuz öğretisini her tür sapkın, çarpık zararlı etkilemeden özgür kılmaktır.. Mesih inancını tüm parlaklığıyla çağımıza ileten güçlü belgelerdendir bu mektup.

Mektubun Habercilerin İşleriyle Karşılaştırılması

Bazı araştırmacılar, mektubun yazılışından önce Pavlos'un bu insanları iki kez ziyaret etmiş olabileceğine değinmekte: İlki, 4:13-15; ikincisi, 1:9; 5:3. Başkaları, 'ikinci' diye

vurgulamanın bu mektupla ilişkili olduğu üzerinde duruyor. Sorun, mektubun yazılış tarihini güçleştiriyor. İlk sırada bulunanlara göre Pavlos mektubunu ikinci gezisinden sonra, Makedonya, Korintos ya da Antakya'dan yazmış olabilir. İlkinin (güney kuramına göre) ziyarete, ikincininse mektuba değindiğini sanan bilimciler, yazılışı ilk haber gezisinden sonraya, Yerus alim konseyinden (bkz. *Habercilerin İşleri bölüm 15*) önceye, Pavlos'un Antakya'da bulunduğu döneme koymakta (bkz. *Habercilerin İşleri 14:27-28*).

- Şam yolunda Mesih'le karşılaş ıp, Rab'be dönüşünden sonra, Pavlos uzun süre Yerus alim'e gitmedi. Kesin olmamakla birlikte tarihçiler Pavlos'un yaşamındaki gelişimleri şöylece sıralıyor:
- Şam yolunda Mesih'e iman etmesi: (bkz. *Habercilerin İşleri 9:1-18; Galatyalılar 1:15-16 [Yıl 36]*).
- Arabistan'da geçirdiği üç yıl: (*Galatyalılar 1:17-18 [Yıl 36]*).
- Yeniden Şam'a dönüş: (*Galatyalılar 1:17 [Yıl 38]*).
- Şam'da çamaşır ya da balık sepetinde pencerenin eşiğinden aşağı indirilerek Arabistan kralı Aretas'ın elinden kaçabilmesi (bkz. *Habercilerin İşleri 9:23-26; II.Korintoslular 11:32.33 [Yıl 38]*).
- Yerus alim'e ilk ziyareti (bkz. *Habercilerin İşleri 9:26-29; 22:17-21; Galatyalılar 1:17-20 [Yıl 39]*).

İki haftalık Yerus alim ziyaretinde Petros'la İsa'nın kardeşi Yakup'u görüyor. Ziyaret kısa kesiliyor; çünkü Saul'un Mesih'i vaaz etmesine katlanamayanlar kendisini ortadan kaldırmak için düzenler kuruyor. Bu nedenle kardeşler onu Kayseriye limanına götürüyor, oradan da Tarsus'a (kendi kentine) gönderiyor (bkz. *Habercilerin İşleri 9:29-30; Galatyalılar 1:21-24*).

Pavlos, Suriye ve Kilikya'yı (Tarsus'un bulunduğu bölge) dolaşarak Mesih'in haberini yayıyor. Bunun süresine ilişkin *Habercilerin İşleri*'nde hiçbir bilgi verilmiyor, ne de Pavlos'un oradaki uğraşlarına değiniliyor [Yıl yaklaşık 39-43]. Bu sürenin dolması ardından Barnabas Saul'u aramak için Antakya'dan Tarsus'a gidiyor; onu bulunca Antakya'ya getiriyor (bkz. *Habercilerin İşleri 9:30; 11:25 [Yıl 44]*). Barnabas'la Saul bir yıl süreyle Antakya'da kalarak inanlılar topluluğunu eğitiyor (bkz. *Habercilerin İşleri 11:25 [Yıl 45]*). Öğrencilere burada 'Hristiyan' adı veriliyor.

Kıtlık nedeniyle Yerus alim'deki kardeşlere kız kardeşlere yardımda bulunmak gerekiyor. Antakya'daki kilise topladığı yardımı Barnabas ve Saul eliyle Yahudiye'deki İhtiyarlar'a gönderiyor (bkz. *Habercilerin İşleri 11:27-30*). Pavlos'un Yerus alim'e ikinci ziyaretidir bu [Yıl 45]. Ziyaret sadece Yerus alim'i değil herhalde tüm Yahudiye'yi kapsıyor. Süresi belirsiz. Hiç kuşkusuz, uğradıkları her bucakta Tanrı'nın Sözü'nü yayıyorlar. Bu dönem çetin saldırı ve kıtlık yıllarıydı (bkz. *Habercilerin İşleri 12. bölüm*). Kilise topluluğu amansız bir saldırıyla boğuşuyor. Bu arada Tanrı'nın gücü desteği belirgindir. Tanrı'nın Sözü gelişip çoğalıyor (bkz. *Habercilerin İşleri 12:24*).

Yirmi beşinci ayette metinlerdeki bir ayrılık göze çarpıyor: "*Barnabas ile Saul hizmetleri sona ererek Yerus alim'e dönüyor*" öte yandansa "*Yerus alim'den dönüyorlar.*" Markos da yanlarındadır. Yerus alim'e döndülerse, Yahudiye'nin çeşitli kasabalarında hizmetlerini sonuçladıktan sonra oraya döndüler, Yerus alim'den döndülerse, oradan geldikleri Antakya'ya oldu bu dönüş.

Galatyalılar 2:1-10'da Pavlos, "On dört yıl sonra yine Yerusalim'e çıktım", diyerek söze başlıyor. Bir kez daha yeni bir güçlük ortaya çıkıyor. Bu on dört yıl Pavlos'un Barnabas'la birlikte Yerusalim'e yardım getirmeleri ardından mıdır, yoksa Yerusalim'den Tarsus'a gönderildiği günden başlayarak mı hesaplanmakta? Ya da, tanrısal açıklamayla yapılan bu ziyaret ilk kilise konseyine katılmak için yapılan ziyaret midir? (bkz. *Habercilerin İşleri 15. bölüm*). *Habercilerin İşleri*'nde ya da *Galatyalılar*'da koşut bilgiden yoksunuz. Bu yüzden burada yılları tam olarak belirtmek güçleşiyor, birkaç görüş öne sürülüyor.

Bu dönemde Barnabas'la Saul'u Antakya'da, kilise topluluğunda görüyoruz. (bkz. *Habercilerin İşleri 13. bölüm*). İlk haber gezisine çağrı Kutsal Ruh'tan geliyor [Yıl 47]. Barnabas ve Saul yanlarında Markos'la birlikte haber gezisine başlıyor (bkz. *Habercilerin İşleri 13. ve 14. bölümler*). Dönüş Antakya'yadır (bkz. *Habercilerin İşleri 14:27*). Onlar burada uzun süre öğrencilerle kalıyor (bkz. *Habercilerin İşleri 14:28*). Bunun ardından Yahudiciler'in yoğun uğraşlarıyla karşılaşılıyor; Yerusalim'de ilk konsey düzenleniyor (bkz. *Habercilerin İşleri 15. bölüm*). Antakya'daki kilise topluluğu Pavlos'la Barnabas'ı ve başka bazı öğrencileri Yerusalim'e gönderiyor, sorun üzerinde habercilerle ve İhtiyarlar'la görüşmelerini istiyor [Yıl 50]. Onlar geçtikleri her yerde ulusların Tanrı'ya dönmekte olduğunu anlatıyor, inanlılara büyük sevinç getiriyor. Bu da Mesih bağlılarının her fırsatı Kurtarıcı'ya tanıklık etmeye kullanmalarının bir göstergesidir.

Birçok araştırmacı, *Galatyalılar 2:1-10*'daki ziyareti buna koşut tutuyor. Pavlos'un Yerusalim'e üçüncü ziyaretidir bu. Ama *Galatyalılar*'da üç ziyaretten söz edilmiyor. Pavlos sadece iki ziyarete değiniyor (1:18; 2:1). *Habercilerin İşleri* ile *Galatyalılar* arasında çıkan olayları karşılaştırırken başka bir sorun beliriyor; *Galatyalılar 2:11-14*'teki olay: Pavlos'la Petros arasında doğan görüş ayrılığı ve Pavlos'un sert çıkışı. Bunu hangi döneme koyabiliriz? Yine üç ayrı görüş beliriyor: Konsey'den önce (bkz. *Habercilerin İşleri 13:1-3*), konseyden sonra (bkz. *Habercilerin İşleri 15:35*) ve ikinci haber gezisinin sonunda (bkz. *Habercilerin İşleri 18:22*). Antakya'da geçen bu olay başka yerde konu edilmiyor.

Galatyalılar'ın yazıldığı tarihi kararlaştırabilmek bu önemli olaya bağlıdır. Kuşkusuz Pavlos'la Petros arasındaki anlaşmazlık mektubun yazılışından önceye düşmekte. Bu olayı öne çekenler, mektubun yazılışını da öne çekmekte; ileriye koyanlar, yazılış tarihini geciktirmekte. Ama hiç kimse kesinlikle karar verebilecek durumda değil. *Galatyalılar 4:13-15*'te Pavlos, *Sevinç Getirici Haber*'i bu insanlara bedensel hastalığı nedeniyle müjdelediğini söylüyor. Bu hastalık hangi dönemdedir? Bazı yorumcular Pavlos'un hastalığını, daha sonra da Galatya'yı (Güney Galatya) ziyaretini ilk haber gezisine bağlıyor (bkz. *Habercilerin İşleri 13:14*). Ama başka araştırmacılar bunu doğru görmüyor; sözü edilen ziyaretin ikinci haber gezisinde olabileceğini varsayıyor (bkz. *Habercilerin İşleri 16:6*).

Hatta Listra'da taşlanmasının bedeninde çok derin izler bıraktığına, bu durumda birçok yıl ona ıstırap çektirebileceğine değinerek 6:16'da, "İsa'nın yaraları benim bedenime işlenmiş bulunuyor" sözünün bunu tanıtladığını savunanlar var. Bu söze koşut olan başka yerler de gösteriliyor (bkz. *II.Korintoslular 4:10*). *II.Korintoslular 4:7-5:4*'e kadar anlatılan deneyim ve görgüler, yaralanan birinin tanıklığı olarak belirtiliyor. Bunun yanı sıra *II.Korintoslular 1:18*'e de bakın. Bu açıklamalar Pavlos'un haça çakılan Kurtarıcı'yla özdeşliğini gösteriyor.

Benzerliklere, ayrılıklara, çeşitli yorum ve görüşlere kısaca değindikten sonra, kesinlikle ne kuzey ya da güney kuramının, ne de mektubun yazıldığı tarihin belirlenemediğini anımsatmalıyız. Yeni Antlaşma'da rastlanan sorunlar arasında bu da çözümü güç olan konulardandır. Ne var ki, güçlü mektubun öğretisi ya da içeriğiyle ilgili değil. Yer, konum, tarih üzerindedir. *Galatyalılar*'ı okuyanın bu noktaları aklında bulundurması aydınlatıcıdır.

Mektubun İçeriği

Mektubu dört başlıkta ele aldığımızda içeriğini daha iyi anlayabiliriz:

- 1. Pavlos'un Durumunu Billurlaştırması:** Mektup, yazar Pavlos'un kişisel imanının, Mesih'e bağlılığının açıklanışıdır. "*Benim için canını veren Tanrı Oğlu*" (2:20). O, bu Mesih'in habercisi atanmıştır, gerçek *Sevinç Getirici Haber*'i tanıtmaktadır. *Sevinç Getirici Haber* soysuzlaştırılmaz; bunu yapan, Tanrı önünde çok büyük sorumluluk yüklenmektedir.
- 2. Sevinç Getirici Haber Kayra Haberidir:** Mesih inancının ana temeli sadece kayrayla kurtuluş belgesidir. Galatyalılar Haber'i böyle kabul ettiler; şimdi nasıl oluyor da ruhsal yasaya dönüyorlar (1:6; 3:3; 5:4). Ruhsal Yasa'nın özelliği, insanı suçlu çıkarmaktır. İnanca töreyi, biçimi, sevabı sadakayı bir kurtuluş aracı olarak katmak, kayrayı yıkmaktır. Tanrı günahlıyı yalnız kayrayla özgür kılar. Ters durumda, Mesih'in haçı etkisiz bırakılır.
- 3. İmanla Doğruluğa Kavuşmak Tanrı'nın Temel Öğretisidir:** Kayrayla insana yaklaşan Tanrı'ya verilecek biricik karşılık İMAN'dır (2:16; 3:24). Tanrı'yla bağlılığın tek yolu **sola gratia, sola fidei**'dir: Salt kayrasal, salt imansal. Buna bir üçüncüsü eklenmekte: **sola scriptura**: Salt Kutsal Yazı'yla. Bunlar olmadan *Sevinç Getirici Haber*, haber olma özelliğini tümünden yitirir (1:6-7).
- 4. Kayrayla Açılan Kapı ve İman Ürünü:** Kayra ve iman, canı özgür kılan tanrısal sağlayışlardır.. İman giderayak güvenliğe, gelişigüzel yaşama kavuşmak değildir (5:1; 6:7-8). Tanrı'dan kaynaklanan gerçek yaşam imanla başlar, kayra güneşiyle parlar, Ruh'un ürünü böylece açığa çıkar (5:22).

GALATYALILAR MEKTUBUNUN TASLAĞI

Giriş: 1:1-9

- A. Selam: Özgürlüğün temeli 1:1-5
- B. Mektubun nedeni: Özgürlüğe saldırı çalkantıları 1:6-9

I. Kişisel Açıklama: Vahiy Tanrı Dışında Başka Kaynaktan Gelmiş Değildir

1:10 – 2:21

- A. İnsan öğretisinden öte 1:10-17
- B. Yahudiye kiliselerini aşan 1:18-24
- C. Yahudilik'te yaşayanlar karşısında dimdik duran 2:1-10
- D. Öbür habercilerin ikirciliğinden etkilenmemekte 2:11-18
- E. Çıkarıcı kovalayışlardan arı kaldığı görülmekte 2:19-21

II. Tanrıbilimsel Tartışma: Şeriatçılığın İflası 3:1 – 4:31

- A. Yaşamsal deneyim yönünden 3:1-5
- B. Eski Antlaşma öğretisi kuralından 3:6-14
- C. Vaadin önceliği ilkesinden 3:15-22
- D. Olgun imanın üstünlüğü bakımından 3:23 - 4:7
- E. Geriye gitme tehlikesinden 4:8-11

- F. Öngüdülerin belirttiği seziden 4:12-20
G. Tutsaklık - Özgürlük karşıtlamasından 4:21-31

III. Uygulamalı Tartışma: Özgürlüğün Etkisi 5:1 – 6:10

- A. Konuya giriş 5:1
B. Şeriatçılığın başlangıcı 5:2-12
C. Özgürlüğün açıklanışı 5:13-15
D. Kişisel özgürlüğün baltalayıcıları 5:16-24
E. Özgürlüğün kanıtları 5:25 - 6:10

Sonuç 6:11 – 18

- A. Özgürlüğün iticisi: Haç 6:11-16
B. Özgürlüğün karşılığı: İstiraplar zinciri 6:17
C. Özgürlüğün kutlayışı: 6:18

Mektubun Açıklanışı

Daha ilk sözle Pavlos bir gerginlik havası içinde yazmakta olduğunu belirtiyor. Haberciliği, kişiliği, ciddiliği şüphe ve saldırı altında. Bunları tarihsel, tanrıbilimsel, aktöresel açılardan savunuyor. Pavlos Haberci'dir: **apostolos**, *gönderilen*. İsa Mesih, seçtiği on iki kişiyi gönderdi (*bkz. Markos 3:14-15*). Haberci kime dendi: Ölüler arasından dirilen Rab İsa Mesih'i dirilmiş olarak görene (*I.Korintoslular 9:1; 15:8*); İsa Mesih'i insanlara sunarak kilise toplulukları oluşturana (*9:1-2*); Mesih tarafından güçlü işler yapmak yetkisiyle donatılana (*Markos 3:15; II.Korintoslular 12:12*).

Pavlos İsa'nın çağırdığı ilk on iki haberci arasında bulunmuyorsa da bu yetkiye insanlarca, insan aracılığıyla erişmemiştir. Ölüler arasından dirilen İsa Mesih ve Baba Tanrı tarafından haberciliğe atandı (*1:1*). Öbür habercilerin bu yetkisini hiçbir zaman yadsımadı (*2:2*), ama onlardan herhangi bir buyruk veya yönerge almadı. Başında kendisinden üstün insansal bir yetki bulunmuyor. Bu kesin yetkiyi göklerde olan dirilmiş İsa Mesih'ten, Baba Tanrı'dan almıştır o.

Yanında bulunan kardeşlerden selam göndermesi, bu kardeş ve kız kardeşlerin onun yetkisini onayladıklarını gösteriyor (*1:2*). *'Tanrı Babamız'dır (1:3)*. Yahudiler için yeni bir kavram değildir bu (*bkz. Yasanın Tekrarı 32:6*). Ama Baba Tanrı, Rabbimiz İsa Mesih'in Babası'dır. Büyük önem taşıyan bu kavşakta kösteklenenlerin sayısı yüksektir. Ne var ki, böylesi bir Baba-Oğul ilişkisi apaçık önümüzdedir Bu Baba'nın özellikleri her an belirgindir. *"O bize acıdı, yeniden doğmamızı sağladı, bizleri diri umuda kavuşturdu. Tüm bunları, İsa Mesih'in ölüler arasından dirilmesiyle bütünlüdü, göklerde saklanan parlak mirasa atadı"* (*I.Petros 1:3-4*).

Kayra (*haris*), esenlik (*şalom*) (*1:3*). İki Yunanca'da selamlama biçimi, ikincisiyse İbranice'de. Kayra, seven Tanrı'dan hak edilmemiş sağlayıştır; armağandır. Kurtuluşun tüm kaynağı dayanağı tanrısal kayradır. Göksel kurtarıcı hak edebilen yersel hiçbir yaratık yoktur. Baba, armağansal kayrasına yaraşır biçimde Oğlu Rab İsa Mesih aracılığıyla günahlıyı kurtarır, esenliğe kavuşturur. O Rab'tir. Yaratılan hiçbir varlık başka bir yaratığı kurtaramaz. Kurtarabilen salt Rab'tir (*bkz. Habercilerin İşleri 2:36; Romalılar 10:9; Filippililer 2:9-11*).

Biricik Oğlu Mesih'in ölümü Baba'nın isteği ve kararıydı. İnsan soyunun günahları için verilecek başka hiçbir sunu ve kurtulmalık düşünülemezdi. Yaratıcı, insanın

kurtarıcısı olmayı kararlaştırınca, bunu en üstün değeri –biricik Oğlu'nu– vererek sonuçladı. Baba O'nu hem ölüme verdi, hem de ölümden diriltti (*Romalılar 4:25*). İnsan günahını gideren biricik güç Mesih'in kanıdır. Günahı arıyan kan günahın suçlu çıkarma eylemini kırar (*3:13-14*; bkz. *Romalılar 3:23-26*; *5:9-10*), bunun yanı sıra günahın egemen gücünü yıkar (*2:20*; bkz. *Romalılar 6:1-11*).

Şimdiki kudurgan çağda bir kurtuluş yolu arayanlar pek çok. Ama hiçbir güç ve yetki bu kurtuluşu sağlayamamakta. Çünkü bu kötü çağın esinleyicisi günah ve günahliliktir. Günah sorunuyla ilgilenmeden, onun kesin çözümünü ve yenilgisini bilmeden kurtuluştan söz edilemez. Aşama ardına aşama yapan çalkantılı çağın dini de var, ahlakı da, kendine özgü düzeni de.. Ama bunlar çözüm sağlayamıyor; çünkü kökte günah sırtıyor.

Günahın sarsıcı etkisi insanı kutsal Tanrı'dan ayırmakta (*4:3,9*; bkz. *Romalılar 12:2*). Mesih'in kurtarıışı hem günahı, hem de günahın her alanda kendisini belirgin ettiği dünyasal egemenlikten kurtuluştur (bkz. *Yuhanna 17:15*; *Koloseliler 2:13*). Dinler, mezhepler, tarikatlar günahın etkisini ve egemenliğini giderebilecek yeterlikte değil. Bunlar sadece günah sorunuyla boğuşma çabalarıdır. Şimdiye dek hiçbir din günaha kesin üstünlük sağlayamamıştır. Galatya'daki inanlılar, araya sokulan şeriatçıların çabasıyla, kayra güvenliğinden din göreneklerine saptırılma tehlikesindedir. Temelde bu sorunla uğraşacak olan yazar Pavlos, daha başlangıçtan kurtuluşun hangi boyutta sağlandığını, Mesih'in günahlıyı nelerden kurtardığını, nasıl bir yetki verdiğini vurgulamakta. Bunun için, Tanrı'ya çağlar çağı yücelik sunmakta (*1:5*).

Sevinç Getirici Haber'in Tekliği

Bu kısa girişin hemen ardından yazar konuya geçiyor: “*Böyle kısa bir zamanda*” (*1:6*). Mesih'e dönüşlerinden az sonra, aralarına sokulan bazı çıkarıcı kuşaklar, edimci karıştırıcılar bu inanlıları kendi öğreti ve kanışlarına çekmeye çabılıyor. Çevirme eylemi yeni başlamış, daha tümlenmemiş. Bunun için Pavlos içtenlikli, duygulu çabayla kendisini yeni baştan eğitim uğraşına atıyor.

Tarih belirleme güçlüğü yeniden merakı uğraştırıyor. Bazı araştırmacılar, bu inanlıların kaymasını Pavlos'un ilk haber gezisinden sonraya koymakla sorunu çözmeye çalışıyor (bkz. *Habercilerin İşleri 14:28*). Durum böyleyse, mektup bu sırada yazılmış oluyor, yani Yeruşalim konseyinden önce.. Ve Pavlos'la Silas ikinci haber gezisinde yolları üzerindeki kentlerden geçerken, inanlılara Yeruşalim'de haberciler ve İhtiyarlar'ca kararlaştırılan temel ilkeleri bildiriyor, bunları uygulamalarını istiyor. Böylece kilise toplulukları imanda güçleniyor, sayıları gün günden artıyor (bkz. *Habercilerin İşleri 16:4-5*). Bu dönemde Galatyalıların geçirdiği çetin çalkantı çözülmüş, ama ne yazık ki bunalım kesin bir sonuçlamaya getirilememiş.

Mektubun büyük ivedilikle yazılmış olduğu göze alındığında, karşımızda kısa sürede başlayıp alevlenen endişe verici bir kriz var. Başka ‘**evangelion**’ diye söz ediyor yazar (*1:7*). Ve hemen ardından böyle bir şey bulunmadığını vurguluyor. **Evangelion** tektir. Eşitlenemeyen Tanrı olgusu: Mesih'in haça çakılışı, üçüncü günde de dirilişi Tanrı bildirisidir (günahlı insan buna iman ederek kurtuluşa kavuşsun). **Evangelion** tüm Mesih bildirisinin özetlenmesidir, Yeni Antlaşma'nın baş konusu (bkz. *Markos 1:1*; *1.Korintoslular 15:1*). Mesih'in ilan ettiği Tanrı hükümlerliği **Sevinç Getirici Haber**'dir (bkz. *Matta 4:23*; *9:35*; *24:14*). **Evangelion** Yeni Antlaşma'da yetmiş iki kez geçer. Bunların elli dördü haberci Pavlos tarafından kullanılır. İsa Mesih'in bildirisi

bu uğraşta odaklanır, o noktadan dalgacık andırısında tüm yeryuvarlağına yayılır. **Evangelion** yerle göğü birleştiren, zamanla sonsuzu belirleyen, günahlılıkla yaşam kutsallığını belginleyen tanrısal güçtür.

İsa Mesih, "*Yol da, gerçek de, yaşam da Ben'im. Ben aracı olmadıkça kimse Baba'ya gelemmez*" (Yuhanna14:6) demiştir. Bunu söyleyen, kendisinden kaynaklanan *Sevinç Getirici Haber*'in de teklğini belgelemekte. Mesih'le *Sevinç Getirici Haber*'in eşitdeğer olduğu söylenebilir. *Sevinç Getirici Haber*'den ayrılmak, Mesih'ten ayrılmaktır. Bunu yapan, Tanrı bağılısı olduğunu savunamaz. Bu türden çürük bildiriye çevreye yayanlar salt Galatya'daki inanlıları saptırmakla kalmadı. Mesih'in sağladığı kurtarışın baş düşmanı olan şeytan, *Sevinç Getirici Haber* her yana yayılmaya başlayınca Rab'bin tarlasına delicelerini saçmaya kararlılıkla çabaladı (*Matta 13:24-25*). Aynı durum *Habercilerin İşleri 15:1*'de de görülmekte ve yine *II.Korintoslular 11:4*'te konu edilmekte. İblisin bu sınanmış oyunu çağlar boyu süregelmektedir. Günümüzde tüm küstahlığı yeryüzünün her yanında belirginliktedir.

Tanrı'nın günahlıya kayra sunması her zaman her yerde saldırıya uğramıştır: "Biri başkasının yerine ölemez; sevap sadaka verilmeden günah affedilemez; öyleyse kayra bollaşsın diye işleyin günahı, vb." Her zaman her yerde duyulagelen direnişin birkaç örneğidir bunlar.. Şeytanın işini, günahlılığı sürdürmeyi kovalayanlar araya bir sürü insansal uğraş ve didinişi sokar. O dönemde Musa'nın yasağını ve sünnet töresini ön sıraya koymak, günümüzdeyse baskıcı şeriat zorunlulukları, din töreleri.. Bunların, kutsal Tanrı'yı hoşnut edeceği günahları bağışlatacağı kuramlaştırılmakta. Oysa günahların bağışlanması arıtılma, doğrulukla donatılma sadece tanrısal kayrayladır. Bu ilkeye ters düşen her tutum Tanrı sağlayışını aşağı görme ve kayrayı tepmektir. Burada yazar Pavlos, '**sola gratia**' salt kayra kuralına ters düşen öğretileri saçanlara karşı tanrısal öfkeyle konuşuyor: Kayra bildirisine karşı çıkan her öğreti ve onu yayan –kim olursa olsun– tanrısal lanete yaraşıktır (1:8). Çünkü onun bu eylemi lanet getiricidir; sapkın öğretiye sarılana ve onu yayana..

Anathema: (bkz. *I.Korintoslular 16:22*). Pavlos bu saptırıcı aşılamaya karşı aşırı oranda öfkeli; lanetlemeyi yinelemekten çekinmiyor (1:9). Yazar kayra ilkesine kesenkes bağılıdır; kayrayı tepen Yahudiler'in haline aşırı acı duyarak baştanbaşa şaşırtıcı bir ünlemlerle konuşuyor: "*Kardeşlerim ve soydaşlarım için ben kendim lanetle Mesih'ten koparılıp atılmayı dileycek hale geldim*" (*Romalılar 9:3*). Pavlos, Tanrı kayrası dışında kalan her insanın sonsuzlar sonsuzu kargış altında olduğunu tanrısal esinlemeyle belirtiyor. Burada kişisel duygular ya da bağnazlık sonucu biçimlenmiş sözlerle konuşanı değil, Tanrı yetkisiyle esinlenen Söz'ü belirteni duymaktayız.

Tanrı'nın kayra haberine sancak kaldıranların kayraya bağılı olanları karalamaktan, yermekten çekinmedikleri çok eski bir oyundur. Galatya'daki inanlılar, her tür kurnazlıkla ve oyunla ayartma eylemini kovalayan şeriatçılara kulak vermekten çekinmiyordu. Haberci Pavlos'un değerini hiçe indirmek çabası sapkın öğretiyi yayanların belirgin bir taktiğı olmuştu (1:10). Amaçları, Mesih'in yolunda bulunanları Pavlos'a düşman kestirerek onları kendilerine bağlamaktı. Bu doğrultuda didinmekteyken, saman altından su yürüterek Pavlos'u Galatyalılar'a yaltaklanmayı kovalayan birisi gibi göstermeye çalışıyordu bu edimciler. Oysa haberci Pavlos, Mesih'e hizmetteki tutumunu tüm açıklığıyla gösteriyor, Mesih'in kurtardıklarını içtenlikle yüreklendiriyordu. (bkz. *I.Korintoslular 9:19-23; 10:23-33*). Mektubun okuyucusu Pavlos'un Mesih'e ödünsüz bağılılığını belirginlikle görür.

Tanrı Habercisinin Savunması

Sevinç Getirici Haber'in özelliği, onun Tanrı'dan kaynaklanması (1:11), ademoğlunun yaşamını yöntemini tümünden değiştirmeye yeterli olmasıdır (2:16). Tarih boyunca insan kuşaklarından kaynaklanan pek çok din tarikat şeriat görüldü. Birçoğu kökeninin Tanrı'dan olduğunu üsteledi. Ne var ki, bunların nirengi noktası, içeriği, uygulamaları Tanrı'nın öz varlığı ve nitelikleriyle çelişkiye düştü. İnsan yapısı savlar, yorumlar, kuramlar ve sonuçlamalar kendiliğinden belirginlikle sıtır. Görülen köy kılavuz istemez. Benimsenen yöntemde ilkin sevgi var mı, af var mı, sağlam kayra var mı, kurtuluş var mı, aktöre var mı, sonsuz yaşam güvenliği var mı, yüceden gelecek hükümrani bekleme var mı? Herkes nesnel açıdan bunları araştırmak zorunluluğundadır.

Pavlos, *Sevinç Getirici Haber*'i insandan almış olsaydı, sadece bir dini yaymaya kısıtlanırdı. Yayıdığı haber hiç kimsenin yaşamını değiştiremezdi. Ama onun öz geçmişine bakıldığında, bu haber ilkin kendi yaşamında yüz seksen derecelik değişimi oluşturdu. Bu onun Mesih'i göklerde görmesiyle gerçekleşti (1:12). Mesih'in Pavlos'a açıklanışı onun yaşam ve sonsuz görüşünü taptaze aşamaya getirdi. Bir vakitler tek Tanrı inancına sövgü saydığı Mesih bağıllığını (bkz. *Habercilerin İşleri* 9:1,2,5,20-22) şimdi Tanrı'nın tek gerçeği olarak tanıyor, özel açıklamayla Tanrı gerçeğinin gizemini öğreniyor, hiç duraksamadan günahlıları Mesih'e çağırıyor (bkz. *Efesoslular* 3:3-5). Pavlos böylece Mesih'in öz niteliğini anlıyor, *Sevinç Getirici Haber*'e inanmayı, onu yaymayı yaşamının yanan tutuşan kovalayışı ve özlemi kılıyor. Böylesi etkinlikle işlerliktedir *Sevinç Getirici Haber*'in üstünlüğü inanlıların öz varlığında.

Bu Pavlos (Saul) Mesih bağıllarını, Mesih'in kilisesini aşırı baskı altında tutanların ön sırasındaydı (1:13). Pavlos önyak olduğu, bağınazlıkla teşvik ettiği, elebaşılılıkta bulunduğu saldırıların çok ufak bir kesiminden söz ediyor. Bunlar *Habercilerin İşleri*'nde genişçesine yazılıdır. Pavlos gibi amansız bir Mesih düşmanı, kan akıtmaktan kıvanç duyan, saldırılar dizisi tasarlayan, bu doğrultuda kentten kente koşan kararlı bir şeriat dincisinin yaşamı tanıklığı araştırılmalı. Tanrı'nın Kilisesi'ne dış bilerken bir anda eski yaşamından Mesih'e dönen bu tarihsel kişi önemli insanların ön sırasında yer tutmaktadır.

Dirilen Mesih'i göklerde Baba'nın tahtında görünce Saul'un Tanrı, insan, dünya, ölüm sonsuz görüşü kökten değişti (1:23; bkz. *Habercilerin İşleri* 7:58; 8:1; 9:1-2,13-14; 22:4-5; 26:4-5,9-12; *I.Timoteos* 1:11-14). Pavlos'un düşmanlığı zalim Herodes'lerin Mesih'e düşmanlığına koşut sayılabilir. İnanlılar, Saul adını duyunca tirtir titriyordu. Bu sürede Tanrı egemen isteğini işlerlikte tutuyor, Saul'u o unutulmaz değişime, haberciliğe, kilise yönetmenliğe hazırlıyor. Pavlos böylesi şaşırtıcı ve kesin Tanrı egemenliğini şu gönül bağlayıcı sözlerle dile getirir: "*Tanrı'nın zenginliği ne denli yücedir! Bilgeliği bilgisi ne derindir! O'nun yargılarına akıl eremez. O'nun yolları araştırılmaz. Çünkü, Rab'bin düşüncesini kim bilebildi? Kim O'nun öğretçüsü olabildi?*" (*Romalılar* 11:33-34).

Pavlos'un dinsel aşırılığı ve bağınazlığı Ferisiler partisine kesin bağıllıktan kaynaklanmaktaydı. Yaşamının amacı, tek din olarak tanıdığı aşırı Yahudilik'le bağdaşamayan her tutumu ve inancı yok etmektir. Bu yöntemde olanlara yaşama hakkı bile tanımak günahı ona göre. İsa'yı çarmıha çakan din önderlerine egemen kesilen, onları kör eden bağınazlık, Saul'un da yaşam dokusuna baştanbaşa

işlenmişti. Böyle bir insan değişebilir miydi? Kuşkusuz insansal düşüncelerden görüşlerden bir sonuç çıkarılamaz. Ama kendisine amansız bir kul ağası kesilen bağınazlık ruhundan daha üstün güç olan egemen Tanrı'nın etkilediği parlak sonuç göz önünde bulundurulmalı.

Birçok araştırmacı Saul'un başrahipliği göze kestiren bir amaç ardından koşmakta olduğunu bildirir. Emsallerini, benzerlerini geride bırakmıştı o (1:14). Hiç kuşkusuz dinci kuşakların, dine bağlılığıyla bilinenlerin alkışını, beğenisini kendisine çekmekteydi. Yıllar sonrası, "Benim için yaşamın anlamı Mesih'tir, ölümün anlamı ise kazanç!" (Filippililer 1:21) diyen Pavlos, önceki dönemde, "Benim için yaşamın anlamı koyu Ferisilik'tir" demektedir. Ama egemen Tanrı'nın amacı başkaydı (1:15).

Tasarlamalar ve sonuçlamalar O'nun yönetimindedir. Ademoğlu doğru gördüğünü uygulasin, aklının kestirdiğini yapsın. Sonuçlama, egemen Tanrı'nın gizemsel isteğine bağlıdır her zaman. Doğuşundan önce Saul'u kendisine seçmiş bulunuyor egemen Tanrı. O'nun seçme niteliğine Eski Antlaşma'da da rastlanabilir (bkz. Yaratılış 12:1-3; Mezmur 139:13-16; Yeşaya 49:1; Yeremya 1:5). Mesih bağlısının Tanrı'ca öncelerden seçilmiş ve çağrılmış olması eşsiz sevinç ve gönenc nedenidir (bkz. Romalılar 8:29-30; I.Yuhanna 4:19). Nice günahlı can suçlulukta ağınmaktayken, egemen Tanrı'nın o yaşamda özel tasarısı ve ilgisi işlerliktedir. İsa Mesih bunu güzel bir simgeyle anlatır: "Tanrı'nın hükümranlığı toprağa tohum eken bir adama benzer. Gece yatar, gündüz kalkar. Tohum filiz sürer ve gelişir; adam bunun nasıl olduğunu anlamaz. Toprak kendiliğinden ilkin uzun yaprağı, sonra başağı, sonra da başaktaki dolu taneyi yetiştirir. Taneler olgunluğa erer ermez adam hemen orağı vurur. Çünkü biçim vakti gelmiştir" (Markos 4:26-29).

Saul Tanrı'nın kilisesine aşırı baskı uygulamaktayken Tanrı, kayrasıyla onda kendi Oğlu'nu açıklamaya kıvanç duymuştu. *Sevinç Getirici Haber'i* uluslara müjdelesin diye (1:15,16). "Beni kendisine ayırdı, kayrasıyla çağırdı, hoşnut oldu, açıkladı." Bu tanrısal eylemler, egemen Tanrı'nın hiç değişmeyen tasarısında yatan, O'nun kararlaştırdığı vakitte işlerliğe konulan egemen uygulamadır. Tanrı kişiyi salt kendi isteği ve kararı uyarınca seçer. Bu işte herhangi bir dinin, din kitabının, din önderinin ya da din kararının yeri düşünülemez. Egemen Tanrı daima koşulsuz bağısız isteği uyarınca tasarılarını bütünler. Kayra böyle işler. Kurtuluş bununla gerçekleşir. Çağrılansa, özgür isteği ve kişisel kararıyla Tanrı'nın çekişini, sıcak huzurunu değerlendirir. Tanrı hiç kimsenin düşüncesi ve açısıyla danışmaz. O, günahlı insanı seçmesinin ve çağrısının kendisine neye mal olduğunu hiç unutmaz, hem de tarih sayfalarında sıralanan gerçekleri aklından çıkarmaz.

Pavlos çağrılışı anında hiç kimseye danışmadığını vurguluyor (1:16). Aslında bu, "Ete ve kana danışmadım" dır. Durumu, gelişimi, görüşleri tartıp da Mesih'e bağlanmanın hiçbir anlamı kalmaz. Araya korku, kuşku, sakınca, koşullama ve bu türden tasarılar sokulduğunda Mesih'e bağlılık tüm anlamından soyulur. Aslında birçok kişinin Tanrı çağrısını tepmekte özürü bu tür hesaplara dayanır. Pavlos gibi kararlı kadın ve erkek Tanrı kayrasının gönencine gelir, ondan yararlılık bulur, yaşamın içeriğini tanır. Çağrıldığında hiçbir dünyasal, insansal, ulusal, dinsel düşünce tarafından engellenemez. Saul, din kuşaklarına koşup onlarla danışsaydı, o parlak sonuca varamazdı elbette. Eşinin kurtarıcı Mesih'e iman etmesinden hoşnut kalmayan bir bayan söyle demiş: "Bana danışmadı!" Mesih'e iman kusurlu insanlardan onaylama arayamaz, ne de bekler.

Değil salt insansal dünyasal düşünceler, kendisinden önce haberci olanlar da bu adamı etkileyemedi. Pavlos'un çağrısı insan isteğiyle değil, Tanrı kararıydı. Mesih ona yeterliydi. Haberciliğini Mesih'ten alan Pavlos'un tüm sorumluluğu Mesih'eydi. Pavlos, "*Arabistan'a gittim*" diyor. Bu deneyim, zamandizin (kronoloji) açısından *Habercilerin İşleri 9:25* ile *26* arasına konuluyor. Ne var ki, bu da tam kesinlikle belirlenemiyor.

Pavlos'un Arabistan süresi hiç kuşkusuz yaşamının en önemli ve yararlı bir dönemi. Yeni Antlaşma'da bu kısa değinme dışında başka yerde bu olgudan hiç söz edilmiyor. Birçok yorumcu geniş eğitimli Pavlos'u, Tanrı'nın Arabistan çölünde kendi üniversitesine çektiğini, onu orada üç yıl süreyle eğittiğini varsayıyor. Tanrı'nın Musa'yı 40 yıl Midyan'da eğittiği (*bkz. Habercilerin İşleri 7:30*), İlyas peygamberi üç buçuk yıl Kerit vadisinde ve Zarefet'te eğittiği (*bkz. I.Krallar 17:18; Yakup 5:7*), Eski Antlaşma'nın ilgi çekici olaylarından.

İnsan bedeninde insanlığa gelen Tanrı'nın diri Sözü İsa Mesih, Nasıra kentinde sessiz otuz yıl geçirdi. Olaysız, genellikle kayıtsız.. O da bir insan olarak öğrenmeliydi (*bkz. Filippililer 2:6,7*). Her yararlı kişi Tanrı'nın eğitiminden geçmiştir. Saul Damaskos'a atlarla, askerlerle, yardımcılarla gitmek için yola çıkmıştı. Tam gitmekteyken Mesih'le karşılaştıktan sonra elinden tutup onu Şam'a götürdüler. Öğrenci Hananya tarafından vaftiz edildikten sonra, orada bir süre geçirdi. Ardından Tanrı onu Arabistan'a yöneltti. Tek başına Tanrı'yla buluşmaya.. Tanrı'nın Mesih'i'ni özel açıklamayla ona tanıttığı bu aydın insan hiç kuşkusuz, *Galatyalılar*, *Romalılar*, *Efesoslular*, *Koloseliler* mektuplarındaki akılları durduran, insanı kayra Tanrı'nın taa katına çıkararak o derin gerçekleri bu üç yılda öğrendi; Şam'a, oradan da Yeruşalim'e habercilerin ön sırasında bulunan biri olarak döndü.

Görüldüğü gibi bu mektup, çarpıcı özellikle kayraya kavuşanın kişisel öyküsüyle, bunun yanı sıra da köklü tanrıbilim öğretisiyle yoğruludur. Bu bakımdan, mektuplar arasında önemlilerden sayılanıdır. Pavlos herhalde Şam'a döndükten kısa bir süre sonra Yeruşalim'e gitmenin vakti geldiğini anladı (*1:18; bkz. Habercilerin İşleri 9:26-29*). Bu dönemde, *Habercilerin İşleri*'ndeki anlatıyla, *Galatyalılar*'da çok kısa bir tümceyle bildirilen olay arasında çelişkili görünen bir durum vardır. Bu nasıl anlatılabilir? *Habercilerin İşleri*'nde Pavlos'un kendi kenti Tarsus'a gittiği bildirilirken, *Galatyalılar*'da Suriye ve Kilikya'dan söz edilmektedir (*Klimata*). Bölgeler çevirisinden çok yöreler çevirisi yaraşıktır. *Habercilerin İşleri 9:30*'da kardeşlerin Pavlos'u Kayseriye'ye (liman kenti) götürdükleri, oradan da Tarsus'a gönderdikleri yazılıyor. Pavlos'un buradan bir gemiyle Kilikya'nın başkenti Tarsus'a gittiği anlamı çıkıyor. Onun bu yörelerde geçirdiği dört-beş yılda, Suriye ve Kilikya'da çeşitli yerleri ziyaret ederek *Sevinç Getirici Haber*'i yaydığına şüphe yok. Daha önce değinildiği gibi, bu süredeki çalışmalarına ilişkin hiçbir bilgimiz yoktur. "*Barnabas, Saul'u aramak için Tarsus'a gitti*" (*Habercilerin İşleri 11:25*) deniyor. Buradan da anlaşılacağı gibi, Pavlos Tarsus'u merkez yaparak, bu merkezden çeşitli yörelere uzandı. Bu dönemde hiç kimsenin yönetimi altında çalışmıyor. Rab'ten aldığı *Sevinç Getirici Haber*'i, kayra bildirisini olarak yayıyor.

Pavlos'un düşmanları, kayra bildirisine saldıranlar, onun kesinlikle öbür haberciler tarafından eğitildiğini, açıklamasını doğrudan doğruya Rab'ten aldığına asılsız olduğunu inandırmaya uğraşmaktaydı. Onun Yeruşalim'e birçok kez giderek

habercilerden eğitim ve yönerge aldığını öne sürmekteydi. Pavlos'un habercilik yetkisini yıkmak için her yola baş vurmaktaydı böylesi edimci insanlar. O, 1:18-21'de bu yalan söylentileri kökten çürütüyor:

1. O anda kimseye danışmadım (1:16b)
2. Benden önce haberci olanları görmek için Yerus alim'e gitmedim (1:17a)
3. Arabistan'a gittim (1:17b)
4. Sonra yine Şam'a döndüm (1:17c)
5. Aradan  c yıl geçtikten sonra (1:18a)
6. Petros'la Yakup'u gördüm Yerus alim'de (1:18-19)
7. On dört yıl sonra Yerus alim'e ıktım (2:1)

Haberci acaba niçin bu  stelemelere gereksinim duymakta? *Habercilerin İŞleri*'nde yazar Luka'nın izlediği yöntemde olduğu gibi Pavlos Őuraya buraya gidiŐinin tarihçesini vermiyor. Sadece uydurma söylentileri, suçlamaları, dedikoduları ur tmek istiyor. Bu nedenle olguları yaŐadıĐı biçimde gözlerin önüne seriyor. Pavlos'a karşı savaŐmakta olan Şeriatçılar ters bilgi almıŐlar, bunu daha da yaniltıcı biçime sokmuŐlar. Bu savlamaların düzeltilmesi gerekiyor. Bunun için Pavlos  c yıl, on dört yıl sözlerini kullanmakta. Çünkü  b rler, rasgele bir sürü söylenti ve tarih yayma didiniŐinde..

Pavlos'un Yerus alim'e gidiŐinin temel gerekçesi, olaylara ilişkin Petros'la söyleŐide bulunmaktır (*istorise, tarihleme*). Olguları tarih açısından gözden geçirmek gerekiyor. Bu buluŐmada Petros'un yetkisine boyun eğmek sırasından hiçbir kovalayıŐ aklı gelmesin. Pavlos'un bunları yazmaktaki amacı uydurucuların suçlamalarını yaniltamak, olguları olduğu gibi sergilemektir. Petros'la buluŐması, salt tanıŐmak ve geçmiş olayları birbirine anlatmak içindir. Elbette Petros taa başlangıçtan bu yana Rab'bin yanında olduğundan, en önemli  Ğrenci niteliğini taŐıdıĐından onunla buluŐmanın yararı vardır. Gelgelelim Yahudiciler tüm gelişime kendi yorumlarını, kendi görüŐlerini iŐlemiŐ. Pavlos mektupta bu iftiraları yaniltıyor.

İki habercinin bir arada geçirdiği on beş gün, her ikisi için de çok yararlıdır. Taa başlangıçtan Mesih'le birlikte olan Petros ve kendi sözüyle "*Vakitsiz doğan bir çocuğa benzeyen*" (*1.Korintoslular 15:8*) Pavlos, gece gündüz demeden, yorulmak nedir bilmeden sürekli konuŐmaktaydı. Petros, başlangıçtan bu yana Mesih'le geçirdiği o unutulmaz günleri ve sonraki olayları anlatıyor; Pavlos ise, kendi bağnazlığını ve doğaüstü doğuşla Mesih'in habercisi olduğunu, aradan geçen yıllardaki gelişimleri sıralıyor. Bu iki insan doğa, huy, ruhsal yapı bakımından birbiriyle çelişkili, ama kurtarıcı Mesih her ikisini de bağlısı kılmaya, habercilik görevine çaĐırmıŐ. İki de bir arada Tanrı'ya aynı ezgiyi yükseltebilir durumdalar (*bkz. 1.Korintoslular 1:30-31*).

Pavlos'un Yerus alim'e geliŐinin nedeni buydu (1:18). Başka haberci görmedi o. Sadece Rab'bin kardeşi Yakup'u (*bkz. Matta 13:55*) belki de bir raslantı sonucunda gördü. O da başlangıçta İsa'ya iman etmeyenler arasındaydı (*bkz. Yuhanna 12:7*). Olabilir ki İsa'nın çarmıha akılıŐından önce O'na iman etti; çünkü dirilen Rab'bi görenler arasında bulunduğu yazılıdır (*bkz. 1.Korintoslular 15:7*).

Bu Yakup yavaş yavaş Yerus alim'deki kilise topluluğunun yöneticisi oldu ve ilk konseyde önemli yer tuttu (*bkz. Habercilerin İŞleri 15:13,19*). Kilise'nin sayılı önderleri arasına katılan Yakup daha sonra çok iyi bildiğimiz, kendi adıyla okuduğumuz

mektubu yazdı. Petros gibi Yakup'un tutumu da Pavlos'unkinden başkaydı. O daha çok Yahudici kuşağın gönlünü almaya çalışanlardandı (bkz. *Habercilerin İşleri* 21:17-25). Yeruşalim'deki topluluk Yahudilik'ten gelenlerle doluydu; bu nedenle Yakup daha çok bu kolun tutumuna eğilimli görünüyor.

Pavlos'un Mesih'ten aldığı kayra açıklaması hiçbir durumda ya da koşulda ödöncölüğe boyun eğmeyen tutumdur. Bu Yakup'u Zebedi oğlu öğrenci Yuhanna'nın kardeşi, öğrenci Yakup'tan (bkz. *Habercilerin İşleri* 12:2) ayrı tutmaya dikkat edilsin. (İki ayrı Yakup'a ilişkin *Habercilerin İşleri* 12:17; 15:13'e de bakın). Öğrenci Yakup, kilisenin ilk döneminde kral Herodes tarafından kılıçla öldürölmüştü. Tanrı Pavlos'u Yahudiye bölgesinde Yahudiler'e haberi yaymaya, Mesih'i tanıtmaya atamamıştı. O'nun yönetimi geniş kapsamlı uluslar dünyasına doğrulacaktı. Petros Yahudiler'e, Pavlos uluslara haberci atanmıştı (2:2,7,8). Yeni kilisenin gelişiminde çok önemli bir aşamayı bu. Pavlos bu bilgiyi Yahudiliğe eğilmeye yüz tutan Galatyalılar'a Tanrı önünde belirtiyor (1:20). Çünkü şeriatçılar onun Yeruşalim'e gelişine bambaşka bir renk vermeye çalışmaktaydı: Herhalde Pavlos Rab'be gelir gelmez hemen Yeruşalim'e giderek habercilerin yetkisi altına girdi, onlardan buyruk aldı, şimdi uluslara yaydığı bildiri habercilerce onaylanmamaktadır türünden hesaplarına uyan varsayımları uydurmaktaydı edimci kişiler. Bu yüzden Pavlos konusu edilen ayette böylesi kesin dille doğruyu söylediğini vurguluyor. "Aldanmayın" demek istiyor, "Uluslardan Mesih imanına katılanların Yahudiliğe şeriatçılığa ayak uydurmaları söz konusu edilemez. Tanrı, uluslardan gelen inanlıları şeriat olmaksızın, sevgiden kaynaklanan kayrasıyla doğruluğa kavuşturur, onları kurtuluş armağanıyla donatır."

Oysa Galatyalılar'ın arasına sızan şeriatçılar tam tersini üstelemekteydi: "Sünnet olmazsanız, Musa'nın yasasına boyun eğmezseniz hiçbir koşulla kurtulamazsınız. Size başka öğretilerde bulunan Pavlos da kim oluyormuş!" Böylece kaldı bu zavallı inanlılar iki arada. Haberi ilkin Pavlos'tan duymalarına, onu sevmelerine karşın içlerine kuşku düştü. Bu nedendir ki, böylesi kesin vurgulamayla kuşkuları yatıştırmayı amaçlayan Pavlos Yeruşalim'e ilk ziyaretini tüm inceliğiyle anlatıyor.

Bu dönümde haberci Pavlos Yeruşalim'den nereye gittiğine değiniyor (1:21; bkz. *Habercilerin İşleri* 9:30). Daha önce belirtildiği gibi, Saul'un Suriye ve Kilikya yörelerinde (*Klimata*) ne denli zaman geçirdiği, bu yerleri nasıl dolaştığı bilinmiyor, ama bunun dört ya da beş yıl olabileceği anlaşılıyor. Bu sürede Tarsus başta olmak üzere bu yörelerde Pavlos'un *Sevinç Getirici Haberi*'ni yaydığı belirgindir. Bu da Yeni Antlaşma'da ona ilişkin bilgi verilmeyen olaylar sırasındadır..

"Yahudiye'deki Mesih kilisesi toplulukları beni hiç görmemişlerdi" (1:22) demekle, bu bölgedeki kiliseler tarafından gönderilmediğini, onlarca yönetilmediğini belirtiyor. Pavlos'u bulup geri getirmeye giden Barnabas Yeruşalim kilisesinden değil, Antakya'daki topluluktandır (bkz. *Habercilerin İşleri* 13:1). Barnabas herhalde Kutsal Ruh esinlemesiyle, Pavlos'u getirmeye gidiyor, onu Tarsus'ta buluyor, Antakya'ya (Yeruşalim'e değil) getiriyor, buradaki kilisede ikisi bir yıl süreyle çoğunlukla uluslardan oluşan o büyük topluluğu eğitiyor (bkz. *Habercilerin İşleri* 11:26). Ve inanlılara Antakya'da *Hristiyan* adı veriliyor.

Habercilerin İşleri'nde, tam bu sırada Barnabas'la Saul'un, Yeruşalim topluluğuna Antakya kilisesinden yardım götürdükleri bildiriliyor (bkz. *Habercilerin İşleri* 11:27-30). Bir kesim yorumcuya göre Galatyalılar mektubunda Pavlos bu ziyarete değinmiyor.

Sadece imanı müjdelediği için, önceki saldırganının böyle köklü bir değişiklikten geçtiğini gören kilise topluluklarının Tanrı'yı yücelttiğini belirtiyor (1:23).

Yeruşalim'deki Toplantı 2:1-10

Bazı yorumcular *Habercilerin İşleri 11:27-30*'da konu edilen ziyaretin bu olduğunu söylüyor. Yani yardım götürme ziyaretinden yararlanarak Pavlos 2:1-10'da anlattığı buluşma ve uğraşlara koyulmuş olabilir. Daha önce konu edildiği gibi üç yıl (1:18) ile on dört yılın (2:1) nerede başlayıp nerede sonuçlandığı kesinlikle hesaplanamıyor. Bir kesim yorumcu *Habercilerin İşleri*'nde Luka'nın bir ziyaretten söz etmediğini, başkaları da Pavlos'un *Galatyalılar*'da bir ziyarete değinmediğini anlatmaya gidiyor. Konunun tartışması uzadıkça uzayabilir ve kesin sonuca varılamaz. Önümüzde bir tarih kaydı bulunmadığı yine anımsatılmalı. Pavlos, Yeruşalim'e yaptığı ilk ziyarete kısaca değinirken, ikinci ziyaretine geniş çapta yer ayırıyor. Böylesi kapsamlı olmanın yanı sıra bu kısa kesime yazar Pavlos bir sürü karşılaşmayı ve olayı sıkıştırıyor; az ve öz.

Sir William Ramsay, bu kesimi Pavlos tek tümce biçiminde anlatıyor yolunda gözlemde bulunuyor. Aslında bitirilmemiş gelişimler, devrik tümceler, ivedi biçimlerle yüklü bu kesim.. Önünde önemli bir dava bulunanın, diyeceklerini birkaç sözle ivedileştirmesi belirlemekte. Buna karşın anlatım uyumlu ve akımlı. Bu kesimi şöyle özetleyebiliriz: Pavlos tanrısal açıklamaya uyararak Yeruşalim'e gidiyor. Başta sayılan Yakup, Petros ve Yuhanna'yla özel bir toplantıya oturuyor. *Sevinç Getirici Haber*'in su katılmamış nitelikte korunması, boşa koşmuş olmaması için bu önemli oturumda köklü sorunlar oluşuyor, fikir birliğine varılıyor. Üç önder Pavlos'un Tanrı'ca verilen habercilik görevini kavrayarak onunla el sıkışıyor, uluslara *Sevinç Getirici Haber*'i yaymasına özgürlük tanıyorlar. Pavlos'la Barnabas uluslara yönelecek, Yeruşalim'deki habercilerse Yahudiler'e.. Bu arada yoksullara yardım da unutulmayacak (2:10).

Metne eğilelim: On dört yıl sonra üç kişi Yeruşalim'e çıkıyor: Pavlos, Barnabas ve Titos. Galatyalılar Barnabas'ı ilk haber gezisinden çok iyi tanıyor. Titos sadece bir gençtir; bazı yorumcular, Luka'nın kardeşi olabileceğini öne sürüyor (bkz. *II.Korintoslular 8:17-19*). Titos'un burada konuya alınmasının bir nedeni vardır (2:1). Bu özel toplantı, tanrısal açıklama sonucudur (2). Açıklamanın Pavlos'a mı, Barnabas'a mı geldiği belirsizdir. Pavlos üç haberciye –Yakup, Petros, Yuhanna–yaydığı *Sevinç Getirici Haber*'i 'açıkladım' diyor. Demek ki, onlardan eğitim ya da yönerge almak için değil, sadece yaydığı haberi onların önünde sergilemek için Yeruşalim'e çıkmış. Pavlos tüm kilise İhtiyarları'na yapmadı bu açıklamayı, ne de onlara sergiledi. Başta sayılan üç kişiye, topluluğun direği sayılanlara habercilik çabalarını anlattı. Bunların kendisine hiçbir öğreti katkısında bulunmadığını da tez elden vurguluyor (2:6). Tanıttığı kayra haberine ilişkin aklında herhangi bir kuşku olsaydı onu hiç yaymazdı. Kişi, üzerinde şüphe taşıdığı bildiriye yaymaktan çekinir. Pavlos yaydığı haberin kesinliğinden hiçbir kuşku duymuyor. Ama, öbür habercilerin gözünde boşa koşmuş olmasın diye, uluslara yaydığı haberin –tanrısal açıklamayla aldığı kayra bildirisinin– içyüzünü üç haberciye sergiliyor (bkz. *Efesoslular 3:2-4,9; Koloseliler 2:2*).

Titos –bir Yunanlı– sünnet edilmeye zorunlu tutulmuyor (2:3). Bundan çıkan anlam ne olabilir? Aslındaki metne bakıldığında kesin karar vermek güçtür. Uluslar arasından gelen genç inanlı Titos, tümünden özgür bırakılmıştır. Yahudi yasaları uyarınca sünnet

edilmiyor. Öte yandan, Yahudiciler'in öfkesi tümünden kabarmasın diye belki kendi kararıyla sünnet ediliyor (2:4). Durum genç Timoteos'un sünnetiyle koşut tutulabilir (bkz. *Habercilerin İşleri* 16:3). Bir gerekçe olarak değil, suçlamaları karalamaları önlemek için.. Yahudiler'in kararlılıkla sünnet töresine sarılmaları İncil'in haberine sürekli engel oluşturmaktaydı.

Bu dönemde Yahudiciler'in saldırıları çirkin boyutlara ulaşıyor (2:4). Bazı yalancı kardeşler –şeriat yanlıları– Pavlos'u adım adım izlemekte. Tam bu sırada saman altından su yürütürcesine kendi davalarını sahneliyor onlar. Pavlos'la birlikte gelenleri yasayı çiğnemekle suçlamaya çalışıyorlar. Amaçları kovalayışları Musa'nın yasasına uymayı gerekli kılmak..

Haberci Pavlos artık onların her oyununu, karalama çabasını öğrenmiştir. Bunlar içli dışlı kardeşmiş gibi araya sokulmuş (2:4). Barnabas adına da konuşan Pavlos bir an için bile onlara boyun eğmediğini vurguluyor (2:5). Amaç, *Sevinç Getirici Haber'e* su katmamak, onun tanrısal açıklama uyarınca uluslar yararına, o güne dek yayımlandığı biçimde korunmasını sağlamaktır. Pavlos *Sevinç Getirici Haber'i* yayarken, Tanrı onun aracılığıyla bir sürü güçlü iş (mucize) gösteriyor. *Habercilerin İşleri* bu bilgiyle doludur. Güçlü işler haberci olmanın özelliklerindedir. Bu sağlayış Yahudiler'e haberci olarak atanan Petros'a kısıtlanmıyor. Tanrı aynı güçlü işleri Pavlos'a da onun hizmeti alanında kullanılsın diye veriyor (2:8; bkz. 3:5). İkisi de *Sevinç Getirici Haber'i* yaymayı aynı tanrısal güçle sürdürüyor. Biricik ayırım, ilkinin Yahudiler'e, ikincisininse uluslara haberi yaymasıdır. Pavlos'un hizmetinde görülen güçlü eylemlere yine *Habercilerin İşleri'nde* de rastlanıyor.

Pavlos'un Petros'la Sürtüşmesi 2:11-14

"Ne var ki, Petros Antakya'ya geldiğinde yüzüne karşı ona direndim" (2:11). Yine *Habercilerin İşleri'nde* bunun ne konusu edilmekte, ne de Petros'un Antakya'ya gidişi. Bu çarpıcı olayı hangi döneme koymak gerekir? Yorumcuların önemli bir kesimi bunu, *Habercilerin İşleri'ndeki* olgular ve gelişimler sırasında 11:30 ile 13:1 arasına koyuyor. Yani, Pavlos'la Barnabas'ın Yahudiye'de yaşayan kardeşlere yardım götürmeleriyle bu iki kişinin ilk haber gezisine çıkışları arasına rastlayan belirli bir döneme.. Bu yoruma göre *Galatyalılar 2:1-10'daki* olayları ilk konseyle bir tutanlar (bkz. *Habercilerin İşleri* 15. bölüm), karşımızdaki olguyu tarihsel sıraya göre anlatılamayan bir gelişim olarak ele alıyor. Bu, olasılık dışı sayılamaz. Ne Eski Antlaşma'da, ne de Yeni Antlaşma'da okuduğumuz çeşitli olgulara ve gelişimlere tarihsel sıralama bakımından yaklaşabiliriz. Kutsal Ruh'tan esinlenen yazarlar, tarihsel gelişimleri değil, olguları ve durumları bunların önemine yaraşır biçimde anlatmakta..

Habercilerin İşleri'nde Petros'un Antakya'yı ziyaretinden söz edilmiyor. Başka bir durumda onun öğrenci Yuhanna'yla birlikte, daha yeni iman etmiş Samiriye'ye gönderildiği (bkz. *Habercilerin İşleri* 8:14-17) anımsatılıyor. Bu sıradan olarak, Yerusolim'deki haberciler Petros'u orada hızla gelişmekte olan bir kilise topluluğunu barındıran Antakya'ya da göndermiş olabilir. Bu gelişim olasıdır. Ama sadece bir düşünce olduğu unutulmasın. Başka yorumcular bu olayı *Habercilerin İşleri* bölüm 15'teki gelişime yol açıcı nitelikte gösteriyor. Pavlos'la Barnabas ilk haber gezisini sevinç ve coşkuyla sonuçlayıp Antakya'daki inanlılar topluluğuna döndüklerinde, "Tanrı'nın kendileri aracılığıyla yaptığı işlerin tümünü bildirdiler; O'nun, iman kapısını uluslara nasıl açtığını anlattılar" (*Habercilerin İşleri* 14:27).

O döneme dek Tanrı bağlılığını özleyen uluslara açık olan tek kapı Yahudilik kapısıydı. Puta tapıcılığı bırakıp tek Tanrı YAHWEH'ye bağlanmak isteyen ulusların önünde, sinagog kapısından başka kapı bulunmuyordu. Sinagog kapısından girebilmek için de, en başta sünnet edilerek bir sürü yasaya töreye bağlılık koşulu empoze edilmekteydi. Hem de uluslardan gelenlerin Yahudilik hakkını tümünden kazanabilmesi olanaksızdı. Onlara *proselit* (uluslardan koparılmışlar) denirdi. Yerusolim'deki tapınakta *proselitler* avlusu bulunurdu. Bunlar oradan ileriye gidemezdi. Arada engel duvarı vardı. İşte, Mesih'in ölümünde, orta yerde dikili engel duvarı, O'nun öz bedeninde yıkıldı (bkz. *Matta 27:51; Habercilerin İşleri 21: 27-30; Efesoslular 2:14; İbraniler 10:20,21*). O ana dek ikinci, üçüncü sınıf inanılı sayılan uluslardan gelme *proselitlere*, bu kez Tanrı hükümranlılığının kısıtsız vatandaşı olma hakkı verildi (bkz. *Filippililer 3:20*).

Pavlos'la Barnabas ilk haber gezisinde Tanrı'nın Mesih aracılığıyla sağladığı kayrayı Yahudiler'e ve uluslara yayınca, iman eden herkes eşit yetkiyle iman kapısından içeri girebildi. Tanrı sinagog kapısını geçersiz kılmış, Mesih'in kanı aracılığıyla kayra kapısını açmış bulunuyor. Pavlos'la Barnabas'ın çığır açan sonuçlaması bunu getirdi. Pavlos Tanrı'dan özel açıklamayı (bkz. *Efesoslular 3:2-6*) bu gelişimden önce almıştı herhalde. İlkın Pavlos aracılığıyla, Tanrı'nın işlerliğe konan bu tasarısı özellikle Yahudiye bölgesinden Yahudiler'e, hatta Mesih'e iman eden Yahudiler'e şok etkisi getirdi. Böyle bir şey nasıl olabilirdi? Uygulamayı, Pavlos'un icadıymış gibi göstermeye başladılar, onun yaydığı *Sevinç Getirici Haber'e* karşı düşman kesildiler, amansız bir saldırıya kalktılar. Yahudiciler, Mesih'e iman eden herkesin yine sinagog kapısından girmeye zorunlu olduğunu durmadan üsteliyor, bu uygulamanın yayıcıları kesiliyordu. Yahudiye'deki kiliselerle, Pavlos'un bağlı bulunduğu Antakya topluluğu arasındaki anlaşmazlık yavaş yavaş yüzeye çıkıyor, sürtüşmeye dönüşüyordu. Yahudiciler kendilerine, imanın denetleyicileri süsünü vermeye çalışıyordu.

"*Yakup'un (Yerusolim'deki İhtiyar'ın) yanından bazı kişiler gelmeden önce*" (2:12; bkz. *Habercilerin İşleri 15:1*). Bu dönemde Petros'u Antakya'da görüyoruz. Daha önce, ulusların Yahudiler'le Tanrı'ca bir tutulduğuna ilişkin çok ilginç bir açıklama almış olan Petros'un yüreğinde (bkz. *Habercilerin İşleri 10:11 - 11:1-18*) bu sorunda hiçbir kuşku kalmamıştı. Kendisi bunu Yerusolim'deki topluluğa kesin bir dille açıklamıştı. Ama *Galatyalılar 2:11*'den anlaşıldığı gibi çelişkili bir gelişim çıkıyor ortaya. Pavlos'un, haberci Petros'un yüzüne karşı ona direnme gereği beliriyor bir anda. Çünkü Petros kendi kendini suçluyor, çelişkiye sürükleniyordu. Uluslardan olan Kornilyos'la ailesine kesin etkinlikle *Sevinç Getirici Haber'i* bildiren Petros bu kez Yahudiciler'den korkarak ve çekinerek kendisini uluslara bağlı olanlarla birlikte yemek yediği sofradan koparıyor (2:12). Evet evet, hayır hayır olan Pavlos'u çileden çıkarıyor bu gelişim. Petros'un bu çelişkisi çok ileriye gidiyor. Kendisi uluslar gibi yaşamaktayken –Yahudi alışkı ve törelerini üzerinden atmış biri olarak– ulusları Yahudiler gibi yaşamaya sürüklüyor (2:14). Yani, eski sinagog kapısından içeri girme gereğini anırtıyor.

Öylesi tatsız bir ortam oluşuyor ki, Pavlos'un en yakın iş arkadaşı, kayrasal kurtuluş habercisi Barnabas bile Petros'la öbür Yahudiler'in ikiyüzlülüklerine kapılıyor. Kalıyor ortada tek başına Pavlos. Herkesin önünde olsa gerek, Petros'un yüzüne karşı direniyor (2:11). Çünkü o, kendi kendini suçluluğa sürükleyen bir çelişkiye düşüyor. Pavlos yine burada sünneti önemseyen Yahudiciler'den söz ediyor. Çünkü uluslara Tanrı'ca açılan kapıda töresel sünnet zorunluluğu yoktur. Orada kesin özgürlük

egemendir. Pavlos'un direnişini nasıl bir sonuç getirmiş olabilir? Bu anlatılmıyor; çünkü Pavlos tarihsel bir gelişimi bildirmiyor; Galatyalılar'a Tanrı'nın açtığı kapının üstünlüğünü vurguluyor. Olgunun gelişiminden çıkan sonuç belirgindir: Petros, uluslara haberci atanan Pavlos'tan gelen kesin eleştiriyi kabul ediyor, hiçbir direnişte bulunmuyor. Petros'un huyuna davranışlarına bakıldığında aşırılıkla, düşüncesizlikle, bazı durumlarda da taşkınlıkla davrandığı görülüyor. Başkalarına dert çektiren, kendisinin davrandığı tutum uyarınca dertle yükletilen birçoğumuzun huyunu anımsatan hesapsız davranışlar zinciri.. Hem yaralayan, hem de yaralanan. İşte Petros, oluşturduğu olumsuz havaya Pavlos'tan gereken sert tepkiyi alınca hemen yelkenleri suya indiriyor. Erdemli insanın temel özelliklerindedir bu. Kuşkusu, yanlışlığı, eksikliği dikkatine getirilince sinirlenmez, içerlemez, dikbaşlılıkla karşılıklı bulunmaz. Tersine, kınayışı gereken biçimde değerlendirerek haklı eleştiri karşısında kendini yumuşak huylu davranışa teslim eder. Büyük insanı, büyük ulusu oluşturan öz mayadır bu.

Petros, Pavlos'un sert eleştirisine sertlikle karşı çıkmış olsaydı sonuç ne olurdu? Yahudiler'e haberci atananın, uluslara *Sevinç Getirici Haber*'in bildirilmesini yıkıcı biçimde baltalaması.. Petros, akılsız davranışının oluşturabileceği zararı hemen tanıdı, Pavlos tarafından uygulanan Tanrı tasarısının doğruluğunu kavradı. Hiç kuşkusuz Barnabas da onun yürek değişikliğini izledi. Olay bu noktadan nereye gidiyor? Herhalde *Habercilerin İşleri* bölüm 15'e. Elbette bu da çeşitli görüşlerden biridir. Ama *Galatyalılar*'daki olguyu, *Habercilerin İşleri* bölüm 15'ten sonraya yerleştirmeye çalışmak bir sürü güçlük oluşturur. *Sir William Ramsay, Galatyalılar 2:14b* ile *Habercilerin İşleri 15:10*'da Petros'un konuşması arasında sağduyulu bir bağlantı kuruyor. Kendisi buna inanmış biri olarak, bu kez kanısını başkalarına vurguluyor. Ne var ki *Galatyalılar*'daki olguyu, *Habercilerin İşleri* bölüm 15'ten sonraya itmek çabası son bulmuş değil. Tersine, bazı yorumcuların bu uğraşı büyütmelemleri geniş çaplı sorunlar doğmasına gitmekte..

Pavlos ile Barnabas ayrı yönere doğrulduktan sonra (*bkz. Habercilerin İşleri 15:39-40*), Pavlos Silas'la birlikte ikinci haber gezisi sırasında yolları üzerindeki kentlerden geçerken (Güney Galatya kentleri), uluslara Yeruşalim'deki haberciler ve İhtiyarlar'ca kararlaştırılan temel kuralları bildiriyor, bunları uygulamalarını belirtiyorlar (*bkz. Habercilerin İşleri 16:4*). Pavlos'un tüm ilgisi *Sevinç Getirici Haber*'in doğruluğunu anımsatmak, vurgulamaktır. Konseyde verilen kararlardan çok, onun temel titizliği bu konudadır. Tanrı'nın ona özel açıklamayla gösterdiği bu bildiriye ayak uydurmayan her kim olursa olsun, onun yüzüne karşı direnilmeli (*2:14*). Çünkü Tanrı *Sevinç Getirici Haber*'i uluslara müjdelemesi için kendi Oğlu'nu Pavlos'a açıkladı (*1:16*). *Sevinç Getirici Haber* Galatyalılar'ın yararına korunsun diye, bir an için bile Yahudiler'e boyun eğmedi o (*2:5*). Öbür haberciler, onun sünnet töresini uygulamayan uluslara *Sevinç Getirici Haber*'i müjdelemekte güvenilir kişi olduğunu gördü (*2:7*). O, bu güveni hiçbir zaman boşa çıkarmayacaktır. Tanrı esinine sünger çekilmeyecek.

Tanrı'nın Tüm İnsanlığı Kapsayan Kayrası 2:15-21

Bu kesime koşut olan başka bir yer *Romalılar 4:22-5:2*'dir. Tanrı'nın suçluyu doğrulukla donatması, İsa Mesih aracılığıyla onu kayra bolluğuna kavuşturmasıdır (*bkz. Romalılar 5:17*). Bu doğruluk günahlının aklanması değildir. Aklanmak (beraat), temize çıkmaktır. Mahkemede suç işlemediği anlaşılan aklanır, alını açık olarak topluma karışır. Tanrı hiç kimseyi aklamaz; tam tersine, kişinin suçluluğunu vurgular.

Mesih'in suçlu yerine döktüğü kanı kurtulmalık sayarak, O'na iman edeni doğrulukla donatır (bkz. *Romalılar 3:26*). Önceki İncil çevirisinde 'salih kılmak' uygun bir kullanımdır. Böylece hak ve adaletli Tanrı adaletini şimdiki dönemde açıklar. İsa Mesih günahlıya gereken ölümü öldü. Şimdi O'na iman eden, O'nun doğruluğuyla donatılır (bkz. *Galatyalılar 2:16*).

Tanrı hiçbir günahlıyı aklamaz, Mesih'in kurtulmalığıyla, iman eden bireyi doğru kılar. Suçluluk ve yargı, sadece Mesih'in sağlayışıyla yerini doğruluğa bırakır. Tanrı kayrasıyla doğruluğa kavuşan, kayraya yaraşan ürünleri getirir. Bu verimli ilişkiye günahlı salt imanla girebilir. Mesih'e iman ederek, günaha rest çekerek doğrulukla donatılmanın özü asalı budur. Pavlos, bu kesimde hemen köklü tanrıbilim konularına geçmekte.

Burada *günah, doğruluk, kayra, haç, iman, Mesih'le özdeşlik* sözleri ağırlık toplamakta. Bunlara karşı, günahlılık, ruhsal yasa, uğraşlar çabalar, ölüm sözlerine rastlanmakta. Tüm yazının ağırlık taşıyan kesimidir bu parça. Günahlı ademoğlu kişisel yargısıyla, şunu bunu uyguladım dediği yasa kurallarıyla doğruluk kazanamaz. İlk ruhsal yasaya karşı çıksın, günah işlesin, sonra da ruhsal yasadaki dilekleri uygulayarak doğru sayılsın. Çelişkiler çelişkisi! Şeriat, en küçük söz dinlemeziği bile cezalandırır. Ters durumda ona 'yasa' denemezdi. Günah nedir? Şeriatçıya göre yasanın bozulması. Bundan nasıl bir sonuç çıkar? İnsan bozduğu yasayı, yasanın başka kurallarını uygulamaya koyarak bozduğunu düzeltmeye çabalamakta. Sonuç? Bozulan yasayı ayrı bir yasayı uygulayarak onarma didinişi.. Bunun olanaksızlığı belirgindir. Ruhsal yasaya saygısını belirten, bozduğu kuralı başka bir kuralla etkisiz bir duruma sokmayı başaramaz. Yasalardan esinlenen doğruluk, iflas etmiş doğruluktur. Bir borca karşı başka borç ödenerek hiç kimse borçsuz çıkarılamaz. Yani borcu olan biri o borcu ödemek için başka bir yerden borç edinerek öncekinden borçsuz kılınamaz.

Doğuştan Yahudi olanlar, kendilerini uluslardan oluşan günahlılarla bir tutmazdı. Bu özel yetkiyle övünür dururdu (2:15). Yahudiler'in yasası, kuralları, özel yiyecekleri, sünnet töreni vardı. Bunlara sahip olmayan uluslar, Yahudiler'ce 'köpekler' sayılırdı (bkz. *Matta 15:25-28*). Yahudiler'in kendi gözünde durum buydu. İsa Mesih, Kenanlı kadının çarpıcı imanını Yahudi olan öğrencilere vurgulamak için kendilerinin sıklıkla kullandığı bir adı konuşmasına aldı. Amacı, kadına bu adla hitap etmek değildi. Onun nasıl yanıt vereceğini bilen Kurtarıcı, kadının herkesi şaşkırtan yanıtını alınca, Yahudiler'e, uluslardan gelme bu kadının imanını örnek tutarak onun imanla dileğine kavuştuğunu belitti.

2:15: Bir Yahudi olan Pavlos burada da Yahudiler'in konuşacağı dille konuşarak, uluslar gibi günahlı değiliz, diyor. 'Doğuştan Yahudi olanlar' (*fisei Ioudaioi*). Öte yandan, *Efesoslular 2:3*'de "doğuştan tanrısal öfkenin çocuklarıyız" diyor (*tekna fisei orgis*). Fizik sözü buradan türevdir. Tıbbilim kullanımıdır bu. Yani, insanın ve başka canlı varlıkların doğal yapısıyla ilgili bilim kolu.

Tanrı tarafından yaratılan kurulu düzen değildir bu. O'nun yarattığı doğal yapımız tıpkı kendisi gibi kutsaldı. Ama kutsallıkta yaratılan doğal yapı günahlı olunca, kusursuz yapı bozuldu. Yahudi de, uluslardan gelen de, "doğuştan tanrısal öfkenin çocuğu" oldu (*Efesoslular 2:3*). Öz varlığımız günahsızken, araya sokulan amansız istilacı nedeniyle dokumuz bozuldu, yozlaştı. Varsın Yahudi kendisini başkasından

daha pak saysın; şeriatçı, kendi gözünde doğru görünsün, dinci dinine, Şabat'ına, kitabına güvensin! Bunların hiçbirisi gerçeği değiştiremez. Özgün ve kalıtmalı günah hepimizde tahtını kurmuş oturuyor. Buysa, doğuştan hepimizi tanrısal öfkenin çocukları kılmıştır. Ademoğlu ilkin doğuştan günahlıdır, sonra da uygulamadan. Yünü boyayıp dokurlar, dokuduktan sonra yine boyarlar. Hepimiz çift işlemeyle günahla boyalıyız. Bu çirkin boyayı gidermenin bir tek yolu, Mesih'e iman ederek O'nun kanıyla arılmaktır (16). Aklanmak (beraat, temiz çıkarılmak) değil (bkz. 1.Petros 3:18). Bu vurgulama, Mezmur'da Davut'un içtenlikli duasını anıya getirir (143:2). Bu bölümde, Pavlos'un şu vurgulaması da anımsatılır: "*Çünkü hiçbir insan ruhsal yasada sıralanan uygulamalarla Tanrı katında doğrulukla donatılmayacaktır. Çünkü ruhsal yasa bireyi ancak günahı bilme kavramına getirir*" (Romalılar 3:20).

Günahlı ademoğlu suçundan ve onu bekleyen yargılamadan, kendince doğru görülen dinsel-uygulamasal işler ya da sevaplarla arılamaz. Daha Eski Antlaşma'da Tanrı, yasasını verdiği İsrailoğulları'na şu kesin yargıyı vurgular: "*Bilesiniz ki, suçunuz sizi bulacaktır*" (Sayılar 32:23). Bu konuda: (bkz. Eyub 20:27; Mezmur 26:26; Vaiz 12:14; Luka 12:2; 1.Korintoslular 4:5). Yeni Antlaşma'nın temel öğretisi, kişinin sadece tanrısal kayraya iman ederek Tanrı'nın katında doğrulukla donatıldığına ilişkindir. Romalılar 3:21-31 kesimi de, aynı gerçeği insansal deneyime ve sağduyuya eğilerek geliştirmekte.

2:17: Galatyalılar Mesih'e iman edip tanrısal kayrayla kurtulunca, Tanrı onları doğrulukla donattı. Araya şeriatçılar sokulunca, ruhsal yasayı uygulamak kovalayışıyla gerisin geriye gittiler; yasanın biktirici kurallarına her ayrıntıda sarıldılar. Ne var ki, şeriat hiç kimseyi doğrulukla donatamamıştır. Tersine, kuralları çiğneyeni suçlu çıkarır her yasa. Mesih'e iman ettikten sonra yeniden ruhsal yasaya dönmek zirveden tepetaklak yuvarlanıp günahlı duruma düşmektir. Bu ortamda kurtarıcı Mesih, günaha hizmet edici oluyor. Çünkü günahlıyı kesinlikle kurtarmamış sayılıyor, günahlılığı kesenkes silemiyor. Pavlos, '*Olmaya!*' diyor. Günahlıyı kurtaran, günaha hizmet edici olabilir mi hiç? Kuşkusuz hayır! Şeriata geri dönmek, doğrudan doğruya günah işlemektir. Buna koşut bir tartışma için bkz. 3:21'e. Yahudiler yasalarından ayrılmayı uluslar benzerliğinde günahlı olmaya eşit tutardı. Musa'nın yasası onlara her şeydi; ondan ayrılmaları akıllarının ucuna bile getirilemezdi. Çünkü bu durumda, yasadız uluslar gibi günahlı olurlardı. Onları Musa'nın yasasından ayıran Mesih, akıllarınca günaha hizmet edici oluyordu. Bugüne dek bu korku geneldir: Mesih'e iman edersem dinimden, yasamdan, şeriatımdan ayrılmakla büyük günah işlerim! Bana sunulan Mesih, günah işlememe neden olur. Birçok kişiyi Mesih'e iman ederek kurtulmaktan alıkoyan nedenlerin başında bu gelir. Yanıtı çok basittir: Dinin, şeriatın, tören, biçimin seni doğrulukla donatabilmeyi vaat ediyor mu? Hiçbir dinin böyle bir savlaması yoktur. Ademoğlu dinine, töresine, şeriatına tüm bağlılıkla hizmet edebilir; buna karşın günahından arılmış sayamaz kendisini. Daima günahlı kalacaktır o.

Öte yandan İsa Mesih günahlı bireyi hem kurtaran, hem doğrulukla donatan, hem de Tanrı'yla barıştırandır. Bunu kavrayarak, kişi seçimini yapsın.. Kimi seçmek gerekir? Günahattan, suçtan, yargıdan kurtaramayan şeriatı mı, yoksa tüm günahları kaldırıp yüklü canı doğrulukla donatan kurtarıcı Mesih'i mi? Mesih'e iman, canı en yüksek aşamaya taşır. Hem şeriata, hem Mesih'e iman edilemez. İki karpuz bir koltuğa sığmaz; hiç kimse iki efendiye hizmet edemez. Pavlos, Petros'a bu önemli gerçeği belirtti. Şimdi de Galatyalılar'a ve herkese aynı temel gerçeği vurgulamakta. Bu erdemli davranışla bir zamanlar kendisine üstün ve değerli sayılan, ama kökte

dayanıksızlığı belirgin olan şeriatı yıkmakta (2:18). Onu yıktı ki, Mesih'i kazansın (Filippililer 3:7-10).

Pulkanatlı yaratık kozasını delip oradan çıkmazsa o güzel kelebeğe dönüşemez. Ne gerçek anlamda yaşayabilir, ne de günün güneşin çiçeğın gönencine gelebilir! Çok değerli tutulan bazı bağlar çözülmezse, temelde değerli olanlar kazanılamaz. Sonunda can, kapkaranlık kozada mahpus kalır. Tanrı'dan kaynaklanan gerçek özgürlüğü arayanın, O'nun sağladığı doğrulukla donatılmaya isteğı olanın bu parlak aşamaya tırmanabilmek için bütün engelleri yıkması zorunludur. Ancak bunlar yıkılınca can özgürlüğe kavuşur, ardından barışı esenliğı bulur. Dinimi, şeriatımı bırakırsam günahlı olurum korkusuyla boğuşmaktan kurtulur. Şu anda büyük bir günahlı olduğunu, onu günahıtan salt İsa Mesih'in özgür kılabildeğini kavrayan, O'na sevinçle ve şükranla sarılır.

Pavlos her şeyini yıktı; böylece Mesih'in kayra sarayına sığındı. Şimdi geriye dönüp yıktıklarını yeniden kurmaya kalkarsa, bunları yıktığıma çok üzgünüm, yeniden kurmaktan başka çıkar yolum yoktur derse, kendi kendini suçlu ilan etmiş olur. Yaşamına gerekli kuralları benimseyen, daha sonra da bu kuralları hiçe sayanın tutumu neyi gösterir? Bireyin kendince onaylanan ilkeleri çiğnemesini, kendisi için çizdiği yoldan caymasını. Bu insan hiç kuşkusuz kendi kararını iki paralık eder. İşte en büyük suçlu, çelişkili bir insan! Ne der Kutsal Söz? *"Ama hiçbir kuşkuyla düşmeden, imanla istesin. Çünkü kuşkuyla düşen birey, rüzgârın çalkaladığı ve sağa sola savurduğu denizin kabarmasına benzer. Böyle bir durumda bocalayan insan Rab'ten bir şey alacağını düşünmesin. Dengesiz insan tuttuğı yolların tümünde kararsız biridir"* (Yakup 1:6-8).

Petros bir ara böyle davrandı; şeriatçıların etkisi altında medet uman Galatyalılar aynı çelişkiye düşmekteydi. Pavlos onlara sıradan bir adla hitap ediyor: *"Ey akli kıt Galatyalılar! Kim sizlere büyü yaptı? Gözlerinizin önünde Mesih'in çarmıha mihlandığı açıklıkla belirtilen sizlere.."* (Galatyalılar 3:1). Gecekonduyu yıktırıp yerine çok katlı bina kuran, akli oynatan bir sapmayla yeniden gecekonduyu çatarsa, çelişkinin olamayacak gülünçlüğüne batmış olmaz mı? Pavlos, ruhsal yasanın en bağınaz ve koyu uygulayıcısıyken, şimdi ruhsal yasaya öldüğünü belirtiyor (2:19).. Nasıl? Ruhsal yasa yoluyla. Çünkü ruhsal yasanın özelliğı suçlu çıkararak ölüme mahkûm etmektir. Ölüm getiren yasaya ölen, yaşam veren Ruh'un yasasıyla özgür kılınır (bkz. Romalılar 8:2). Günah ve ölüm yasası kişiyi sürekli tutsaklıkta kısıvrak bağlamıştır. Ruhsal yasa günahlıdan bir sürü dilekte bulunur, hiçbir durumda onu doğru kılamaz, yeni yaşamı gerçekleştirmez. Öte yandan, kendini kayra Tanrısı'nın kucağına atan, günahıtan ölümden özgür kılınır, doğrulukla donatılmış biri durumunda sonsuza güvenle yaklaşır.

Bu dönemde Haberci Pavlos tüm mektubun konusunu, içeriğini doruğa getiriyor: *"Artık yaşayan ben değilim; bende yaşayan Mesih'tir. Şimdi bedende yaşadığım yaşamı beni seven ve benim için canını veren Tanrı Oğlu'na imanla yaşamaktayım"* (2:20). Yeni Antlaşma'nın çok iyi bilinen içtenlikli kişisel tanıklığıdır bu vurgulama. Kurtarıcı Mesih, günahlı Saul'a yaraşan ölümü öldü. Saul'a ve her günahlıya gereken tepki, O'nun ölümünü değerlendirerek, O'nunla birlikte ölmektir (bkz. II.Korintoslular 5:14; Romalılar 6:3). Pavlos niçin öldü? Mesih'in ölümüyle hangi ilişkide özdeşleşti? O günahlı yaşama ve günaha öldü, böylece Mesih'in günahsız yaşamıyla donatılsın diye.. (6:16; bkz. Romalılar 6:1-11). Mesih günahlıyı şeriatın yardımı olmaksızın

kurtardığı için Pavlos şeriata öldü. Mesih yaşam ve yaşam kaynağı olduğu için Pavlos ölüme, ölüm yargısına öldü. Kişisel uğraşlarla canının kurtuluşunu sağlayabilme çabalarına öldü. Artık kutsallık, kayra, yaşam onun varlığında egemenliğini sürdürüyor. Çünkü bunlar Mesih'ten kaynaklanan yetki ve gönençtir.

Bundan böyle Pavlos'un içinde bencillik ve bencillikle ilgili duygular, eğilimler egemen değil. Her tür bencillikten arı olan, tersine günahlıyı severek günahlı için canını veren Mesih egemendir. Buna koşut olarak da, Pavlos Mesih için, O'nun hizmeti için kendisini eliaçıklıkla vermekte, Mesih yararına canını bir sunu kılmaktadır (bkz. *II.Korintoslular 12:15; Filippililer 2:17*). Bu bağlantı Mesih'le paydaşlık, özdeşlik, kardeşliktir (bkz. *Matta 28:10; Luka 8:21; İbraniler 2:11,12,17; Yuhanna 15:14,15*). Mesih'in inanlının varlığında kendi yaşamını yaşamasıyla, günahlı ölümlü ademoğlu gerçek kişiliğine kavuşmuştur. Mesih'le birlikte ölmek, göklerde olan Mesih'le yaşamaktır (bkz. *Efesoslular 2:6*). Günahlı, kurtarıcı Mesih'e imanla Tanrı'nın kayrasına kavuşmuş, günahtan özgür kılınmıştır. Bu iman şimdi tüm belirginliğiyle işlerliktedir. Çünkü gün gündün Mesih'in yaşamda egemen olduğunu göstermektedir. Günahlı Saul haçta ölen Mesih'e bakıp O'nu kendi yaşamına mal edince, Mesih'in ölümüyle tam özdeşliğe girdi. Bu köklü yaşam deneyimi vaftizle açıklanarak dünyaya, çevreye yayımlanır (bkz. *Romalılar 6:3-4*). Vaftizde Mesih'le ölen, O'nunla birlikte gömülür. Düşük, günahlı, yargılı varlığa bu yaraşır. Mesih'le birlikte çarmıha çakılmanın içeriği budur (3:21). Sadece ölmek, sonucu sağlayamaz. O'nunla birlikte yaşamak için ölümden dirilmek gerekir. Ölen Mesih mezarda kalmadı. Dirildi. Vaftiz edilirken inanlı Mesih'le birlikte ölümüne, gömülmesine, dirilişine tanıklık eder. Mesih'in ölümü günaha kurtulmalıktır. Dirilişiyse, günahtan arıtılan yepyeni yaşamla kuşanmanın belgesi..

Bu gerçek en belirgin dille açıklanmakta (bkz. *Koloseliler 2:12*). Mesih bir günahlı gibi –günahlılarla özdeş kılınarak– herkesin yararına öldü. O'na iman edip, O'nun aracılığıyla yaşayan, bundan böyle kendisi için değil, onun yararına ölüp dirilen için yaşar (bkz. *II.Korintoslular 5:14,15*). Böyle bağlantılıdır Mesih'e iman etmekle vaftiz edilmek.. İnanlı, vaftiz sularına daldırılırken betimsel anlamda geçmiş yaşamla ilgili her kötülüğü, bozukluğu, miskinliği orada gömer. Sudan çıkarılırken yeniden doğmuş, Kutsal Ruh tarafından yenilenmiş, yeni yaşamla donatılmış, yeni umutlarla güçlendirilmiş biri olarak çıkar. Yeni yaşamda egemenliği ele alan güç doğal varlığın yeknesaklığına, baskıcılığına hiç benzemez: "*Artık yaşayan ben değilim.*" Şeriat, Tanrı'dan korkmayı, O'nun buyruğuna uymayı vurgular. Ne var ki, bencil varlık çıkarıcı isteklerini ön sıraya koyar, öz benliğin buyruklarını sayar. Bu durumda sarsıcı bir çelişki oluşur. Doğal insan yaşam boyu akıntıya kürek çeker.

Mesih'e bağlanan, O'nunla özdeş olan, kişisel çıkarları yararına yaşamaya rest çeker, 'onu seven için' yaşar. Çünkü onu seven, yücelerden gelen, canını veren günahsız insandır. Yeni yaşamın temel ilkesi SEVGİ olur. Aslında günah, bencillik ve sevgi eksikliğidir. Hem Tanrı'ya, hem de insan kardeşe sevgisizlik. Günahlının temel sevgisi kendisinedir, kendisi için önemli sayılan şeylere nesnelere bağlılıktır.. Bunlar şeriat olabilir, kişisel isteklerin doyurulması olabilir, düşük iştahların karşılanması olabilir. Bencillikle bağlantılı bir sürü tutum ve eğilim gösterilebilir. Ölüp dirilmek, Mesih'le yaşamak, bu tutsaklıkları kökten sarsar. Önce aranmayan değerler aranır, bulunur, sevilir; çok önemli tutulanlar yıkılır, atılır. İnsanın yaşamını başka bir varlıkla –iyi ya da kötü– özdeş kılması çok kolaydır. Bazıları kendilerini şeytanın egemenliğine bırakır, bazıları Mammon'a (zenginlik ilahı), bazıları Mars'a (savaş seviciliği), bazıları

Artemis'e (seks düşkünlüğü) ve başka hangi güçlerle özdeş olmak isteği bireye üstün gelirse..

Pavlos, "*Bende yaşayan Mesih'tir*" derken, kendisini tümünden İsa Mesih'e verdiğini, O'nun kesin egemenliğine ve isteğine girdiğini belirtir. Bir vakitler kendisini şeriate bırakan, şeriatın buyruğuna ayak uyduran, onun dilekleri damarlarında akan Pavlos, şeriatın özlenen sonucu sağlayamadığını anlayınca onu yıktı, boş kalan yere dirilmiş Mesih'i koydu. İki arasında ayrımın dünyalar ayrımı olduğunu görerek sevinçten coşmaktadır şimdi o. Pavlos, Tanrı Oğlu'na imanla yaşıyor artık. Mesih Tanrı Oğlu olmasaydı, değil imanı en küçük bağlılığı bile hak edemezdi. O, Tanrı Oğlu'dur. Bu nedenle tüm bağlılık, güvenlik, yücelik salt O'nundur. Tek Tanrı'nın tek Oğlu, Baba Tanrı'ya yaraşan her onura, saygıya, tapınışa yaraşıklığı olandır. Çünkü Tanrı insan doğrultusunda her amacını ve ereğini biricik Oğlu aracılığıyla gerçekleştirdi (3:13; bkz. Markos 10:45; Romalılar 5:6; I.Yuhanna 4:10).

Mesih, ölümünden dirilişinden sonraki gelişime değinerek şöyle dedi: "*O gün bileceksiniz ki, ben Baba'dayım ve siz bendesiniz, ben de sizdeyim*" (Yuhanna 14:20). "*Çünkü her kim Mesih'teyse yeni bir yaratıktır*" (II.Korintoslular 5:17). "*Şimdi Mesih İsa bağlılığında, Mesih'in kanı aracılığıyla yakın kıldınız*" (Efesoslular 2:13). Gerçek inanlı Mesih'te, sözün kısası Mesih bağlılığındadır. Ademoğlu havayuvvarında (atmosfer) yaşar. Havayuvvarını bırakınca havasız kalır ve ölür. Mesih bağlısı da Mesih'tedir. Mesih'ten koptuğunda ruhsal, tanrısal yaşam gücünü yitirir.

İsa Mesih inanlıyı dıştan etkileyen biri değildir. O, yaşamın taa ortasındadır, derinindedir, bağlısıyla birleşmiş durumdadır. O'nun yaşamı inanlının içinde egemen güç ve etkidir. Kalbimiz yaşam pompasıdır. Kalpsiz ölüyüz. İsa Mesih de inanlının derininde, ruhsal-tanrısal yaşamın temel ögesidir (unsur). O'nsuz yaşam yok, af yok, barış yok. O, hep inanlıdadır. İnanlı bunu her an anımsasın. Damarlarında kanın sürekli olarak akmakta olduğunu bildiği gibi.. Yetersizliğini, düşkünlüğünü, güçsüzlüğünü tanıyan inanlı içinde Mesih bulunduğunu anımsasın. İsa Mesih bu insansal bozukluklarla etkilenmez. Saf güneşin saf ışınları kirlili havayı deler, hiç kirlenmeksizin, ışığını, ısını, vitaminlerini gereksinimi olanlara sağlar.

Mesih'in yaşamda olması, Tanrı katında inanlıya Mesih'in haklarını verir. İnanlı, Mesih'i tüm yeterliliğiyle, tüm varlığıyla iç yaşamına getirebilir. Ama bu, günaha ölüp yeni yaşama dirilmeden gerçekleşemez. Mesih'in doğruluğuyla donatılmak, Mesih'in içteki egemen yaşamını dışarıya yansıtır. Varlığın günahtan arıtılması çok iyidir; ama günahtan boşalan ev boş bırakılamaz. Bırakılırsa, öncekinden daha da kötü bir gelişim olabilir (bkz. Matta 12:45). İmanla sağlanan kurtuluş, Mesih'i imanla varlığa egemen kılar. Günah dışlandıktan sonra, günaha sevgi ve eğilim de atılmalı. Tanrı Oğlu'nun içteki huzuru, O'na kesin iman ve sevgi, günah sevgisini ve eğilimini kırar. Ve bunu şeriatın tek harfine gereksinim duyulmaksızın sonuçlar. Bu durumda hiç kuşkusuz tüm güven Tanrı'nın kayrasınadır. Kayranın yaşamı parlak aşamaya getirdiği yerde ruhsal yasaya barınak kalmaz. Ruhsal yasa araya sokulursa, Mesih'in ölümü boşunadır. Ne O'na kurtarıcı denebilir, ne de yaşamda egemen olabilir O! Mesih öldüyse, ruhsal yasa karşısında inanlının da ölmesi kesin sonuçlamadır. Hem Mesih, hem şeriat hiçbir koşul altında bir arada ağırlanamaz, ikisi bağdaştırılamaz.

Haris, nomos (kayra, şeriat). Karşit adların, tanımların, nesnelere, tasarıların en karşıtıdır bu iki sıfat ve atama. Hiçbir zaman, hiçbir koşul altında birbiriyle uyuma

sokulamaz bunlar. Ademoğlu ya birini kabul eder öbürünü dışlar, ya da öbürünü değerlendirip diğereine rest çeker. Kayrayla eşitdeğer bir söz **dikaiois**'tur: (*doğrulukla donatılan*). Bu söz *Galatyalılar*'da sekiz kez geçer (2:16'da x3, 17; 3:8,11,24; 5:4). Bunların dördü üzerinde durduğumuz kesimdedir, her biri salt Mesih'in sağladığı kayrayla ilgilidir. Kayrayla kavuşulan kişisel doğruluk Mesih inancını dinlerin topundan ayıran özellik ve üstünlüktür. İnanlının tüm borçluluğu Mesih'in kayrasındadır.

İmanla İlgili Özelliklere Eğilme

Mektubun üçüncü ve dördüncü bölümleri ana temeli oluşturur. Çünkü bu parçada öğreti konuları ayrıntılarıyla inceleniyor. Eski Antlaşma'dan aktarılan diri örneklerle kayra öğretisinin tarihselliği, sürekliliği, yeterliliği belirtiliyor. Kayrasal doğruluğa kavuşmanın, ruhsal yasayla Tanrı'ya yararlı olabilme didinişine üstünlüğü yedi ayrı yönden ele alınıyor:

8. Kişisel deneyimle 3:1-5
9. Eski Antlaşma'dan gelen kanıtla 3:6-14
10. Tanrısal vaadin önceliğiyle 3:15-22
11. İsa Mesih'in getirdiği tümlükle 3:23 - 4:7
12. Geriye kaymanın oluşturduğu tehlikeyle 4:8-11
13. Güdüye (motivasyon) dayanan akılsal nedenle 4:12-20
14. Tutsaklık - özgürlük karşıtıyla 4:21-31

1. Kişisel deneyim neyi gösteriyor? 3:1-5

Kuşkusuz salt kişisel deneyim, her şeyi kararlaştıran yargıcı (hakem) yerini tutamaz. Son kararın vericisi her durumda Tanrı'nın esinlediği Söz (yargıcı) ve yetkidir. Yine de yaşamdaki kişisel deneyimler dışlanmamalı. Bunlar birer kuram değil, geçmişte şimdide beliren güdüler ve olgulardır. Bu kesimde Kutsal Ruh'un varlıkta sonuçlamaları belirtilmekte:

- a. Kutsal Ruh'un yaşama gelmesi, imanla Tanrı'ya bağlanmanın kanıtıdır (3:2)
- b. Kutsal Ruh'a sürekli bağlılık Tanrı önünde ruhsal gelişmeyi gerçekleştirir (3:3)
- c. Kutsal Ruh'u gönderen Tanrı, imanla sürdürülen yaşamda doğal kavramın ötesinde bulunan eylemleri sonuçlar (3:5)

2. Eski Antlaşma'dan gelen olgular konuyla ilgili neleri kanıtlıyor? 3:6-14

'Tanrı'nın Dostu' adıyla anılan İbrahim (*bkz. II.Tarihler 20:7; Yeşaya 41:8; Yakup 2:23*) nasıl doğrulukla donatıldı? Onun çağrısı, çağrıya uyması, tutumu, vaadi alması herkese canlı birer derstir. İbrahim, ruhsal yasayı onurlayanların değil, iman bağlılarının babasıdır. Şu sorular yanıtlanabilir bu kesimde:

- a. İbrahim nasıl doğruluğa kavuştu? (3:6)
- b. İbrahim'in gerçek çocuğu kimdir? (3:7)
- c. İbrahim'e gelen *Sevinç Getirici Haber* neydi? (3:8)
- d. İbrahim ile birlikte kutlu kılınanlar kimdi? (3:9)

Buna karşı ruhsal yasa dürtüsüyle sıralanan işlere bel bağlayanın düştüğü çıkmaz şöyle anlatılmakta:

- a. Tüm dilekleri süreklilikle yerine getiremediğinden, lanet altındadır o (3:10)
- b. Tüm dilekleri kusursuzluk kapsamında uygulamak olanaksızdır (3:10; *bkz. Romalılar 3:23*)

- c. Ruhsal yasanın dileklerini uygulamayan, ruhsal yasa tarafından yargılanır (3:10)
- d. Ruhsal yasayla kurtuluş aramak, imanla kurtuluş bulmaya tümünden ters düşer (3:11-12)
- e. Doğru kişi imanla yaşayacaktır (3:11)
- f. Ruhsal yasanın lanetini Mesih kendi üzerinde taşıdı. İbrahim'in kutluluğu iman aracılığıyla herkese ulaşsın diye (3:13-14)

3. Tanrısal vaadin önceliği nasıl beliriyor? 3:15-22

- a. İbrahim'e gelen tanrısal vaat, ruhsal yasayla nasıl karşılaştırılabilir?
- b. Ruhsal yasanın etkisi neydi? Gereksiz miydi o?
- c. Tanrı vaadiyle saptanan vasiyet (antlaşma) etkisini yitirebilir mi?
- d. Hangisi daha öncedir? Ruhsal yasa mı, antlaşma mı?
- e. Daha önce Tanrı'dan geleni sonradan verilen etkisiz kılabilir mi?
- f. Ruhsal yasanın önemi ne olabilir? Bu soru şu yanıtlarla ışığa gelir:
 - 1) Vaat gerçekleşinceye dek, suçu suç niteliğinde belirtmek (3:19)
 - 2) Kutsal Söz tüm kurulu düzene 'günahlı' damgasını vurmuştur (3:22; bkz. Romalılar 7:7)

İsa'nın gelişinden önce ve O'nun günlerinde, yaşlı Simeon'a benzeyen insanlar vardı. Bunlar İsrail'in avunç bulacağı günü kanışlı imanla bekliyordu (bkz. Luka 2:25-26). Yeşaya buna peygamberlik etti (bkz. 40:1; 61:1-2)

- 3) Tanrı ruhsal yasayı en son ve kesin buyruğu olsun diye vermedi. Ruhsal yasa, Tanrı'nın ödün vermeyen kutsallığını belirtir. Günahlının bu Tanrı'yla özdeş olması gerektiğini, ama bu düzeye kesinlikle erişemediğini gösterir. Hep yinelenen sunular bunun belirgin bir kanıtıdır.

4. İsa Mesih'in getirdiği tümlük neleri içeriyor? 3:23 - 4:7

- a. Ruhsal yasa, Mesih'in insan soyuna getireceği sevgiyi öngörüyordu (bkz. Yasanın Tekrarı 6:5; Matta 22:37; Markos 12:29-30; Luka 10:27)
- b. Ruhsal yasa, alıştırmacı (pedagogos) olarak nitelendirilir (3:24)

Pedagog o zamanki yönetimde, çocuğu genç yaşında yöneten yaşlı bir köleydi (her alanda köleler vardı). Çocuk, hazırlanma evresini bitirince pedagog ondan elini çekti. Pedagogun yönetimindeki çocuk belirli kısıtlılıklar altındadır ve onu eğiten köleye bir bakımdan köledir. Çocuk sorumluluk yaşına gelince, çocuğun babası ona özgürlük verir (3:23-24; 4:3-5)

- c. İman bağlantısı gelince, çocuk pedagoğtan (ruhsal yasadan) özgürdür gayrı (3:25)
- d. Çocuk özgür edilince, geçici koşullamalar yıkılır (3:28)
- e. Oğul babanın tüm yetkilerine sahiptir bundan böyle (3:29)
- f. Oğulluk iyeliği Kutsal Ruh'un yürekte tanıklığıyla belgelenir (4:6)

5. Geriye kaymanın yol açtığı tehlike nedir? 4:8-11

Ruhsal açıdan çocukluk çağındayken, dünyanın ilkel öğelerine tutsaklıktaydı herkes (4:3). Ruhsal yasa altında yaşayan Yahudiler tam bu durumdaydı. Öte yandan, uluslar da kendi kapsamlarında aynı ilkel öğelere tutsaklıktaydı (4:8-11; bkz. Koloseliler 2:8). Yahudiler'e verilen Musa'nın yasası iki yönlüydü: Aktöresel (etiksel) ve töresel (dinsel uygulama). Galatyalılar Yahudi değildi; uluslar kuşağından gelmeydi. Şimdi ne yapıyorlar? Yahudilik törelerini, bir zamanlar bunlarla hiçbir ilişkileri yokken şimdi bu ilkel töreleri (sünnet, vb.) benimsiyorlar. Bunun yanı sıra özel

günlere, aylara, mevsimlere, yıllara önem vermeye kayıyorlar. Kendi ilkel öğelerine rest çeken bu insanlar, bu kez başka törelere, etkinliği gitmiş bir töreciliğin öğelerine sarılıyorlar. Gerçeği yadsıyanın içine yuvarlandığı karanlık, kaskatı zifirdir.

6. Güdüde de beliren çelişki neyi gösteriyor? 4:12-20

Galatyalılar'a ilkin, *Sevinç Getirici Haber'i* Pavlos'la Barnabas getirdi. Aradan epey bir süre geçince şeriat yükünü getiren Yahudiler onlar üzerinde ha babam didindi. İncil haberini duyduklarında tepkileri neydi? Bunu nasıl karşıladılar? Önceden gelen haberci Pavlos'u en derin içtenlikle ve gönül hoşluğuyla kabul ettiler. Gözlerini oyup ona vermeye hazırıldılar. Ne denli coşkunun bir özverilik ve yakınlık gösterdiler! Ardından şeriatçılar gelerek önceki haberin doğruluğuna gölge düşürdü; Galatyalılar'ı kendilerine çekti, başlangıçta çok sevdikleri Pavlos'a onları düşman kestirdi. İnsan ilişkilerinde her zaman rastlanan acıklı görünüm: Birine candan gönülden bağlanmış olur ademoğlu, daha sonra araya başka ilişkiler, bağlılıklar girince öncekine sırt çevirir, hatta daha da üzücü küstahlıkla ona düşman kesilir. Bu çelişkili tutum neyi öğretir? Kararsız dengesiz günahlılar olduğumuzu.. Arkadaşlıkta süreklilik az rastlanan tutumlar arasındadır. Galatyalılar'ın davranışı bu oldu.

Haberci Pavlos, bedensel bir hastalık çekmekteyken onları mutlu kılan *Sevinç Getirici Haber'i* getirmişti. Kendisini Tanrı'nın bir meleğiymiş gibi karşıladılar. Pavlos onlara gerçeğin taa kendisini bildirmişti. Daha sonra gelen şeriatçılar, gerçeğe su katılmış bir öğretiyi yaymaya koyuldu, bu insanları önceki bildirin habercisi Pavlos'a düşman kıldı (4:16). Amaçları ne olabilirdi? Kovalanan amaç şöyle sıralanmakta:

- a. Bunlar, inanlıları kendilerine bağlamayı kararlaştırmış (4:17)
- b. Bunu sağlamaya çabalarken, Pavlos'la Galatyalılar'ın ilişkisini koparmaya çalışıyorlar (4:17)
- c. Bunu yapanlar içlerinde kötü amaç eğleştiriyor (4:17)
- d. Onları gerçekten koparınca, kendi çıkarlarına, kendi yararlarına kullanmayı tasarlıyorlar (4:17)
- e. Şeriatçılar Galatyalılar'ı öğretilerine çekmeyi başarinca, onları kendi yollarına ayak uydurabilmekle övünüyor (6:13). Çelişkiler âlemi!

7. Tutsaklık - özgürlük karşısından çıkan sonuç 4:21-31

Şeriatçı ruhsal özgürlükte olana daima baskı uygular, korku saçar (4:29), ona kin besler, davasını bu yollarla sürdürmeye azmeder. O, özgürlüğün düşmanıdır; çünkü özgürlük kişisel gönenci olmamış; tersine, tutumuyla onu düşmanı saymış. Görüşüne ayak uydurmayı güçle bastırmak kestirme yoldur. Ademoğlu temelde bencildir; burnu Kaf dağındadır. Şeriat onu belirli yasaları töreleri hiçbir koşul ya da bağ olmaksızın uygulamaya zorunlu kılar. Evet demeyene baskı hazırdır. Onun kuralları ilk ve sondur. Ama ruhsal özgürlüğün gönencinde olan boyun eğmemeyi ilkesi kılar. Ruhsal özgürlük kurtarıcı İsa Mesih'in değerli kanıyla elde edilmiş yetkidir, bundan ödün verilemez. Gerçek (2:5,14) hiç değişmeyen, zamana mekâna kısıtlanamayan, ölçüye sığmayan değer olarak bilinmezse, onun öz niteliği anlaşılabilir. İnanç biçimine kusanmış yalanı kucaklayan, gerçeğin düşmanı kesilmiştir; çünkü gerçeğin kendisine anlamı değeri kalmamış, öncesiz-sonsuz çağları doldurduğunu anlayamamış. Mesih, "*Gerçeği bileceksiniz ve gerçek sizi özgür kılacaktır*" der (bkz. *Yuhanna 8:32*). Mesih'ten gelen özgürlük her tür dinsel, töresel, biçimsel uygulamaları aşar. Sonunda, ikisi arasında yıkıcı düşmanlık oluşur. Gerçek susturulmadan bağınazlık rahat edemez. Geçelim üçüncü ve dördüncü bölümlerdeki ayetlerin açıklanışına:

Kişinin gerçeği işitip yaşamını onun etkisine atadıktan sonra, gerçeğe ters düşücü kuramlarla oyalanması bir bakımdan büyüklenmeyle eşittir: *Vaskaino, kötü sözler söyleyerek büyü yapmak*. Gerçeğin yayıcısına karşı kötü söz ve dedikodu uydurarak ona kara çalmak eylemi büyü etkisi oluşturur (3:1). Kaç kişi kötü fısıltılarla büyülenerek, gerçeği yalanla değiştirmekte! Bu çirkin uygulama geneldir. Pavlos dedikodu kurbanı oldu. Ama asıl kurbanlar akli başından gitmiş Galatyalılar'dı. "*Gözlerinizin önünde Mesih'in çarmıha çakıldığı açıklıkla belirtilen sizler!*" İsa Mesih'in çarmıha mihlanışı insanlık tarihinin doruğunda beliren gerçektir. Başka hiçbir olay bunu gölgeleyememiş, değiştirememiştir. Bu salt tarihsel bir olay değil, kişisel yaşamı kökten etkileyen Tanrı olgusudur (bkz. *I.Korintoslular 15:3-4*). Mesih'in çarmıhta ölmesi imanla günahlinin yaşamına uygulanınca, varlığın en köklü deneyimi gerçekleşir (bkz. *I.Korintoslular 10:9-10*). Gerçek inanlı bunu her an aklında yüreğinde saklar ve tadar. Bundan yaklaşık iki bin yıl önce çarmıha mihlanan Mesih'in ölümü sanki o anda olmuş gerçekleşmiş, tüm inanlıları etkilemiş canlı olgu niteliğini alır. İnanlının kutsal anısı durumunda her an ona taze güvenlik ve esenlik verir.

Böyle etkin ve belirgin bir sunuyla kurtulup doğrulukla donatılan, nasıl olabilir de çelişkili kuramlar ve varsayımlarla büyünebilir? Nasıl olur da o parlak aşamadan tepetaklak yuvarlanır? Nasıl olur da kurtarıcı Mesih'i şeriatla değiştirir? Bunlar kolaylıkla yanıtlanamayan sorulardır. Ama tarih boyunca görülen gelişim hep aynıdır: Mesih'e, sağladığı kurtuluşa, doğruluğa karşı yaratılış gününden bu yana, süregelen amansız savaş hiç ara vermeden sürüyor. Mesih'in düşmanı iblis her dönemde her köşede Mesih'in adına, sağlığına, bağlılığına bin bir yolla saldırıyor. Galatyalılar bunu kavrayabilecek ruhsal olgunluğa, erginliğe daha erişememiş..

Kutsal Ruh, sadece kurtarıcı Mesih'e iman edilince yaşama gelir (3:2). Bunun dışında Kutsal Ruh ne bilinebilir, ne de O'nun huzuru canı sevindirebilir (bkz. *Habercilerin İşleri 2:38; Romalılar 8:9,15; Efesoslular 1:13*). Şeriat tutkunu, Kutsal Ruh'tan yoksun insandır. Yeryüzünde Kutsal Ruh'u canının konduğu etmeyen, giderayak bir din bağlısıdır. Kutsal Ruh'un inanlıya sağladığı ruhsal zenginlik ve doluluk karşısında şeriatın getirebileceği dinsel hayranlık yaya kalır. Yazar, birinci ayetteki kullanımı yineliyor: "*Aklınız bu denli kıt mı?*" (3:3). İman adımını nasıl attınız, şimdi onu nasıl noktalamaya çalışmaktasınız? (bkz. *II.Korintoslular 3:6; Filippililer 1:6*). "*Rab Ruh demektir. Rab'bin Ruhu'nun bulunduğu yerde özgürlük vardır*" (*II.Korintoslular 3:17*). "*Çünkü Tanrı'nın Ruhunu aracılığıyla tapınıyor, Mesih İsa'yla kıvanç duyuyoruz, bedensel başarılarla güvenmiyoruz*" (*Filippililer 3:3*). Böyle belirtilir Tanrı Sözü'nde, kayraya güvenmenin yaşamdaki belirgin etkisi.

Bu insanlara Ruh'u sağlayan Tanrı, aralarında güçlü eylemler yaptı (2:8). Mesih inancı doğaüstü güçler inancıdır, fizik ötesi yöntemdir; çünkü burada mucize Tanrısı'nın Ruh'u tanrısal eylemler yapmakta. Bütün dinler mucizesizdir, çünkü Kutsal Ruh'tan yoksundur. Mucizesiz bir İsa tüm önemini yitirmiş olur. Hem kendisi mucize Rabbi'dir, hem de habercilerine mucize gücünü verendir O. Bunu Kutsal Ruh'uyla gerçekleştirir (bkz. *I.Korintoslular 12:1-11*). Kutsal Ruh'la bedene ilişkin geniş bilgi verilir Tanrı Sözü'nde (*Romalılar 8:1-17*). Bu sırada bedenden söz edilirken, fiziksel bir bedene değinilmiyor. İnanlı da inansız da, herkes etten kemikten oluşan aynı bedende yaşıyor. Yeni Antlaşma'da beden, günahın işlerliğini sürdürdüğü öz varlıktır. Bu gücün etkisini kırmak Ruh'tan doğmakla gerçekleşir (bkz. *Yuhanna 3:6; I.Petros 1:23-25*). Günahlılık nedeniyle beden düşüktür ve çürümeye yargılıdır (5:13-24; 6:8;

bkz. Romalılar 13:14). Beden ve onu yöneten akıl her tür bozukluğun işlerliğini gösterdiği kötülükler dünyasıdır. Ruh, doğruluğun kutsallığın kaynağıdır. Bedenlerimiz kendiliğinden suçlu sayılamaz. Tersine bedenin parçalarında kendisine elverişli alanı bulan günah eylemi aklımız yoluyla suçluluğu işlerliğe getirir, çeşitli düşüklüklerle varlığa egemen kesilir (*bkz. Romalılar 8:7-8*).

Suçluyu suçsuz kılana iman edenin görünümü 3:6-14

Yahudiler İbrahim'in adını duyduklarında, onların içinde derin saygı oluşur. Onlara İbrahim'in yeri önemi çok büyüktür. Yahudi tarihine eğilen yazar Pavlos hemen bu konuya geçerek daha girişte İbrahim'in iman ederek Tanrı önünde doğruluğa kavuştuğunu vurguluyor (*bkz. Yaratılış 15:6*). Tanrı onu dinsel, erdemli biri olduğundan seçmedi. Tersine, putlara tapınan İbrahim'in imanını ona doğruluk saydı. İbrahim de, tıpkı Galatyalılar gibi yalancı tanrılara tapınanlar arasından çağrıldı ve seçildi. İbrahim'in sünneti imandan sonra geldi (*bkz. Yaratılış 17:14*). İsa İbrahim'e ilişkin şunu söyledi Yahudiler'e: "*Babanız İbrahim günümü görmenin umuduyla kıvanç duydu ve görüp sevindi*" (*Yuhanna 8:56*). Pavlos hem İbrahim oğulları'na, hem de uluslara şu haberi açıkladı: "*İsa'ya iman eden herkes doğrulukla donatılacak*" (*Habercilerin İşleri 13:26,39*).

Mezmurlar'da, Mesih'in gelişiyile ilgili peygamberliklerden biri de şudur: "*Halkına barış sözü konuşacak*" (*85:8*). Tanrı'nın Yahudiler'e de, uluslara da barış sözü aynıdır: Mesih'e iman eden günahlı insan doğrulukla donatılır, Tanrı'yla ve herkesle barış gönencinde yaşar.. Bu, şeriatla dinle töreyle barışa kavuşmak değil, Barış Başkanı (*bkz. Yeşaya 9:6*) Mesih'in kanıyla arıtılıp Tanrı'ca doğrulukla donatılmaktır. İmanla doğruluğa ermektir.. Birey doğrultusunda Tanrı yargısının değişmesi, günahlinin Tanrı'ya ilişkin kavramını, sevgisini önceden bilinmeyen yepyeni aşamaya yükseltir. Yazar Pavlos, dinci Yahudiler'in pek de hoşuna gitmeyen bir gerçeği vurguluyor: İbrahim'in gerçek çocukları iman kuralına bağlı olanlardır (*3:7*). Ne der İsa Yahudiler'e? "*İbrahim'in çocukları olsaydınız, İbrahim'in işlerini yapardınız*" (*Yuhanna 8:39*). Yahya dinci Yahudi kuşaklarını şu sert dille kınadı: "*Ey engerekler soyu!.. Kendi kendinize, 'Atamız İbrahim'dir' demeye kalkışmayın. Çünkü size diyorum ki, Tanrı İbrahim'e şu taşlardan çocuklar çıkarabilir*" (*Luka 3:7-8*). Nasıl çocuklar? Tıpkı İbrahim gibi, Mesih'e iman edip Tanrı önünde doğrulukla donatılan çocuklar. Yahya peygamberlik ederek, Tanrı'nın İbrahim'e uluslar arasından inanlılar çıkaracağını duyurusunun başlangıcında vurguladı.

Her gelişimi bilen, gizemli egemenliği uyarınca önceden kararlaştıran Tanrı, Yahudiler'i şaşırtan ve uğraştıran gelişimi İbrahim'e vaat etmişti: "*Tüm uluslar sende kutlu kılınacak*" (*3:8; bkz. Yaratılış 12:3*). Kutluluk uluslara nasıl gelecek? Şeriatı uygulayarak mı? İbrahim'den yüzlerce yıl sonra gelen Musa'nın yasalarını tutmakla mı? Hayır! Tam tersine imanla, iman kuralı uyarınca.. Bu konuya *Romalılar* mektubunda dördüncü bölümün tümü ayrılmıştır. Tanrı'nın Yahudiler'le ve uluslarla işi uğraşı, İbrahim'in gününden şu ana dek hep aynıdır. Tanrı değişmez, O'nun kuralları, tasarıları, uygulamaları, çağrısı da değişmez. O kutlulukların kaynağıdır. Kutlulukları varlığa nasıl gelir? Tıpkı İbrahim'e geldiği gibi.. İman eden İbrahim'in yanı sıra Mesih'e iman edene tanrısal kutluluk bollukla gelir (*3:9*). İbrahim de bizim gibi bir insandı; zayıflıkları, eksiklikleri, günahları olan beşerden biri. Ama Tanrı'nın kutlulukları ona bol bol verildi. Çünkü o, Tanrı'nın dediğine iman ederek doğrulukla donatıldı; törelerle, sevaplarla Tanrı'ca kabul edilmek akılsızlığına kapılmadı. Kendisini çağıran Tanrı'nın salt imanla hoşnut edilebileceğini tanıdı, iman karşısında

etkin çığırı açtı. İbrahim'in imanı uyarınca Tanrı'ya gelen, onunla birlikte Tanrı'nın kutluluklarını kendine mal eder. Bunların ilki, 'Doğrulukla donatılmak'tır (bkz. Romalılar 5:1,9; 10:4).

Günahlıının Tanrı katında belirmesi iki tür görünümle açıklanmakta. Biri geçersiz öbürü geçerli; biri etkili öbürü etkisiz; biri çıkarıcı öbürü O'na sığınıcı. İlki günahlıının dini, şeriati, töresi gereğince her ne uygulama varsa bunları yaparak, genellikle yarım yamalak biçimde Tanrı'ya gelir, af ve kutluluk arar. Öbürüyse, tümünden düşük, cılız muhtaç tutumla Tanrı'ya gelir; günahları dışında hiçbir şey getirmeden İsa Mesih'in kanıyla günahlıyı arıtan, onu doğrulukla donatan Tanrı'ya iman eder. Bunlardan hangisinin doğrulukla donatıldığını İsa Mesih bir simgeyle ışığa getirdi:

"Kendilerinin doğru olduğuna kanıp da geriye kalanları aşığı gören kimilerine İsa şu simgesel öyküyü anlattı: 'İki adam dua etmek için tapınağa gitti. Biri Ferisi'ydi, öbürüyse gümrük vergisi toplayan. Ferisi ayağa kalkıp kendi kendine şöyle dua etti: 'Ya Tanrı, öbür insanlara –kapkaçılara, hilecilere, cinsel yolsuzluk yapanlara, ya da gümrük vergisi toplayan şu adama– benzemediğim için sana teşekkür ederim. Haftada iki kez oruç tutarım. Tüm kazancımın yüzde onunu veririm.' Gümrük vergisi toplayansa uzakta durup gözlerini göğe kaldırmak bile istemedi. Yalnız göğsünü dövüyor, 'Ey Tanrı, ben günahlıya acı' diyordu. Size derim ki, ilki değil, ama bu adam evine doğrulukla donatılmış biri olarak döndü. Çünkü kendisini yükselten alaltılacak, kendisini alaltansa yükseltilecek" (Luka 18:9-14).

Mesih'e iman eden, Tanrı'nın katında kişisel doğruluğuyla belirmez. Tam tersine O'na iman ederek, Tanrı'ca doğruluk donatımıyla kuşatılmış biri olarak yaşamındaki kayrayı tanıtılar. Bu kişi ne Tanrı'yı alacaklı sayar, ne de kendini verecekli.. Tanrı'nın kayrasına iman ederek salt kayra yoluyla kurtuluşu güven taşır (bkz. Romalılar 3:20-28; 4:5-7). Şeriata, töreye, biçime sarılan birey, düpedüz bunları yerine getirerek, Tanrı'dan af ve necat ister. Güveni imanı kayraya değil, dinsel başarılarıdır (bkz. Yuhanna 3:18; Romalılar 4:6- 8,24; II.Korintoslular 5:19). Kısır kalan başarılar.

Bu dönümde Pavlos, Eski Antlaşma'dan önemli bir söz aktarıyor yazısına: "*Ruhsal yasa kitabında yazılanların tümünü yerine getirme yolunda süreklilik göstermeyen herkes lanet altındadır*" (3:10; bkz. Yasanın Tekrarı 27:26; Nehemya 10:29; Habercilerin İşleri 23:12). Yahudi şeriatchılar, tanrısal yargıya kendi renklerini buladılar: Ruhsal yasa sonsuza dek tüm çağları kapsıyormuş gibi. *Levililer 18:5* teki sözün kapsamını genişleterek, "*Yasanın buyruklarını yerine getiren, onlarla yaşayacaktır*" (3:12) yolunda bir kuramı öğreterek herkesi ardı kesilmeyen yasalara bağımlı kıldılar, hem de öncekilere yeni yasalar kattılar. Örneğin, bugün Şabat'ı tutmaya ilişkin Yahudiler'in yaklaşık yüz elli kuralı vardır. "*Hayır*" diyor yazar, "*Çünkü ruhsal yasada sıralanan işlerle hiçbir insan doğrulukla donatılmayacaktır*" (2:16). Yasaların verildiği çağdan, ikide bir yenilerinin eklendiği kurallardan öncelere, İbrahim'in gününe uzanıyor Pavlos. Bu atanın yasaları tutarak değil, salt iman ederek kurtulduğunu vurguluyor. Yasa tutmanın, yasaların toplamını uygulamak zorunluluğu olduğunu belirtiyor; bunu da hiç kimse yapabilecek yeterlilikte değil. Yasanın bir harfini bozmak tüm yasayı bozmaya eşittir. Yasalar çoğu kez birbirini tutmamakta, çeşitli yorumlara, görüşlere, çelişkilere yol açmakta. Ademoğlu ne denli önem taşısa da yasaları uygulamakla Tanrı'ya ulaşamaz.

Burada sözü edilen lanetleme, İbranice'de (*arar*), *Yasanın Tekrarı 27,28* bölümlerde tam 14 kez yinelenir. Bunlara bir göz gezdirildiğinde, kimsenin bu lanetlerden kaçabilecek iyilikte, yeterlilikte, erdemde bulunmadığı kolaylıkla görülebilir. *3:10-13* ayette (*katara, epikataratos*) ilk kez kullanılıyor. Ruhsal yasa yargısı altında yaşamaya çalışanın alacağı acıklı lanet ve yıkımdır bu. Canı bu çıkmazdan yalnız kayra Tanrısı özgür kılabilir. Günahlının üzerinden laneti kaldırarak biricik Oğlu Mesih'in üzerine koyan Tanrı. Mesih'in günahlıya yaraşan laneti kendi üzerine yüklenip bir günahlı gibi en ağır ölüme gitmesi, yıldırımsavar (paratoner) olması insan soyuna gösterilebilecek benzersiz sevgidir. Bunu yalnız Tanrı yapabilir, yapmıştır da.. Mesih'in sevgiyle üstlendiği laneti (*bkz. Yasanın Tekrarı 21:23*), kendi günahlılığına yaraşan lanet niteliğinde değerlendirmeyen, ona iman etmeyen günahlı, kişisel seçimiyle lanet altında kalmaya karar vermiştir. Şeriatçılığa bağlı şimdiki yaşam lanet altındadır, hem de sonsuz lanet çıkmazında.. Bunun karşısı, Mesih'in sağladığı parlak özgürlüktür.

Bu dönümde yazar, Yeni Antlaşma'da kayra sağlayışının odağına geliyor (*3:11*). Tanrı katında hiç kimse ruhsal yasa uyarınca doğruluğa kavuşamayacağına göre sonuç nedir? Günahlı ademoğluna umut ışığı parlayabilir mi? "*Doğru kişi imanla yaşayacaktır!*" Eski Antlaşma'da *Habakkuk 2:4*'ten aktarılan bu değişmez ilke, Pavlos'un öbür mektubu *Romalılar'da* da vurgulanıyor (*1:17*). *İbraniler'in* yazarı da aynı gerçeği yinelemekte (*10:38*). Yeni Antlaşma baştanbaşa bu tanrısal ilkeyle dokuludur.

Mesih günahtan, günahın ağır egemenliğinden kişiyi özgür kılar. Bunların yanı sıra ruhsal yasanın kaldırılmayan boyunduruğundan da özgürlük sağlar. Doğrulukla donatılmak, ruhsal yasanın hiç taşınılamayan buyruklarından kaynaklanmaz; Mesih'in canını vermesinden, kanını akıtmasından gelir. Günahlı kadın erkek, kutsal Tanrı'nın katında yasanın buyruklarını uygulama sonucunda doğru biri kılınmaz. Bu olanaksızdır. Mesih'in kurtulmalık kanı her günahı arıtır (*bkz. I.Yuhanna 1:7b*), en ağır günahlıyı tertemiz doğruluk kuşanımıyla donatır. İbrahim de böylelikle doğruluğa kavuştu. Canının kurtulduğuna güvenlik bulan herkes ona sağlanan eşitdeğer güvenliği alır. İmanla bilinebilen, güncel yaşama anlam getiren Tanrı ilişkisidir bu. Buna karşı, ruhsal yasanın imanla hiçbir ilgisi ilişkisi yoktur (*3:12*). Ruhsal yasanın buyruklarını uygulamaya didinen hiç kimse, "*İmanla yaşıyorum*" diyebilecek durumda değildir. O kişinin güveni bağlılığı dinsel töresel kişisel başarılarındadır, bir sürü yinelemededir. Bunları gerçekleştirdiğini tasladığında ruhsal büyüklenme köşede hazır durur. Gerçekleştiremediğindeyse alt tabakada, sürekli korkudadır o can..

Öte yandan, iman yaşamı belirgin tanıklıkla sürekli güvenliktedir: "*Bu güvenilir Sözdür ve her bakımdan değerlendirilmeye yaraşır: Mesih İsa dünyaya günahlıları kurtarmaya geldi. Bu günahlıların en ön sırada bulunanı da benim*" (*I.Timoteos 1:15*). Tanrı'dan kaynaklanan doğruluğa kavuşmaya ilişkin şu ayetlere de bakın: *Romalılar 3:24-30; Efesoslular 1:7*. Mesih'in kayrasına imanla gerçekleşen doğruluk Tanrı'nın yasalarını yüreğe kaydeder (*bkz. Yereyia 24:7; 31:33; İbraniler 8:10; 10:16*). Mesih'in kutsallığı bozuklukları düzenler, yaşam yeniliğini belgeler. Öte yandan şeriatçı insan, ruhsal yasanın dış koşullamalarıyla oyalanır: Bedeni yıkama görenekleri, yiyecekler, özel günler, kabirler, aylar, libaslar serpuşlar, sular, vb. Bu koşulları yinelemekle Tanrı'ya geçerli olmaya çabalayan lanet altındadır. Kurtarıcı İsa Mesih'e sırt çevirmenin laneti; çünkü günahtan özgür kılabilen tek kişiye önem vermemiştir o insan. Kurtarıcı Mesih şöyle der: "...benim vereceğim sudan her kim

İçerse sonsuza dek susamayacaktır. Vereceğim su sonsuz yaşam sağlamak için onun iç varlığında kaynaklanan bir pınar olacaktır' (Yuhanna 4:14).

İmanla doğruluğa kavuşmak gerçeğine değinirken, İncil'in önemli bir kesimine bakmamız gerekir (bkz. Yakup 2:14-26). Bu sözlerde çelişki ögesi mi var? Pavlos, ruhsal yasa yoluyla doğruluğa kavuşma çabasını, yararsız yetersiz didiniş olarak tanıtıyor. Öte yandan Yakup ölü imanı suçluyor; kupkuru bir imanı.. Aktöreyle, yararlılıkla, kutsallıkla ilişkiyi yitirmiş iman. Yakup, gerçek imanın işlerliğini tanıtıyor. Pavlos ise, doğruluğa kavuşturan imanın önemini.. Yakup sadece adla beliren, ürün getirmeyen imanı eleştiriyor; sağlıklı imanın iç yaşamda kök salmış etkin işlerliğini, yaşam boyu verimli, sağtöreli olmanın gereğini belirtiyor.

Pavlos yaşam erdemini, aktöreyle, kutsallığı değil, tersine ruhsal yasanın biçimci, gösterişçi, dış davranışlı sağlıksızlığını kınıyor. Pavlos'u okuduğumuzda kişisel çabaların şeriat itkisinden doğduğunu öğrenmekteyiz. Yakup'u okuduğumuzda yaşama ve erdeme dayanan imanın ürünüyle yüzyüze gelmekteyiz. İki arasındaki ayırım ince, ama köklüdür. Madalyanın iki yanı vardır. İmanla kişisel erdem eylemlerinin özelliği de iki yanlıdır. İkisinin de önemi belirgindir.

Pavlos konuya *Efesoslular 2:10*'da ışık saçar: "*Mesih İsa bağlılığında iyi işler için (işlerle değil) yaratılmış bulunuyoruz.*" *'Doğru kişi imanla yaşayacaktır.'* Ürün vermeyen iman, iman olmaktan çıkmıştır. Yine Pavlos *Romalılar* mektubunda bu gerçeği anımsatıyor: "*Bundan böyle günah ölümlü bedeninizde egemenlik kurmasın; öyle ki, beden tutkularına uymayasınız*" (*Romalılar 6:12*). Yazar bu önemli konuyu *Romalılar 5-8* bölümlerde ele alıyor. Doğrulukla donatılan (*dikaio*s) aklanmış (beraat etmiş) biri değil, suçlu bulunmuşken Tanrı'ca doğru ilan edilmiş bir günahlıdır. Tanrı'dan kaynaklanan bu doğruluk Kurtarıcı'ya şükran borçluluğuyla, yaşam kutsallığıyla, erdemli yaşamla, parlak ürünlerle belirir. Onuncu ayette ruhsal yasa buyruklarıyla doğruluk kazanmaya çalışan lanet altındadır anımsatması iki kez konu edilmekte. On üçüncü ayetteyse günahları, böylece lanetimizi gideren Mesih'in lanetlendiğinden iki kez konu edilmekte. Bu iki gerçek, bütünü oluşturan iki parçadır. Birine öbüründen ayrı olarak bakılmasın.

Mesih günahlıyı şeriatın laneti altında tutan boyunduruktan özgür kıldı (**eksagorasen**, satın aldı). Yazar aynı sözü *4:5*'te kullanıyor. Mesih bunu gerçekleştirirken kendisi şeriatın laneti altına girdi; çarmıhta günahlıların lanetini kaldırmak için ölürken, ruhsal yasanın her harfini çiğnemiş, onun tümünü sarsmış, toplamına karşı çıkmış biri niteliğinde lanetlenerek öldü. *Eksagorasen* (satın aldı, özgürlük verdi). Güçlülük kavranabilecek eylemi ölümüyle sonuçladı. *Agorazo*: *Agora*, pazar yeri anlamını içeren bu kullanım, İsa'nın kendisi lanet kılınarak, günahlıyı köle pazarından satın aldığını anlatır. Bu söze Yeni Antlaşma'da hep rastlanır (bkz. *I.Korintoslular 6:20; 7:23; II.Petros 2:1; Vahiy 5:9; 14:3-4 ve Galatyalılar 3:13; 4:5*). *Eksagorazo* sözünün derin anlamı kavranınca Tanrı'yla ilgili bilgi taptaze, canlı anlam bulur. Mesih günahlıyı kurtarmak için günah oldu (bkz. *II.Korintoslular 5:21*), lanetliyi kurtarmak için lanet oldu (*3:13; bkz. Romalılar 1:18; 2:8*), köleyi satın almak için köle oldu (bkz. *Filippililer 2:7*). Ölü olanları yaşama kavuşturmak için öldü (bkz. *Efesoslular 2:1,5*). Kendisinin olmayan borcu ödedi, insan ise hiçbir durumda ödeyemeyeceği borçluluktan özgür kılındı, onu ödenmiş buldu. Hangi şeriat, hangi din böyle bir kurtarıcı sunabilmiştir düşük ve yitik insana! Günahın ağır cezası başka birinin günahlı yerine çektiği ölüm yargısıyla karşılandı (bkz. *II.Korintoslular 5:14,20-21*).

Yazar Pavlos, *Romalılar 3:29*'da çok önemli bir soru soruyor: "Yoksa Tanrı yalnız Yahudiler'in Tanrısı mı? Ulusların da Tanrısı değil mi? Hiç kuşkusuz, ulusların da Tanrısı'dır." Bu uğraştırıcı gerçeğin kabulü Yahudiler'e çok güç gelirdi. Ama Tanrı esini, O'nun herkese Tanrı olduğunu vurgulamakta. Öyleyse uluslar Tanrı'yla nasıl bağlantı kurabilir? Yahudiler'in şeriatını kabul etmekle mi? Daha önce buna kesin 'Hayır' çekildi. Tanrı'nın kutluluğu İbrahim'e ruhsal yasayı tutması sonucunda gelmedi. Tersine, iman ilkesiyle geldi. Başlangıçta İbrahim de puta tapanlar arasındaydı. Tanrı hem onu kutlu kıldı –imaniyle– hem de onun kutluluğunu tüm uluslara mal etti: Onun soyundan gelecek İsa Mesih'e iman edenlere.. Tanrı'nın kutluluğu: Doğrulukla donatılmak, O'nun Ruh'uyla dolmak (*Galatyalılar 3:14*). "Tanrı bir olduğuna göre, sünnetlileri de, sünnetsizleri de imanlarından ötürü doğrulukla donatacak" (*Romalılar 3:30*). "Yalnız Yahudiler arasından değil, uluslar arasından da çağırıldığı bizler değil miyiz" (*Romalılar 9:24*). Bu yerde yazar Pavlos, Hoşea peygamberden (*bkz. 9:25-26*) önemli bir vaadi aktararak, Tanrı'nın uluslara da kutluluk getireceğini belirtmekte. Bu kutluluğun uluslara gelmesi için tek yol, uluslar kuşağından gelenin Mesih bağlılığına girmesidir. Uluslardan olan herkes şeriat lanetinde mahvolur, ya da tanrısal kayraya ve kutluluğa kavuşur.

Ruhsal Yasa - Vaat 3:15-22

3:15-18: Bu kesimde yazar Pavlos bir hukukçu diliyle konuşarak, başlangıçta Tanrı'ca verilen vaadin sonradan sokulan ruhsal yasa yoluyla ortadan kaldırılamayacağını belirtiyor. Pavlos, insan açısından konuştuğunu anımsatıyor. Antlaşmadan '*diatiki*' söz ediyor. Bu söz aynı zamanda *vasiyet* anlamını taşır. On beşinci ayette vasiyet çevirisi uygunken, on yedinci ayette *antlaşma* kullanımı doğrudur. Günümüzde vasiyet yazan biri onu ek vasiyetle değiştirebilir. Ama o dönemde –özellikle Yahudiler'in düzeninde– vasiyet değiştirilemezdi. Kaldı ki, hangi çocuğun ne alacağı yasa da belirtilmişti. Yazar Pavlos bunu betimliyor ve asıl konuya giriyor (*3:15*). Vaat Tanrı'ca İbrahim'le onun soyuna verilmişti; hiçbir koşulla değiştirilemeyen antlaşma (*bkz. Yaratılış 12:7; 13:15; 17:7-8; 22:18; 24:7*). Vaadi veren RAB, İbrahim'den gelen o üstün Oğul İsa Mesih'e değinerek Tanrı vadinin çoğul değil tekil niteliğinde bütünlendiğini vurguluyor, vaadin Mesih'te gerçekleştiğini belirtiyor (*3:16*). Başka yerde bu gerçeği, yazar Pavlos şöyle vurguluyor: "Çünkü Tanrı'nın tüm vaatleri O'nda (Mesih'te) 'evet'ini bulmuştur. Bu nedenle Tanrı'nın yüceliği için Mesih aracılığıyla 'Amin' deriz" (*II.Korintoslular 1:20; bkz. Romalılar 15:8*). Mesih Eski Antlaşma'da baştan sona gelişi bildirilen, doğuşu beklenen doğruluk güneşidir (*bkz. Malakya 4:2*).

Mesih'e iman ilkesine bağlananlar, İbrahim'in gerçek çocuklarıdır (*3:7*), İbrahim'le birlikte kutlu kılınırlar (*3:9*). İbrahim'den kurtarıcı Mesih'e, kurtarıcı Mesih'ten şu güne, Tanrı'nın tüm vaatleri bu kişide kesinleşmiştir. İrmağın kendi yatağında aktığı gibi, Tanrı'nın kutlulukları da salt bu yatakta akar. Naaman'ın pak kılınmak için Ürdün ırmağına girmesi gerekiyordu (*bkz. II.Krallar 5. bölüm*). Ülkesindeki ırmaklar bu kutluluğu veremezdi ona. Kadının da erkeğin de pak kılınmak, tüm Tanrı vaatlerinin gönencine gelmek için İbrahim'den Mesih'e, Mesih'ten şu güne dek pırıl pırıl akan o ırmağa yaklaşıp kutluluk bulması zorunludur.

İbrahim'in gününden Musa'ya 400 - 430 yıllık bir zaman dönemi vardır (*bkz. Yaratılış 15:13; Mısır'dan Çıkış 12:40; Habercilerin İşleri 7:6*). Tanrı'nın vaadi İbrahim'e böyle uzun bir süre öncesi verilmişti (*3:17*). Pavlos'un usavurma tekniği tartışmaya olanak bırakmıyor. Tanrı'ca bunca yüzyıl önceden verilen vaat, 430 yıl sonra gelen ruhsal

yasa tarafından nasıl etkisiz bırakılabilir? Hangi us bunu savunabilir? Aynı usavurmayı başka alanlarda da uygulamak uygun olur: Tanrı'nın verdiği esini ve vahiyi uzun bir süre sonradan gelen yeni bir yöntem nasıl ortadan kaldırabilir? O'nun etkisini nasıl kırabilir? Tanrı'nın verdiği Söz'e güveni eksik miydi sanki? İlerisini görebilmeye yeterliliği yok muydu? Aklını dengede tutmaya gücü yeterli değil miydi?

Pavlos, şeriatçıların içine düştüğü çelişkiye dikkati çekiyor: Tanrı'nın vaat ettiği miras İbrahim'den yüzlerce yıl sonra gelen ruhsal yasa aracılığıyla, o antlaşma hiçtir (3:18). Böyle bir durumda Tanrı'yı yalancı kılmış oluyoruz. *Galatyalılar* mektubunda bu tür usavurma tekniği yazar Pavlos'a özgü yöntemdir: "Mesih günaha hizmet edici mi oluyor?" (2:17), "Demek ki, Mesih boşuna öldü" (2:21), "Tanrı bunları ruhsal yasadaki buyrulan işleri yerine getirdiğimiz için mi yapıyor?" (3:5). Ruhsal yasanın tanrısal vaat karşısında gerilerde kaldığı her yolla kanıtlanmakta. Ruhsal yasa niçin verildi, amacı neydi, nasıl geldi? Bunlar çok önemli sorulardır. Ruhsal yasa temelde yeri olmayan, daha sonra eklenen bir buyruktur. Verilmesinin nedeni düpedüz insanın günahlılığıdır. Ademoğlu günaha saplanmasaydı ruhsal yasa da verilmeyecekti: Suçluluk yargısına elbette yasalar, ceza maddeleri gereklidir. Şeriat, Tanrı'nın tüm insanlık tarihini kapsayan düzeni tasarısı olamazdı. Daima yetkini tasarlayan ve etkileyen Tanrı, insanlık ailesine ruhsal yasadaki çok daha üstün bir destek ve yardım hazırlamıştı: İbrahim'e verilen vaat..

Ruhsal yasanın Sina dağında Musa'ya verilmesi korkutucu koşullara bağlıydı: Melekler aracılığıyla geldi (3:19; bkz. *Habercilerin İşleri* 7:53; *İbraniler* 2:2). Ruhsal yasa Musa'ya verilirken ürkütücü bir durum oluştu. Bunu *İbraniler* 12:18-23'de ayrıntılarıyla okumaktayız. Ruhsal yasanın, İsrailoğulları'na verilmesi içaçıcı, gönül ferahlandırıcı durumda olmadı. Niçin? Çünkü sorun, günahlılıkla ilgiliydi. Şeriatın verilmesinde günaha karşı gerekli yasalar verilmekteydi. Yasalar verilmezse, günahın ürkütücü boyutlara ulaşacağı belirgindi.

Ruhsal yasanın içeriği kurtulma arıtılma, Tanrı'yla ve insanla barışa kavuşma değildi. Tersine, orada her tür yükleme, kısıtlama, ölüme yargılama yazılıydı. Günahlinin hangi durumlarda taşlanması gerektiği de belirtilmekteydi. Gerçekten, görünüm o denli ürkütücüydü ki, Musa, "Titriyorum" dedi, "Korkuyorum" (*İbraniler* 12:21). "Bu (ruhsal yasa), suçun ne olduğunu göstermek için eklenmiştir" (*Galatyalılar* 3:19). Günah en aşırı ve korkunç kötülüktür. Kişisel kudurganlıkların, toplumsal-evrensel kargaşalıkların tümü günahın kaynaklanmakta. Günah yükü ortadan kalkarsa, insan soyunun sorunları da ortadan kalkmış olur.

Günaha karşı ruhsal yasa verildi. "Böylelikle günahın gerçek niteliği –yararlı olan aracılığıyla içimde ölümü oluşturduğu– ortaya çıkmalıydı. Buyruğun ışığı altında günahın aşırı günahlılığı belirgin olmalıydı" (*Romalılar* 7:13). Tanrı ruhsal yasayı vermeseydi, günahın aşırı kötülüğü de bilinemeyecekti, Tanrı'nın insansal kötülükten ne denli öğrendiği de.. Ruhsal yasanın eylemi amacı insanı suçlamaktır. Aynanın yüzdeki lekeyi kiri açığa çıkardığı gibi, ruhsal yasa günaha günah damgasını vurur (bkz. *Romalılar* 3:20; 4:15; 5:13,14,20; 7:7-12). Günahın tutsaklığında yaşayan, ruhsal yasanın gelişimiyle daha da kötü duruma düşen ademoğlu, İbrahim'e vaat edilen soyun gelişimini bekleyeduruordu.

Aracı eliyle verilen ruhsal yasa tek Tanrı'dan, doğrudan doğruya gelmemiştir (3:20). Meleklerce Musa'ya açıklanan ruhsal yasa korkutucu koşullar içinde geldi. Korkudan

tir tir titreyen Musa, halka bildirmek için buyrukları aldı (bkz. *Mısır'dan Çıkış* 19:12,13; *Yasanın Tekrarı* 4:11,12; 5:22; 33:2). Musa'nın kırk gün dağdan inmekte geciktiğini gören halk, ruhsal yasayı çiğneyince, RAB onu ivedilikle aşağıya gönderdi. İsraililer altından bir buzağı yapmış ona tapınıyor, uygunsuz ilişkilere veriliyor, buzağının çevresinde dans ediyorlardı. O gün yaklaşık üç bin kişi kırıldı; kırgın halkı kapladı. Musa elindeki buyruk levhalarını yere fırlatarak kırdı (bkz. *Mısır'dan Çıkış* 32). Böyle korkunçtu, günahı ve günaha yaraşan cezayı açıklayan buyrukların verilmesi. Yasalara sahip olan İsrail halkı hiçbir zaman onları tutamadı, Tanrı'yı hoşnut edemedi. Buna karşı Mesih'e iman edenler O'nun karşılıksız kayrasından bollukla sağlanan vaada kavuştu. Eski Antlaşma peygamberleri bunu sürekli olarak belirtir. Ruhsal yasaya karşı İbrahim'e vaat edilen soyun gelişiyse bambaşkadır: Tanrı, vaadını İbrahim'e doğrudan doğruya verdi, onu 'arkadaş' olarak adlandırdı (bkz. *II.Tarihler* 20:7; *Yeşaya* 41:8; *Yakup* 2:23). Tanrı Abram adını İbrahim'le değiştirerek (bkz. *Yaratılış* 17:5-8) bu insanı bambaşka önemle donattı; onunla konuştu, tek Tanrı niteliğinde hiç bozulmayacak vaadini ve antlaşmayı verdi ona. Bunun gerçekleşmesi, kurtarıcı Mesih'in dünyaya gelişiyle doruklanacaktı.

Yine de ruhsal yasa Tanrı tasarılarının dışında değildir (bkz. *Romalılar* 7:10-13). Ruhsal yasa bağışlanma ve yaşam sağlayabilseydi, kuşkusuz onu dinleyen, doğrulukla donatılabilecekti (3:21). Ama ruhsal yasada bu güç yoktur! Tersine, ruhsal yasa kadına erkeğe günahlılığını göstermekte, hiçbir çabayla bu yenik düşük ortamdan kurtulamayacağını ona anımsatmakta. Köklü çelişki: Kutsal Söz, tüm kurulu düzen günah altındadır demek; buna karşı iman edenler Mesih'e imandan gelen vaada sahip çıkmakta (3:22). Tanrı tanımını kabul ederek onu değerlendirenler.. Böylesi somut gerçek Eski Antlaşma'nın öğretisidir (bkz. *Yaratılış* 6:5; *Yasanın Tekrarı* 27:26; *Süleyman'ın Özdeyişleri* 20:9; *Vaiz* 7:20; *Mezmun* 14:2-3; 53:2-4; 5:10; *Yeşaya* 64:6). Yeni Antlaşma'nın vurgulaması da aynı doğrultudadır (bkz. *Romalılar* 3:10-18; *I.Yuhanna* 1:8; 5:19).

Günah özgün ve kalıtmalıdır, düşük, bencil varlığın doğal etkinliğidir. Günahlı isteğin gerisinde çıkarıcı tutsaklık barınır. Bu, kişisel veya yerel değil evrenseldir. Günah, isteğin bilgisi ve kararıyla girilen çirkin eylemdir. Kökeninde atalardan bu yana tüm soyu kapsayan günahlılık yatmakta. Gösterilen ayetlerin yanı sıra şu ayetler de öneme alınsın: *I.Krallar* 8:46; *Mezmun* 143:2; *Luka* 11:13. Bu nedenle bağışlamalığa gereksinim evrenseldir (bkz. *Yuhanna* 3:16; 6:50; *Habercilerin İşleri* 17:30). Tüm insan soyu günahla yozlaşmıştır. Soran olabilir: Buna göre hiçbir iyilik düşünülemez mi insanda? Hem de pek çok.. İnsanı bozan günahlılığı bir betimle anlatmaya gidelim: Doğada çeşitli renklerin gözleri ne biçimde büyülediğini ve doyurduğunu anlatmak gerekmez. Ne var ki, o güzelliğin belirginliğe gelmesi tümünden ışığa bağlıdır. Işık her yanı aydınlatınca beğeni ve içaçıcılık hemen belirir. Gece bastırınca o tatlı renklerin görünümü olduğu gibi silinir. Yaratan insanı en üstün iyiliklerle donattı. Yaratılışın kusursuz özelliğidir bu. Ne var ki, günahın zifiri karanlığı ademoğlundaki güzelliklerin gerektiği gibi görünmesini engelleyen kaskatı bir perdeyi çekti. Ademoğullarının yaptığı iyiliklerin yanı sıra pek çok karanlık eylem iyilikleri bulandırmakta. Günahın oluşturduğu yaşamsal karanlık nasıl dağıtılacak? Hangi güç onu alt edebilecek? Yaratan'ın varlığa koyduğu, aslında var olan içaçıcı renkleri engelsiz güzellikle, tümel kavramla parlatan kurtarıcı Mesih günahlı yaşamı artırır, karanlığı dağıtır, içte sonsuz ışığını parlatır: "Ben dünyanın ışığı'yım. Ardım sıra gelen yaşam ışığına kavuşacak. Hiçbir zaman karanlıkta dolaşmayacak" (*Yuhanna* 8:12).

Başkasını karalayan, suçlayan birey, kinle hınçla gün dolduran aynı suçların kendi bağrında çörelendiğini belki aklına getirmes. Kötülerin kötüler arasında yaşamakta olduğu bir ortamdayız. Hiçbir insanda, melekte, dinde, törede, güçte yetkide, günahlıyı günah çukurundan çekip çıkarabilecek güç ve yeterlilik yoktur. İnsanda görülen birkaç iyilik kıvılcımı, kötülüğün orman yangını andırısında her yanı yalayıp yuttuğu çirkin görünümü değiştiremez. Her anıda her köşede kirlilik bohçaları yığılı. Bir düşünür, "Başkasında görebildiğin bir kötülük yoktur ki onu kendin yapamayasın!" diyor. Tarihte beliren önemli kişilerin özelliği günahlarını başkalarından daha başarılı ustalıklarla gizleyebilmeleridir. Ne var ki, herkesin günahı eninde sonunda onu bulacak. (bkz. *Çölde Sayım 32:23; Süleymanın Özdeyişleri 28:13-17; Matta 10:26*). Birçok hastalığa şifa var, ama şifa edilemeyen hastalıklar da belirgindir. Tanrı'nın seven, egemen gücü günaha kesin şifayı sağladı ve bu şifa tüm evrende tektir. Tanrı'nın bağışlamalığı, kurtulmalığı tektir: Kurtarıcı İsa Mesih'e iman etmek, imana dayanan Tanrı vaadine sarılmak. Tanrı tüm çağlarda insan günahını aynı bağışlamalıkla arıtır; İbrahim'i de seni de.. Bunu tepen, günahıyla birlikte tepilir.

Yasadan Özgürlük, Tanrı Evlatlığında Kutluluk 3: 23 - 4:1-7

Eski Antlaşma'da imanla günahattan arıtılmak, bunun yükünden kurtulmak bulutların gerisinde gizlenen güneş gibidir. İbrahim, gelecek olan kurtarıcı Mesih'e iman ederek Tanrı'ca doğrulukla donatıldı (bkz. *Yaratılış 15:6*). Mesih'i görmeden, çarmıhta O'nun ölümüne tanık olmadan iman etmek çok önemli bir iman aşamasıydı ona (bkz. *Yuhanna 8:56*). Bu sıradan başka iman yiğitleri gösterilebilir Eski Antlaşma'da: Eyub (19:25), Davut (*Mezmur 32:5*), Yeşaya (6:5-7), Hoşea, vb. (6:1-13), *İbraniler 11*. bölüm iman yiğitlerinin anıtı gibidir. Bu sıralamada hem erkekler var hem de kadınlar. Eski Antlaşma döneminde Tanrı'dan doğruluk kuşanımı alan herkes, Tanrı sevgisinden kaynaklanan kayraya iman etti, kurtuluş güneşiyle canı ısındı. Tüm belirginlikle görülen kayra İsa Mesih'in ölümü gömülmesi dirilmesiyle gerçekleşti. Bu döneme dek ruhsal yasa kişilere alıştırmacılık (*pedagogluk*) etmekteydi (3:24). Bugünkü anlamı 'eğitim' olmaya karşın, klasik kullanımı başkadır. Eski Yunan'da *pedagog* erkek çocuğunu denetleyen, ona sert disiplin uygulayan, akli ermişlik çağına ileten yaşlı bir köleyle ilgilidir. Aynı söz ayrıca *1.Korintoslular 4:15*'te de geçer. Bu söz öğretmen ya da eğitmen değildir. Daha çok, terbiye edici, alıştırmacı bir köleyi anlatan kullanımdır. Anlamı, 'çocuğu yönlendiren.' İman gelmeden önce ruhsal yasa altında (cezaevi duvarları arasında) –*efrouroumetha sinkliomenoi*– kapatılmıştı insan soyu (3:28). Cezalının özgürlüğünü beklemesine benzer durumdaydı herkes. Cezaevinde gün dolduran, şu kadar günüm kaldı diye kendisini sürekli avutur. Şeriatın katı gölgesi altında yaşayanlar da bunun gibidir. Şu cezaevinden ne vakit kurtulacağım özlemiyle günlerini sayar, ha babam dinsel vecibeler uygular. (*Özgürlüğün gelişine 4:4'de değinilecek*).

Cezaevinde yatan, terbiye disiplini altındadır (3:23). Dışarı çıkınca topluma yararlı ve yasaayar biçimde nasıl yaşayacağı ona anımsatılır, belirtilir. Cezaevinde yatan, ilerleme yapamaz. Her an, dışarıya çıkacağı anı bekler, o anın sevinciyle avutulur. Ruhsal yasa altında yaşayanlar da, ruhsal yasanın yeterliliğiyle daha sağlıklı, daha yararlı bireyler olmayı beklemiyordu. İman itkisi Mesih'i ve O'nun getireceği yetkinliği gözlüyordu (bkz. *İbraniler 11:40*). Bu aşama, cezaevi duvarları arasından, suçluluk yükünden, yargının ağırlığından kurtarıcı Mesih'in verdiği parlak özgürlüğe, kurtuluşun gönencine çıkıştı. İman çağını açan olgu, Eski Antlaşma insanların özlemle gözlemekte olduğu gelişimdi. Bütünleme, Tanrı Oğlu Mesih'in çarmıhta kutsal kanını akıtarak iman eden kadına erkeğe evrensel çapta kayra ve sonsuz

yolunu açışındadır. *Sevinç Getirici Haber*'in parlatici açıklanışı.. Mesih'e imanla günahlı birey arıtılır, doğrulukla donatılır.

İnsanlık tarihi çağlardan oluşur. İbrahim'in Tanrı'ca çağrılışı, onun da vaada imanı yeni bir yöntem açtı ve bu Rab İsa'nın gelişinde bütünlendi, yepyeni bir çağı getirdi. Mesih'in beden kuşanışında Eski Antlaşma çağı son buldu, Yeni Antlaşma'nın görkemi belirdi, kayra ve iman çağı açıldı. İman çağının gelişile cezaevi duvarları yıkıldı, kapının rezeleri kıymıladı, bu olguya iman eden özgürlüğe kavuştu. İman ilkesini değerlendirenler, şeriat alıştırıcılığını (*pedagogluğunu*) aşta, Mesih'in hükümranlığına alındı. Şu anda Mesih'i tanımayıp da şeriat bağıllılığında direnenler ruhsal yasanın boyunduruğunda, alıştırıcılığında ve baskısında, cezaevinin duvarları arasında Tanrı'ca kabul edilmeye çalışmakta.. Onlara giydirilen yargı kaldırılmamış, cezaları silinmemiştir. Böyle bir insanda kurtaran iman yok, tanrısal kayra yok, sonsuz af gönenci yok! Korkutucu bir Allah'ın hakça uygulayacağı hüküm onları beklemekte. Acaba seven Tanrı'nın insanlık ailesine sağlayışı bu kişileri de içeremez miydi? İçerebilirdi. Ama günaha tutsak birey bir yandan günahlılığını kabul ederken, öte yandan onu yargılayan ruhsal yasanın yeknesak yinelemeleriyle doğruluğu elde etmeye didinmekte. Ters sonuç getiren uğraş!

Tanrı, Yeşaya peygamber aracılığıyla çağlar öncesinden tasarladığını canlı bir simgeyle açıklar (*bkz. 5:1-23*). Konuya aldığı bağ ve bağcı simgesi kurtuluşun nasıl bir özellik ve itinayla hazırlandığını belirtir. Tanrısal kayranın tepilmesi O'na acıklı sonucu soru olarak sordurmakta: "*Bağıma yapmadığım ne kaldı!*" (*5:4*). Bu canlı simgede Yaratan'ın özenli bir bağ kurmakta harcadığı emek anlatılır. Tüm uğraşa karşın bağ ürün getirmiyor; tam tersine yabanüzümü yetiştiriyor. Ademoğlunun değer biçilmez Tanrı sunusunu tepmesi böylesi düş kırıklığı oluşturmakta. Yazar Pavlos geçmişle ilgili görünümü şöyle anlatır: "*Açıklanacak olan imanı bekleyen tutuklular... ruhsal yasa, Mesih'in gelişine dek bizlere alıştırıcılık etti*" (*3:23-24*). Birçok kafada haklı gibi görünen bir soru doğmuştur ve doğmakta: Mesih'in insan bedeni kuşanarak Tanrı kayrasını, iman ilkesini getirmesine dek İbrahim'in gününden yaklaşık iki bin yıl geçti. Bu gecikme niye? Mesih insan soyunu kurtaracaksa, Tanrı niçin Adem'le Havva günaha düşer düşmez hemen işe koyulup onlara gerekli kurtuluşu sağlamadı, niçin uzun bir süre göklerde bekledi durdu?

Mesih'in gelişine dek görülen kötülükler zinciri nasıl anlatılabilir? Bu uzun süre boyunca insan soyu niçin tutuklu durumda bekledi? Mesih'in egemenliğinde gönenc dururken soyumuz niçin ruhsal yasanın terbiyeciliğinde tutuklu kaldı? Tanrı bundan iyisini yapamaz mıydı? Rab İsa'nın öğrencilerine söylediği bir söz, Tanrı-insan düşünceleri ve tasarıları ötesinde olan, tartışmaya yer bırakmayan ayrımı anlatabilir: "*Sizin için vakit her an uygundur*" (*Yuhanna 7:6*). Kurtuluşu insan hazırlamadı; onu düşünen ve kesinleştiren, eylemlerini gizemlilikte bütünlleyen egemen Tanrı'dır. Bilgelğin taa kendisi (*bkz. Yeşaya 55:8,9*). (*Konuya 4:4'te daha yakından değinilecek*). Şimdi artık tutukluluk, *pedagogluk*, suçluluk dönemi kapandı, Tanrı'nın çocuğu olma çağı açıldı, bu yetki Mesih İsa'ya iman yoluyla gerçekleşti (*3:23*). İsa Mesih, öğretisini duyurmaya başladığında şu ilkeyi vurguladı: "*Ne mutlu barışçılara! Çünkü onlara Tanrı çocukları denecek*" (*Matta 5:9*). Tanrı barış ve esenlik Tanrısı'dır. O'nun çocuğu kimdir? Günahlı durumda, Tanrısı'yla savaşta, sürtüşmede olduğunu tanıyan, Tanrı'nın sunduğu sağlayıştan yararlanıp günahı arıtılan, Tanrı'yla ve insan kardeşlerle barışa kavuşan.. Bu parlak aşama yalnız Mesih'e imanla gerçekleşir. "*Çünkü her kim Mesih bağıllılığında yeni bir yaratıktır. Eskisi geçip gitti,*

işte yepyeni oldu" (II.Korintoslular 5:17). Barış Başkanı Mesih (bkz. Yeşaya 9:6), günahlıyı kayrasıyla arıttığında, onu Tanrı'nın çocuğu kılar.

Kayrayla arıtılan, hem doğruluğu giyinir, hem de Mesih'i (3:27; bkz. Romalılar 13:14). O kişi, "Tanrı'ya benzer yaratılan yeni insanı kuşanır" (Efesoslular 4:24). Bu ortamda, eski insana ölme gömölme yaraşır. Bu uygulama suda vaftiz edilmekle betimlenir (bkz. Romalılar 6:3; Koloseliler 2:12). Vaftiz, dıştan uygulanan bir eylem olmakla birlikte, simgesel anlamı kişinin deriniyle, iç yaşamıyla ilgilidir: Değişmiş yaşamın açıklanışı (bkz. I.Petros 3:21). Vaftiz edilen, eski günahlı yaşama öldüğünü tanıtılarken, ondan soyunduğu eski yaşamın yerine kurtarıcı İsa Mesih'i kuşandığını belirtir; böylece doğrulukla donatılır. Eski Antlaşma'da, soyut dille 'kuşanma' açıklamaları çarpıcıdır (bkz. Zekarya 3:3; Yeşaya 64:6; 61:10; Mezmur 132:9). Yeni Antlaşma'da, inanlının Mesih'le birleşmesi beş çarpıcı betimle anlatılır:

1. Asmayla dalları simgesi (bkz. Yuhanna 15:1-8)
2. Bedenle bedenün üyeleri simgesi (bkz. I.Korintoslular 6:15; Ef. 5:30)
3. Kadınla erkeğin evlilik bağı simgesi (bkz. Romalılar 7:4; II.Korintoslular 11:2; Efesoslular 5:23,32)
4. Yapıyla köşetaşı simgesi (bkz. Efesoslular 2:19-22; I.Korintoslular 3:11)
5. Adem (ilk insan) Mesih (son insan) simgesi (bkz. Romalılar 5:12,15,16,17). Yeni insanın İsa Mesih'i kuşanmasıyla ilgili donatımına ilişkin bakınız: Romalılar 13:14; Efesoslular 4:24.

Ruhsal yasa (şeriat) altında olanlara kadın erkek ayrımı, erkeğin kadına kesin üstünlüğu, kadının ikinci sınıf yaratık olduğu her alanda ve ilişkide belirgindi. Hiçbir yetki bunu değiştiremezdi. Bunun yanı sıra Yahudi, Yunanlı (uluslar) ayrımı da kesindi. Yahudi-uluslar ayrımına son verecek güç bir türlü bulunamıyordu. İli gerçek Tanrı'yı (YAHWEH) tanıyan, O'na tapınan, ikincisiyse putların köleliğinde ağınan.. Yahudiler bunlara 'köpekler' derdi. Bu engel duvarını İsa Mesih öz bedeninde yıktı (3:28; bkz. Efesoslular 2:14). Bunlardan başka, köle-özgür ayrımı kocaman Roma devletinin öz yapısını oluşturmaktaydı: 60 milyonluk nüfusun 20 milyonu vatandaş, üst bölüm, mutlu azınlık.. 40 milyonu ise köle, alt yapı, alım satım konusu. İmparatorluğun bu ana dokusunu bozabilecek güç yoktu. İsa Mesih bedende geldi. Yalnız Yahudiler'i değil ulusları da sevdi; yalnız erkeği değil kadını da kayraya kurtuluşa, yepyeni aşamaya kaldırdı. Mutlu azınlığı değil, özellikle alt yapıdan olanları Tanrı'nın koyduğu düzeye yükseltti. Öyle ki, Rab İsa o geniş kapsamlı toplumda insanlarca, törelerce, çıkarıcı kuşaklarca konulan engel duvarlarını kökten yıktı (3:28), kısa ve özlü ihtilali akıttığı kanıyla gerçekteştirdi. Bu olgu, tanrısal ihtilalin geniş kapsamını tanımlar. Böyle parlak bir ihtilalin gönencine ermek, imanla İsa Mesih'e bağlanma sonucunda olanak bulur (3:29). Bu yetkiye varanlar özgür İbrahim'in soyudur, ona vaat edilen mirasın paydaşıdır (bkz. Romalılar 9:7; 4:16-17). Üstelik, Mesih'in miras ortağıdır (bkz. Romalılar 8:17; Efesoslular 3:6; İbraniler 1:2). Kadın erkek ilişkisinde kadınla erkek ortak mirasçıdır (3:28; bkz. I.Petros 3:7).

Mirasçının mirası, kendisinin kişisel varlığı oluncaya dek o da başkaları gibidir (4:1). Çünkü çocuktur, görgüsüzdür, mirası alabilecek yetkinlikte değildir. Betim yönünden, Roma yönetimindeki uygulamada olduğu gibi köleden ayrımlı değildir o. Kölenin varlığı tanınmadığı gibi onun da ruhsal varlığı yoktur. Mirasa konacak çocuk, babasının atadığı görevlilerin ve ev yönetmenlerinin buyruğu altındadır (4:2). Onun mirasa konacağı güne dek durum budur. Önceki düzende yaklaşık on sekiz yaşına

dek sürerdi bu uygulama. Yasa yöntemi, baba ölse de çocuğun on sekiz yaşına gelmeden mirasa konamayacağını öngörürdü.

3:24: Mesih'in gelişine dek ruhsal yasanın insana terbiyecilik ettiğini, bunun geçici bir süreyle ilgili olduğunu görmekteyiz. İnsanı seven, onu kurtarıp katında doğrulukla donatmayı öngören Tanrı, sonsuza dek kadını erkeği ruhsal yasanın alıştırmacılığı altında, tanrısal mirastan yoksun durumda tutamayacaktı. Egemen Tanrı'nın gizemli tasarısında bambaşka bir gelişim bekleniyordu: Ruhsal yasa altında, böyle bir cezaevinde kapatılmış tutsaklara kesin özgürlük..

Yahudiler ruhsal yasanın alıştırmacılığındaydı (*pedagogluğunda*). Ya uluslardan olanlar? Bu da, bir sonraki ayette belirtiliyor (4:3). Uluslardan olanlar, ruhsal bakımdan çocukken, dünyanın ilkel öğelerine tutsak kılınmıştı (4:8,9; *bkz. Efesoslular 6:12; Koloseliler 2:8*). Yahudiler'in tutsaklığından da beterdü bu durum: Cin güçlerine bağlı puta tapıcılık. Bu uygulamanın yanı sıra her çeşit cinsel kötülük ve iğrençlik, şu karanlığın evrensel çapta iş gören egemen güçlerine kölelik (*bkz. Yuhanna 12:31; II.Korintoslular 4:4*). Uluslar bu karanlık güçlerinin yetkisi ve yönetimi altında, günah anlayışından yoksun çirkinlik kasırgasında güz yaprakları gibi bir günahattan öbür günaha sürüklenen, desteksiz birer kötürümdü. 4:9'da konuya daha geniş boyutta eğileceğiz. Mesih bağlılığını değerlendirmeyene bu güne dek durum budur. Yazar Pavlos, Yahudi'nin de uluslardan olanın da aynı çıkmazda bocaladığını vurgular: "Öyleyse, biz Yahudiler ötekilerden üstün kişiler miyiz? Kesinlikle hayır! Çünkü bütün insanların –Yahudiler'in de, uluslar'ın da– günah egemenliğinde bulunduğunu daha önce kanıtladık" (*Romalılar 3:9*).

Ama *Galatyalılar* mektubunun bildirisi Yahudiler'e verilen ruhsal yasanın yetersizliğinde odaklanır. Bu ağır yük altında ezilen Yahudiler'in ve onlarla birlikte iman edecek ulusların özgür kılınması, Tanrı'nın taa başlangıçtan öngördüğü tasarıdır. Tarih boyunca bilinen ve uygulanışı çarpıcı biçimde gerçekleşen tasarı.. Öncesiz Tanrı Sözü'nün insan bedeni kuşanarak insanlığa gelmesi, günahsız yaşamını kurtulmalık olarak sunması, iman ilkesini saptaması, Kutsal Ruh'unu iman edenlere vermesi (*bkz. Romalılar 5:6; Efesoslular 1:9-10*). "Ama vakit dolunca" (4:4; *bkz. Fil. 2:6-8*). "Tanrı öz Oğlunu gönderdi; O bir kadından doğdu, doğumu ruhsal yasa altındaydı." Tanrı Oğlu, İnsanoğlu oldu. İnsan olduğuna göre, her Yahudi gibi ruhsal yasanın laneti (3:13) altında doğdu. Tutsaklıkta inleyenlerin temel özleyişi Mesih'in gelip özgürlük vermesiydi (3:23; *bkz. İbraniler 2:15*). Uluslar da aynı özlem içindeydi (*bkz. Habercilerin İşleri 17:27*). Büyük Fransız düşünürü Victor Hugo (1802-1885) şöyle der: "Yeryüzünün tüm ordularından daha güçlü bir kuvvet bilinir: Vakti gelen bir düşüncenin işlerliğe konulması!"

Ademoğlu tasarımını gerçekleştirmek için düşünür, hesaplar, hazırlanır. İnsan tasarılarının tümlenmesi vaktin geçmesini gerektirir. Ademoğlu çağlar boyu ara vermeksizin tasarıyla uğraşsa, günahattan kurtuluş eylemini işlerliğe koyamazdı. Ama Tanrı egemendir, "Ol!" diye buyruk verdi, olan şeyler varlığa geldi. Vaktin zamanın ötesinde olan Tanrı'nın vakti zamanı nasıl anlatılabilir?

Zaman dönemlerinin geçmesi, günahın giderek egemen kesilmesi, sağtöre aktöre buyruklarının gitgide çiğnenmesi, ruhsal yasanın insana salt bir alıştırmacı olarak verilmesi her varlığın derinindeki köklü özlemi artırmakta, umutların yeşermesini gözlemekteydi. "Vakit dolunca" sözündeki saklı gelişimleri de anımsamamız konuya

ışık saçır. Önceki dünya ilk kez olarak tek dilde (Yunanca) birleşmişti. Yahudi halkı bile Yunanca'yı öğrenmişti. İsa'dan üç yüz yıl önce yaşayan büyük İskender sadece yeni dünyalar almadı, insanları tek dilde, tek kültürde yepyeni bir uygarlıkta birleştirdi. Daha sonra kendi gücünü gerçekleştiren Roma İmparatorluğu her yanda benzersiz bir karayolları ağı kurdu, çağdaş yasalar çıkardı, egemenliğini aynı dilde ve uygarlıkta sürdürdü. Bu imparatorluk, gökte yıldızların pırıl pırıl parladığı, ama karanlığın bir türlü dağıtılamadığı ortamın egemeniydi. Gecenin ağarmasını günün doğmasını dört gözle bekleyenler pek çoktu..

Yahudiler ruhsal yasanın tutsaklığında, uluslarsa dünyanın ilkel öğelerine saplantıda. Ama bu, kökteki soruya yanıt sayılamaz. Tanrı niçin böyle uzun bir süre bekledi? Bu sorunun yanıtı *Yeremya 18:6* ile *Romalılar 9:21*'de olabilir mi? Hayır! Yanıt *Yeşaya 55:8,9* ile *Yuhanna 7:6*'da aranabilir. Ademoğulları, sonsuz önünde okyanusun damlaları denebilecek kısacık bir zaman kesiminde belirip gidiyor. Bu durumda Tanrı'nın vakitleri, aklımızın kestirebileceği biçimde ataması gerekirdi diye düşünmek küstahlık değil mi? Sorunları öncesiz-sonsuz Tanrı açısından görme yeteneğine sahip olduğumuzu tasarlamak O'nun kesin egemenliğine karşı çıkmaktan öteye gidemez. Tanrı benim düşündüğüm gibi davransaydı, daha iyi ederdi sanısına kapılmak, O'ndan daha keskin zekâlı olduğumuzu uslamaktır.

Yaratan'ın kişisel bağına –insanlık toplumuna– kendince sağlıklı ve sağduyulu görülen biçimde davranışı, O'nun sınırsız bilgisine dayanır. Bizim sınırlı bilgimizse içinden çıkılamayacak sorunlarla boğuşur durur. O'nun eylemlerini eleştirdiğimizde, Tanrı'nın yargıcı kesilmekten başka bir sonuca ulaşamayız. Hangimizin bir mimara, bir mühendise, bir fizikçiye yaklaşıp bu işi şu biçimde yapman daha iyi olurdu, demeye hakkımız var? En azından o işi onun gibi anlayabilmemiz gerekmez mi? Ters durumda o uzman bize, "İşin sonucunu bekle, sonra konuş!" diyebilir.

Yaratan yaptığı işin hem başlangıcını hem de sonucunu bilir. Tüm gelişim O'nun egemen yönetimindedir, dünyaların kuruluşundan kararlaştırılmıştır. Gizler gizemler O'nun bilgelikinden kaynaklanmıştır. Kısıtlı yaratıklar durumunda, kısıtsız Tanrı'nın güçlü eylemlerine akıl erdirebilecek durumda değiliz. Tanrı tasarılarına iman etmenin başka bir yönü de budur.

Ademoğlunun güçsüzlükleri arasında sabırsızlığına da değinilmeli; Tanrı'da sabırsızlığa raslanamaz. O'nun egemen isteği dar sınır çerçevesinde iş görmez. Kararlaştırdığını hemen tümlmek ivediliğine kapılmaz. Her tasarısının vakti var, doluluğu var. Bizim sağduyu diye nitelendirdiğimiz eylemler çoğu kez ivedilikle yapılır. Ne var ki, Tanrı'nın egemenliği kısa bir zamana kısıtlanmamıştır; çünkü O'nun varlığı öncelikte, sonsuzdadır. Betim diliyle konuşursak, Tanrı bir adım atar, çağlar geçer.

Her alanda, her ilişkide ve gelişimde Tanrı'nın egemen isteği kendine özgü düzen kapsamında işler. Egemen evrensel Tanrı'nın eylemleri, kararları, sonuçlamaları çoğu kez insan kuşaklarını şaşirtir ve düşündürür, hatta üzüntüye götürür. Bazı yerlere bol yağmur düşer seller çevreyi basar; başka yerlerse kuraklıktan kasıp kavrulur ademoğulları açlıktan kırılır. Bazı yerlerde ürün ambarlarda taşar, başka yerlerdeyse ambarlar bomboş ağlar. Bazı ülkeler her alanda ilerler, başkaları bir türlü belini doğrultamaz. Bu çetin sorunlara eğildiğimizde kısıtlı insan, kısıtsız Tanrı'yı nasıl suçlayabilir? Özellikle O'nun her durumda hak ve adaletle davrandığı, hiç yanılmadığı, kötülük işlemediği düşünüldüğünde.. Kafaları kurcalayan sorular artıkça

artar: Tanrı kurtarıcı Mesih'i göndereceğine, Adem'le Havva'nın günaha düşmelerini önleseydi daha iyi etmez miydi? Günahı niçin önlemedi de, günaha karşı biricik Oğlu'nun yaşamını sundu? Bunlara benzer akıl kurcalayıcı düşünceler sürüp gider.. Bu türden sorular tüm Tanrı tasarılarını değerlendirerek onlara iman etmenin, vaatlerine de sahip çıkmanın insansal kuramlarla koşutlukta gitmediğini gösterir. Tanrı olguları gerçeğe 'evet' dememizle kısa ya da uzun vadeli sonucu doğurur. Tanrı kayrasına güvenmenin özelliği burada da belirir. İman bağlılığının başka bir anlamı da söz dinlerliktir. Duygularımızla anlaşılamayacak Tanrı açıklamaları karşısında O'nun egemen isteğiyle uyuma gelmek, O'na güvenerek kararlarını kişisel tartışma ve savlamalar üstünde tutmak Tanrı bağlılığının uzantısıdır..

Tanrı'nın *Sevinç Getirici Haber*'ini, bu yanlıştır değiştirilmiştir savlamasıyla eleştirmeye koyulan, onun yanlılığı sonucunda kıskaçlanır. Tanrı *Sevinç Getirici Haber*'ini bazılarının keskin zekâsıyla uyumlu biçimde verecek olsaydı, *Sevinç Getirici Haber* tüm özelliğini önemini yitirir, sayısız din kuramından birine dönüşürdü. Ama *Sevinç Getirici Haber* Tanrı'nın tasarladığı gizemlilikle geldiğinden, niceler onu yadsımaya, yalanlamaya, hatta baskıyla dışlamaya gitmekte. Tanrı'yı Baba olarak tanıyan, göksel Babası'nın tasarısını, isteğini kararını anlayarak ona boyun eğ; Tanrı tasarılarının insan ya da din uzmanlarının kuramları üzerinde bulunduğunu tanır. Tanrı evrensel düzenlemesinde bireye özel bir yer verdi: Baba sevgisinden şüphe etmeyerek, imanla O'na gelmek, tanrısal kayraya iman etmek.. Sorunların çözümü elimizde değil, O'nun gücü içindedir.

Yüce Tanrı'nın amacı yücedir. Cezaevinin duvarları gerisinde gün dolduran bir cezalı cezaevinden çıkınca toplumda önde gelen bir kişiöğlü onu kendine mal ediyor, bağına basıyor, oğulluğa alıyor. Böyle bir gelişim duyulmuş mudur? Tanrı'nın öz Oğlu'nu bu dünyaya göndermesinin nedeni budur: Ruhsal yasa tutsaklığında bulunanları satın alsın, onları kendi çocukları kılsın diye (3:26; 4:5). Aynı gerçek 3:13'te de vurgulanıyor: *Eksagorazo* satın alıyorum (4:5). Tanrı günahlıyı fidyeyle, karşılıkla, en üstün değerle satın aldı. Yahudi günahlıyı da, uluslar arasından çıkardı da. Tanrı bu eylemle yitik insanı oğlu kızı edindi. Budur kayranın etkin işlerliği..

Hiç kimse babasını seçmez, ne de baba çocuğunu seçer. Doğa kuralları uyarınca bir çocuk bir babaya doğar, ona baba olarak bakar. Baba da çocuğa çocuğu olarak. Ama evlat edinmenin başkalığı kendine özgüdür. Yoksul, düşük, aç bir çocuğu severek onu evlat edinen baba bunu özgür isteğiyle yapar. Evlatlığa seçilen erkek ya da kız çocuğu, sevgi sonucunda kendince erişilemeyecek bir yaşama kavuşur, başka türlü kazanamayacağı yaşam gönencini bulur. O bu yetkiye özel seçimle ermiştir.

Ruhsal yasanın tutukluluğundan satın alınan birey Kutsal Ruh'la ödüllendirilir (4:6; bkz. *1.Korintoslular* 6:19; *Romalılar* 5:15; 8:11). Kutsal Ruh yaşamda Mesih'in önderliğini bildirir (bkz. *Yuhanna* 15:26). Üç ayrı kişilikle açıklanan tek Tanrı, Oğlu'nu günahlının yerine sunmakla kalmıyor; Oğul'a iman edene, öz Oğlu'nun Ruhunu da veriyor (bkz. *Romalılar* 8:9). Kutsal Ruh bize sadece 'Baba' diyebilmek yetkisini değil 'Abba Baba' (Babacığım) demek yetkisini de veriyor (bkz. *Romalılar* 8:15). *Abba*, Aramice'de çocuğun babasına seslendiği dildir. Tanrı'yla ilişki öylesi somut ve köklüdür ki, inanlı göksel Baba'ya en içtenlikle dille yaklaşabilir, duygulandırıcı sevgi sözleriyle konuşabilir. Din, töre, şeriat hiç kimseye bu yetkiyi veremez, hiçbir cana bu tür güvenliği getiremez. İsa Mesih haça çakılışından önce Tanrı'ya dua ederken, O'na

aynı sözle konuştu (bkz. Markos 14:36). Mesih, kurtardığı kişiyi Tanrı önünde kendisinininkiyle eşitdeğer yetkiye kavuşturur.

Mesih bağılısı sevinisin! Gayrı köle değil, tersine Tanrı oğlu, Tanrı kızıdır. Tanrı'nın sınırsız zenginliklerine mirasçısıdır (4:7). Öğrenci Yuhanna bunu en içtenlikle dille belirtmekte: "Bakın, Tanrı çocukları olarak bilinelim diye, Baba bizlere nasıl bir sevgi gösterdi. Gerçekten de öyleyiz. Dünya bizi bunun için anlamıyor. Çünkü O'nu anlamadı. Sevgili kardeşlerim, şu anda Tanrı çocuklarıyız. İleride ne olacağımız daha belirgin değil. Ama Mesih belirgin olduğunda, O'na benzer olacağımızı biliyoruz. Çünkü O'nu olduğu gibi göreceğiz" (I.Yuhanna 3:1,2). Ademoğlunun sadece yersel bir erkeği babası olarak bilmesi, öte yandan yücelerde olan asıl Baba'yı bilememesi ve kabul edememesi, onu yeryüzünde yetim durumunda bırakır. Dünyamız yücelerdeki Baba'yı bilemeyen yetimlerle dolu. Çünkü O Baba'yı tanıyabilmek yalnız Mesih'in kayrasıyla olanaklıdır, bir de Kutsal Ruh'un akli yüreği aydınlatmasıyla..

Baba olmak güç iş değil, ama babalık yükümlülüklerini başarabilmek bambaşka uğraştır. Yeryüzündeki babalar bazı kez babalık görevini gerektiği gibi yapamıyor. Suç ya kendilerinde ya da çocuklarında. Bir çocuk baş kaldırıncı, babanın babalık duyguları zedelenir. Yaratılıştaki herkes Yaratan'ın çocuğudur. İnsanın Tanrı'ya baş kaldırmaması, Tanrı'yla insan arasında korkunç bir uçurum oluşturdu (bkz. Yeşaya 59:1,2). Uçurumu köprülemek eylemi insandan gelmedi; Tanrı'dan geldi. Tanrı öz Oğlu Mesih'i gönderdi, O'nu kabul edenleri evlat edindi (bkz. Yuhanna 1:12; Matta. 5:44,45). Bu hak ve yetki, yeniden doğuşla olanaklıya geldi (Yuhanna 3:3; Efesoslular 1:5). İsa Mesih'in günahlıya yeniden doğuş vererek onu Tanrı önünde evlat kılmaması, sevgi ve kutsallık ilişkisidir; günahlılıktan, düşüklükten sağlam aktöre ve sağtöre aşmasına yükselmektir. Babalık-evlatlık ilişkisi, iki kişi arasında özdeşlik birliğini oluşturur. Baba Tanrı'yla Mesih inanlısı arasında kutsallık birliği oluşur, "Onun içinde tanrısal tohum kalır" (bkz. I.Yuhanna 3:9). Yeniden doğuşta varlığa egemen olan tanrısal tohum, kişiyi günahlılık köleliğinden özgür kılar, Tanrı'nın çocuğu ve mirasçısı yapar. Tanrı bağılısı olmaya yaratılan insan, bu aşamaya gelmeden önce "tanrısal öfkenin çocuğudur" (bkz. Efesoslular 2:3), "karanlığın egemenliğindedir" (Koloseliler 1:13), "mahvolan oğuldur" (bkz. Yuhanna 7:12). Kutsal Ruh'un günahlıyı yeniden doğuşa getirmesi, ona yepyeni doğa vermesi din, töre, şeriat kuşaklarınca bilinmeyen ve anlaşılabilen sunuçlamadır (bkz. Efesoslular 2:10; II.Petros 1:4,8-11).

Yasalara Tutsaklık - Sevgide Kararsızlık

"...bizler de ruhsal yönden çocukken, dünyanın ilkel öğelerine tutsak ediliştik" (4:3). "Tanrı'yı tanımadığınız günlerde gerçek olmayan tanrılara kölelik ettiniz" (4:8). Bu iki yerde yazar Pavlos, Yahudilik'ten gelenlerle uluslardan gelenleri hep bir sıraya koymakta. "...daha doğrusu, O sizleri tanıdı" (4:9). Günahlı kişi kim olursa olsun, hangi gelenekten gelirse gelsin, hangi törelere bağlı olursa olsun, onun Tanrı kayrasına gelişi kendi çabasıyla, kararıyla, seçimiyle olamaz. Çekiş daima Tanrı'dandır (bkz. Yuhanna 6:44). Yazar Pavlos tartışma diliyle sesleniyor: Tanrı'nın sizleri tanıyıp kendisine çekmesine karşın, şimdi kayrasal kurtuluşa sırt çevirmeniz nasıl anlatılabilir? "Ama şimdi Tanrı'yı tanıdınız, daha doğrusu O sizleri tanıdı. Öyleyse nasıl olur da yeni baştan ilkel öğelerin cılızlığına ve yoksulluğuna dönersiniz? Nasıl yeni baştan onlara uşak olmak istersiniz?" (4:9).

Dünyanın ilkel öğeleri, gerçek olmayan tanrılara kölelik anlamındadır. Bizler (Yahudiler), sizler (uluslar). Yahudiler'in ilkel öğeleri, günler, aylar, mevsimler, yıllar (4:10). Ulusların ilkel öğeleri: Gerçek olmayan tanrılar, el işi yapıtlar, felsefi savlar, vb. (4:8). Yazar Pavlos Yahudi törelerinin, puta tapıcılıkla ilgili ilkel öğelerden esinlendiğini anlatmakta. İki kesimin gelenek ve uygulamaları birbiriyle bağlantılı ve koşut. Birinin nerede sonuçlandığı öbürünün nerede başladığı belirgin değil. İnsan kuramı batılcılıklar, safsatalar, kuruntular genellikle birbirini etkiler, biri öbüründen esinlenir. Her inançta insanı güldürebilecek batılcılık belirgindir. Ve bunlar pek çok kişinin bağnazlıkla sarıldığı varsayımlardır. Kökenine gidildiğinde, fasa fisoların ortaklaşa bir kaynaktan doğduğu belirir. Budur, "*Yol da, gerçek de, yaşam da, Ben'im*" (Yuhanna 14:6) diyen, Tanrı Oğlu Mesih'ten kaynaklanmayan inançların kökeni. Pek çok dinin, inancın, mezhebin oradan çıktığı ve yayıldığı Anadolu, konuyla ilgili konumdadır.

Galatyalılar'ın karşılaştığı çetin sorun, Yahudiciler'in sokulup inanlıları şeriatçılığa sürüklemesiydi. Katıksız Tanrı bağlılığını, imanla kayraya kavuşma öğretisini bırakıp ruhsal yasanın ayrıntılı uygulamalarına geri gitmek. Kayra öğretisinin kesinliğini vurgulayan haberci Pavlos, akli kıt Galatyalılar'a, "*Sizi oraya sürükledikleri şeriatçılık, daha önce kölelik ettiğiniz yalancı tanrılara tapıcılıkla bağdaşlıklığı olan kuramdır*" (3:1) diyor. Önceki töreciliğin boyunlarına taktığı bir sürü ağır yükten özgür edilmişken, bu kez şeriatçılık gibi ağır bir boyunduruğa bırakıyorlar kendilerini. Tutumları eğitilmiş, usavurucu aklın davranışı değil. "Mesih inancı aydın, düşünür, eğitilmiş aklın inancıdır; bundan nasıl ilkel öğelere geri dönersiniz?" dercesine Pavlos bu insanların sağduyusuna konuşuyor; ilkel öğelerin yoksulluğunu belirtiyor (4:9).

Şeriatçılık onlara ne öğretiyor? Özel günler, aylar, mevsimler, yıllar (4:10). Gerçek olmayan tanrılara kölelik ederken de aynı biçimde özel günlere, bayramlara bağlıydılar. Yeni baştan özendikleri uygulama budur. Mesih'in sağladığı özgürlükten bu tür göreneklere geri dönmek akılsızlıktır. Dinlerde, mezheplerde görülen genel uygulamalar burada odaklanır: Ayın biçimine, yılın gelişine göre özel oruçlar, töreler, kandiller, seferler, vb. Bunların tümü, Tanrı'nın imanla kayra sağlayışına ters düşmekte (bkz. Koloseliler 2:8,9). Tanrı'nın aydın uşağı, habercisi Pavlos bunca emeğin, çabanın boşa gitmesinden korkuyor (4:11). Mesih'e hizmet sunanın temel ilgisi, yaydığı haberin kök tutması, büyümesi, kadında erkekte ürün getirmesidir. 2:21'de, kayra gerçeğinden dönmek, Mesih'in boşuna öldüğünü söylemek türünden bir durum doğurur denmişti. Mesih'in sağladığı kayraya inanır görünürken, dünyanın ilkel öğelerine dönmek, düşünebilen kişinin düşebileceği çelişki dünyasıdır (2:18). Ve bu dönüşün, *Sevinç Getirici Haber'i* yayana vereceği kaygı, düş kırıklığı, emek vermenin ürünsüz kalışı her üzgünün ötesindedir.

4:12-20: Yazar Pavlos, öğretisi konusunu bir yana bırakarak kişisel söyleşiye başvuruyor. Galatyalı inanlılarla çok yakın, içli dışlı ilişki kurmuş olduğu belirgindir. "*Kardeşlerim, size yalvarırım*" (4:12). Nedir kaygısı? Kendisine bu denli yakın olan inanlıların şeriatattan medet ummaları. Oysa Tanrı'nın habercisi her yanda şunu belirtmekteydi: "*Rabbim Mesih İsa'nın üstün bilgisi yararına, her şeyi olduğu gibi zarar getirici saydım. O'nun yararına her şeyi fırlatıp attım. Ve Mesih'i kazanmak için bunları pislik saydım*" (Filippililer 3:8). Pavlos gibi olmaları.. Pavlos bir vakitler en koyu ve bağnaz bir şeriatçıyken, Mesih'e döndüğünde sahibi bulunduğu her şeyi acımasızca fırlatıp attı. Hiçbir yetkiye başvurup onlara danışmadı (1:16). Mesih'i yeterli buldu, O'nun dışında kalan her şeyi en değersiz, istenmeyen birer nesne

yerine koydu. Gerisin geriye, o attığınız ilkel öğelere geri gidecek yerde, benim Mesih'e bağlandığım gibi siz de Mesih'e yapışın, O'na sarılın dercesine konuşuyor. Yahudiciliğe özenmeyi bırakın. Ben de sizin gibi oldum; Yahudiciliği bırakıp uluslardan biri gibi oldum, uluslara haberci atandım (bkz. I.Korintoslular 9:22). O ana dek bu insanlar haberci Pavlos'a hiçbir haksızlıkta bulunmamıştı. Kendisini hiç tanımazken, *Sevinç Getirici Haber'i* getirdiğinde kollarını açarak onu kabul ettiler, bağırklarına bastılar, getirdiği haberi seve seve benimsediler. İlişkileri böyle sağlam bir temele dayanıyordu.

Pavlos onlara geldiğinde ağır hastaydı (4:13). Daha önce anlatıldığı gibi bu hastalığın nerede belirdiği, ne türden bir sayrılık olduğu bilinmiyor. Bazıları, ilk haber gezisinin başlangıcında sıtmaya yakalandığını düşünüyor; başkaları gözlerinden rahatsızlık çektiğini söylüyor. Yine başkaları Listra'da taşlanma sonucu kalan bir sarsıntıdan söz ediyor (bkz. *Habercilerin İşleri* 14:19,20). Tümü de kuramdan öteye gidemez. "*Şeytandan gönderilen bir yumruklama ulaşı*" diyor o (bkz. II.Korintoslular 12:7). Sözü edilen hastalık bu olabilir mi? Durum buysa, sürekli hastalıktır bu. Bütün haberciler arasında, fiziksel durumuna ve sorunlarına ilişkin söz edilen tek kişi Pavlos'tur.

Haberci Pavlos, okuyucuların anılarını işlerliğe getirerek onlara nasıl geldiğini, ne durumda *Sevinç Getirici Haber'i* müjdelediğini anımsatıyor: Bedensel hastalığı herkesçe görülen, her yerde bilinen bir durum. Herhalde bazı günler yatağa düşüren hastalık. Batılı halk çoğu kez hastalığı Tanrı belası olarak yorumlardı (bkz. *Habercilerin İşleri* 28:4). Ama Galatyalılar bu çeşit safsatalara kapılmadı. Önlerinde hasta ve güçsüz birini görmelerine karşın, onu Tanrı'nın bir meleğiymiş gibi karşıladılar. Mesih İsa'yı karşılarcasına (4:14).

Yazar o duygulandırıcı, içtenlikli tepkiyi çok tatlı bir anı gibi okuyucularının dikkatine getiriyor: Mutlulukları öylesi taşkındı; habercileri nasıl bir gönül hoşluğuyla karşıladılar, hastalıkla kıvranan Pavlos'a kendi gözlerini çıkarıp vermeye bile hazır göründüler! Pavlos'un konuşması gözle ilgili kullanımlarla doludur. Bu da aşırı sevgiyi ve bağlılığı anlatmanın bir betimi. *Sevinç Getirici Haber'i* duyan Galatyalılar derin sevinçten ne yapacaklarını şaşırıldılar. İçtenlikli tepkileri her ölçünün ötesindeydi. Şimdi ne oldu onlara? Bir uçtan öbür uca sendeleme ve değişme. Bu insanlara gerçeği bildiren Pavlos bu kez düşman yerine konuluyor (4:16). Burada konu edilen gelişimler, Pavlos'la Galatyalılar arasında belirli bir iletişimi göstermekte. Herhalde biri Pavlos'a, "Sana artık bir düşmanmış gibi bakıyorlar" biçiminde bir haber iletmiş. 'Düşman' sözü Pavlos'un buluşu değil.

Ardından, şeriatçıların art niyetini sergilemeye koyuluyor yazar, "*Onların amacı sizi kendi davalarına bağlamaktır*" diyor (4:17). Dincilerin amacı baştan sona bozuk. Tanrı'nın *Sevinç Getirici Haber'i*ni müjdeleyen Pavlos'u onların gözünde kötülemek, inanlıları haberci Pavlos'tan koparmak, sonra da bu insanları kendilerine bağlı kılmak.. Budur birçok dinin, tarikatın kovalayışı. Bu sinsi amaca 6:13'te daha bol ışık saçılmakta. Şeriatçılar bu insanlara sünneti ve başka dinsel yasaları gerekli kılarak, herkese, "Bakın, bakın, onları hak yola biz getirdik" diyerek övünmekte, büyüklenmekteler. Herhangi bir dine tarikata bağlılar çekmenin kökteki amacı nedir? Konu incelenmeli araştırılmalı. Çoğu durumda, mühtedilerle (dönme) böbürlenme.. Konuyla ilgili olarak Rab İsa Mesih'in sözleri okunmalı (bkz. *Matta* 23:15).

Şeriatçılar, gerçek öğretiden saptırdıkları inanlıları kendi yararlarına didindirmek amacını kovalıyor (4:17). Ama bu didinişin yararı neyedir? Çıkarıcılığa, tutsaklığa, gerçekte bağdaşmayan varsayımlara. Kısacası, iyi amaca değil (4:18). Haberci Pavlos aralarındayken, onun için öylesi içtenlikli didiniş gösterdiler ki, bildiriye öyle sevinçle karşıladılar ki, gözlerini çıkarıp hasta Pavlos'a vermeye hazır dılar. Yazar Pavlos kendilerine bunu anımsatırken, "Yalnız ben aranızdayken o içtenlikli didinmeyi göstermekte kalmayıp, aranızdan ayrıldığımda aynı didinmeyi sürdürmeniz gerekirdi" diyor. Birisiyle birlikteyken ona en tatlı, duyguları okşayıcı dille konuşmak oldukça kolaydır. Ne var ki, o kişi ayrıldıktan sonraki tutum öncekine gölge düşürür çoğu kez, önceki bağlılığı unutturur. İşte Galatyalılar bu insansal çelişkideler. Pavlos'a açık açık gösterdikleri içtenliği, ona karşı savaşılanlara göstermeye kaymışlar, Mesih'in habercisine düşman gözüyle bakıyorlar. Bozukluk geneldir, birçoğunun düştüğü tuzak.. Erdemli davranış, birine karşı kendisinin huzurunda gösterilen yakınlığın onun yokluğunda da aynı bağlılıkla sürdürülmesinde belirir.

Galatyalılar bu temel aktöre ilkesini bıraktı; çünkü şeriatı Mesih'ten önceye koydu. Şeriat yaşamı erdemli doğrultuda etkileyemez; onu yalnız İsa Mesih yönlendirebilir. Bu insanlara Pavlos yeniden, "*Sevgili çocuklarım*" diye sesleniyor. Mesih bağlılığında büyümeleri, olgunluğa ermeleri gerekirken çocuklar durumunda kalmışlar (bkz. *İbraniler. 5:12,13*). Çünkü şeriatçılığın ilkel öğelerine dönmüşler. Orada ne büyüme düşünülebilir, ne de olgunluk. Tersine, yerinde sayma ve geriye kayma..

Onları ilkin Mesih'in kayrasına, iman yoluyla doğruluğa yönelten haberci Pavlos, yeni baştan bir ana gibi doğum sancıları çekmekte, Mesih kutsal benzerliğiyle onlarda belirinceye dek Pavlos çetin uğraş dökmekte. O kendisini doğum veren bir anaya benzetmekte, başka durumdaysa bir babaya (bkz. *1.Korintoslular 4:15*). Yeniden doğan insan, kurtarıcı Mesih'tedir (bkz. *Efesoslular 2:13*), kurtarıcı Mesih de yeniden doğandır (bkz. *Romalılar 8;10,11*). Yeniden doğuş gerçekleşmeden, Kutsal Ruh yaşama gelmeden, hiç kimse Mesih'te değil, Mesih de onda değil. Mektubun nereden yazıldığı kesinlikle bilinmiyor dendi. Herhalde Pavlos Galatyalılar'dan ıraktadır. Bunalımlı ortamda derin telaşını dile getiriyor: "*Şu anda yanınızda olmayı sizinle yüzyüze konuşmayı ne denli isterdim!*" diyor (4:20). Bu durumda kendileriyle daha yakından, daha sakin ve telaşsız biçimde konuşacaktı. Ama onlardan ırakta olmak Pavlos'u şaşkınlığa düşürmüştü. Sadık Mesih habercisine, somut Mesih öğretisinden ayrılanların durumu derin üzüntü kaynağıdır. Mesih'e yöneltilenin çürük ve temelsiz törelere göreneklere sapması *Sevinç Getirici Haber'i* iletenin derininde sürekli üzüntü oluşturmaktadır. Budur Pavlos'un tüm düşüncesi ve kaygısı. Yanlışı doğrultmak için her çabaya başvurmakta, her sorunu usavurmakta. YAHWEH yeryüzü için, İsa Mesih Yeruslaim için ağladı (bkz. *Yeremya 22:29; Matta 23:37-39*). Pavlos da sarsıntı geçiren Galatyalılar için ağlamakta (4:19).

Köle Kadının Oğlu, Özgür Kadının Oğlu

Kişisel bir söyleşiyile konuyu değiştirdikten sonra, yazar Pavlos yeniden ana teze dönüyor. Eski Antlaşma'dan herkesin çok iyi bildiği bir olguyu betim yaparak, tanrısal kayra sağlayışının şeriatçılığa üstünlüğünü kanıtlamakta kullanıyor bunu. Yeniden İbrahim'i konu ediyor ve onun iki oğluna değiniyor: Köle kız Hacer'den doğan İsmail, özgür Sarah'dan –İbrahim'in eşi– doğan İshak. İlkini şeriatçılığın betimi olarak gösteriyor, sonrakini de kayranın betimi yapıyor. Arabistan'daki Sina dağı –ruhsal yasanın verildiği yer– şeriatçılığın betimi ve İsrail'deki Yeruslaim –Sion dağı– kayranın betimi. İsmail'in kardeşi İshak'a baskı yaptığı gibi, şeriat kayraya baskı

yapar, onu boğmaya çabalar. Bu iki çocuk hiçbir koşul altında bir çatı altında barınamaz, birlikte yaşayamaz. Önümüzde dolaylı bir karşılaştırma var, ama o günün düşünce tekniğine göre yaraşıklı bir örnektir bu. Geçmiş çağla ilgili tarihsel olay, ileride gerçekleşecek daha köklü bir gelişime ışık saçan nitelikte kanıt görevini görüyor. Yazar Pavlos'un gününde bu yöntem uygun ve doğal sayılan düşünüyü biçimiydi. Bu ilişkide, daha önce üzerine eğildiğimiz, **Soyut Teknikle Somut Gerçeklere Yaklaşım** başlığına bakın.

Yüzeyde bu kesimin kavramı çok güç görünür. Parçayı inceleyen şeriatçı Yahudi ya da başka bir şeriatçı sinirlenebilir, içerleyebilir. Çünkü burada şeriatçılığın gerçek görünümü hiç kimsenin nabzına göre şerbet verilmeden canlı bir betimle çizilmekte. İbrahim'in soyu ikiye ayrılıyor: Onun eşi Sarah'dan gelenler özgür, köle kız Hacer'den gelenler köle.. Yahudiler soylarını anlatırken İbrahim'in, İshak'ın, Yakup'un soyuyuz demeyi unutmazlar. Ama bu kesimde şeriatçılığa bağlılıkları nedeniyle onların Hacer'le ve köle kızın oğlu İsmail'le (ruhsal açıdan) yakınlıkları belirginlikle görülür. Çelişkiler çelişkisi! Uluslardan gelen Mesih inanlıları Yahudi olmamaya karşın, İshak'ın çocukları sayılıyor. Öte yandansa, uluslar arasından Mesih'e iman edip Tanrı tarafından doğrulukla donatılan Galatyalılar bu kez Yahudi şeriatına özenmeye kaymış, simgesel bakımdan İsmail'in çocukları olmuş!

"Bakın" diyor yazar Pavlos, "Ruhsal yasa altına girmeyi özleyen sizler, o yasadan daha ilginç bir olayı duymak istemez misiniz?" Ve geçiyor Sarah-Hacer, İshak-İsmail olgusunu geliştirmeye (bkz. *Yaratılış 16,17,21. bölümler*). Bazı yorumculara göre Galatyalılar, aralarına sokulan şeriatçıların ortalığı karıştırmaları sonucunda Pavlos'a, "Sünnet edilmezsek, ruhsal yasayı tutmazsak, İbrahim'in soyundan sayılamazmız" biçiminde bir mektup yazarak ondan kesin bilgi istemişler. Haberci Pavlos, aksak eşekle yüksek dağa çıkılmaz dercesine bu batıl öğretiyi çürütmek için böyle canlı ve sağduyulu bir olguya değiniyor. Bu mektupta İbrahim'den geniş çapta söz ediliyor. Nedeni, imanla kayra ilkesinin İbrahim'e dayandığını belirterek, Tanrı'ca ona verilen vaadin kayra ilkesine bağlananlarda gerçekleştiğini göstermek içindir. Buna karşı, ruhsal yasaya bel bağlayarak doğruluğu kovalayanların merhametsiz tutsaklıkta boğuştuğunu gösteren durum bu değil midir? Şeriatın sürekli uygulayıcıları onun aralıksız kölesidir.

Saul koyu bir şeriatçıydı (bkz. *II.Korintoslular 11:22; Filippililer 3:4*). Ruhsal yasaya sımsıkı sarılmış ortamda, Sina dağının gölgesinde debelemekteydi (4:25). Sina dağı, köle kız Hacer'den doğan İsmail'i betimler. Şeriatçılığın tutsaklığı (4:23). Buna karşı, göksel Yeruşalim'in özgürlüğü (4:26; bkz. *İbraniler 12:22; Vahiy 21:2*). Burası, özgür kadından (Sarah) vaat uyarınca doğan İshak'ı betimler (4:23). Ama yazar yürek burkucu bir gerçeğe değinmekte: Bugünkü Yeruşalim (İsrail) kayra gönenciyle özgürlükte olması gerekirken, o da Hacer'in çocukları gibi şeriat köleliğindedir. Çünkü kendisine uzatılan kayraya sırtını çevirmekte.

İbrahim'in çelişkili iki oğlu *Yaratılış* yazısının önemli konularındandır. İki oğul arasındaki ayırım geceyle gündüz ayırımıdır. Hacer'le İsmail'in adı sanı bilinmezken, Tanrı insan kuramı ötesinde seçimle çağırıldığı İbrahim'e bir oğul vaat etti, onun kendi eşi Sarah'dan doğacağını bildirdi. Bu oğul hemen doğmayınca İbrahim'le eşi Sarah kuşkuya ve şüpheye düştü. Mısır'dayken bir hizmetçi edindiler. Sarah Hacer'in doğacak oğula annelik yapabileceği sanısına kapılarak, onu İbrahim'e eş kıldı (bkz. *Yaratılış 16:3*). İsmail doğdu; ama Tanrı İsmail'i vaadi gerçekleştirecek oğul olarak

onaylamadı. İsmail doğduktan sonra İbrahim'e, "*Eşin Sarah sana bir oğul doğuracak ve ona İshak adını koyacaksın*" dedi (bkz. *Yaratılış 17:18,19*). İbrahim yüz, eşi Sarah doksan yaşındayken tanrısal mucizeyle bu yaşlı çiftte İshak doğdu. İsmail İshak'ı çekemedi; onu tiye aldı, aşağıladı, ona baskılar yaptı. Sarah çileden çıktı; "*Hacer'le oğlu İsmail evden atılacak!*" diye İbrahim'e diretti. Eşinin dileği İbrahim'e çok ağır geldi; ama Tanrı ona eşi Sarah'ı dinlemesini, Hacer'le İsmail'i evden uzaklaştırmasını buyurdu; tanrısal vaadin İsmail'de değil, İshak'ta gerçekleşeceğini belirtti. İbrahim Tanrı buyruğuna uyarak Hacer'le oğlu İsmail'i antlaşma evinden uzaklaştırdı (bkz. *Yaratılış 21:8-21*).

Haberci Pavlos o tarihsel olguyu betimleyerek, vaadin İshak'ta bütünlendiğini anımsatıyor; Tanrı'ya kayra bağlılığında, Mesih'e imanla gelenlerin İshak gibi vaat çocukları olduğunu vurguluyor (4:28). O eski dönemde doğal yolda doğan İsmail'in, ruh kapsamında doğan İshak'a baskı uyguladığı gibi, şimdiki dönemde de şeriatçıların kayracılara ağır baskı uygulamakta olduğunu belirtiyor (4:29). Tarih boyunca durum budur: Şeriatçılık her durumda, her kuşakta açısını ve görüşünü başkalarına zorlama, bireyleri toplulukları kendi görüşüne bağlama doğrultusunda akılları durduran yöntemler kullanmıştır. Şeriatın kurallarını benimsemeyenleri ezmekten beri durmamıştır. Baskı çeşit çeşit, derece derece olmakla birlikte her durumda baskıdır. Şeriatçılık, kayra ve kurtuluş Tanrısı'na imanı onaylamaz, O'nun yargılarına göz yummaz. Tam tersine var gücüyle kayra ilanını baltalar. Ruhsal tarihsel gelişimde en acı cilvedir bu. Buna karşı Mesih'in kayrasına ve göksel Yeruşalim'e bağlananlar, O'nun uyrukluğuna katılanlar özgürdür (4:26): Günahattan özgür, ruhsal yasadan özgür, ürünsüzlükten özgür (4:27). Bu dönümde, *Yeşaya* peygamberin sözlerini okuyan (bkz. *52:13; 53:1-12*), Tanrı'nın uşağı Mesih'in acılarını peygamberlik niteliğinde öğrenir, 54. bölümde Mesih'in kayrasına inananların evrensel çapta yayılışını görür, 55. bölümde de *Sevinç Getirici Haber'in* çağrısıyla karşılaşır.

Verimsiz, çocuksuz Sarah'dan (özgür kadından) İshak doğdu. İshak'ta odaklanan iman ve vaat ilkesine bağlananlar tüm yeryüzünü doldurdu, ürünü her yana yayıldı. Öte yandan, Hacer'in soyu şeriat bağlılığında kaldı, ruhsal yasaya tutsaklıkta yaşam biçimini benimseyerek kayradan, imandan, vaatten bilgisizlikte kendine özgü tutsaklık yöntemini seçti. Ne yazık ki, İbrahim'in beden açısından çocukları olan İsrail topluluğu da Yeruşalim'e bağlılığını üstelemeye vurgulamaya karşın ruhsal kölelikte, şeriatın egemenliğindedir (4:25). Bu inançta günahın bağışlanması yok, sevinç coşkusu yok, sonsuz gönenci yok. Tanrı'ya Baba diyebilme yetkisi de yok! Sadece, şeriata uyamamanın getirdiği korku ve güvensizlik var. Kayranın çocukları tıpkı İshak gibi vaadin çocuklarıdır. Tanrı katında durumları doğal doğuşa dayanmaz, vaat antlaşmasına dayanır (4:23). Bu belirginlikte, özgür kadının çocukları, göksel Yeruşalim'in mirasçıları (4:26) kendilerini her çeşit şeriat tutsaklığından kurtarsın, ruhsal yasa boyunduruğuyla Tanrı'ya geçerli olmaya çalışanların oyununa kapılmasın, onları evden uzaklaştırsın (bkz. *Yaratılış 21:10; III.Yuhanna 10*). Köle kızın çocuğu olmamak, özgür kadının özgür çocuğu olmaktır (4:31). "*Biz gökler ülkesindeniz. Oradan kurtarıcıyı, Rab İsa Mesih'i bekliyoruz*" (*Filippililer 3:20*).

Sünnetin Değil, Özgürlüğün Yaşamı Etkileyişi 5:1-15

Önceki anlatı doruklanmakta: Kayra vaadine iman edenin doğrulukla donatıldığı, böylelikle özgür kılındığı bir ortamda, kavuşulan özgürlüğün kesin bağlılıkla, anlayışla, içtenlikle benimsenmesi inanlının temel yükümlülüğüdür (5:1,13; bkz.

I.Petros. 2:16; Yuhanna 8:36). Çeşit çeşit özgürlük vardır: Siyasal, ulusal, lisansal, ekonomik, kültürel, vb. Öte yandan, kayra ilkesine dayanan ruhsal özgürlüğü düşünen çok değil! Oysa bu özgürlük tümünden daha üstün ve önemlidir: Mesih bağlılığında kişiyi her tür dinsel bağdan, tutsaklıktan, boyunduruktan özgür kılan can ve ruh özgürlüğü. Kişinin iç dünyasına yön, yöntem, anlam getiren özgürlük.. Bireyler, toplumlar, uluslar özgürlüklerini titizlikle savunur, ondan hiçbir ödün vermek istemez. Mesih bağlılığında Tanrı'nın kayrasına kavuşan inanlı, Mesih'in kurtarmalık kanıyla sağlanan özgürlüğü en parlak değer niteliğinde tanır, korur, değerlendirir. "*Özgür kişiler gibi dimdik durun ve yeniden kötülük boyunduruğuna girmeyin*" (5:1). Haberci Petros da şu yüreklendirici öğüdü vurgular: "*Özgür kişiler gibi yaşayın. Özgürlüğü kötülük örtüsüne dönüştürmeyin. Bunun yerine Tanrı uşakları gibi davranın*" (I.Petros. 2:16).

Özgürlüğü kötülük örtüsüne dönüştürmek nedir? Bedenin gereksiz isteklerine ödün vermek (bkz. *Romalılar 6:1,2*), sevgi ilkesini kavrayamamak (bkz. *Romalılar 13:9,10*), ruhsal yasanın gölgesine sığınmak (4:9-11), Mesih'e iman etmiş gibi görünmek (bkz. *I.Yuhanna 2:19*), karşit öğretilere ayak uydurmak (bkz. *II.Yuhanna 8,9*) ve kuşkusuz daha birçok sağlıksız tutum. "*Dimdik durun, uyanık olun, imanda sıkı durun, erkekçe davranın, güçlenin*" (I.Korintoslular 16:13).

Şeriatçılar tüm ruhsal yasa uygulamasını sünnet töreninde odaklamışlardı. Sünnet Eski Antlaşma'da Tanrı'nın İbrahim'e verdiği antlaşma simgesiydi (bkz. *Yaratılış 17:10*). Eski Antlaşma'nın dıştan mühürlenene simgesiydi bu. Eski Antlaşma'da kurban, kan bağışlamalığına gereği betimliyordu. Ruhsal sünnetse, günahlı yüreğin kirlilikten arıtılmasını. Bu konuya ilişkin şu yerlere bakınız: *Yeremya 5:10; 9:25; Mısır'dan Çıkış 6:12,30; Filippililer 3:2-3; Koloseliler 2:11-15*. Tanrı İbrahim'le antlaşma yapınca simge niteliğinde sünneti verdi ona. Bu, Tanrı'ca seçilen halkın paklığa bağlı olacağını betimliyordu. Ama fiziksel paklıktan daha önemli olan ruh paklığına.. Sünnet bedenin belirli bir yerinde temizliği betimler. Alman tarihçi-tarıbilimci Delitzsch, eski uygarlıklarda sünnetin evlilikten önce uygulanan bir görenek olduğunu yazıyor. Sünnetin bu noktada uygulanması önemli bir gerçeği tanıtlar: Günahlılık, Adem'den başlayarak kuşaktan kuşağa üreme ve yavrulama yoluyla sürdürülmekte. Sünnetlilik kutsallığın bildircisidir.

Dünyaya gelen herkes özgün ve kalıtlı günahı da beraberinde getirir. Bu, üreme ve yavrulamayla soydan soya herkesi kapsar. Eski Antlaşma'da sünnet, bireyin yeni yaşama, Tanrı'yla antlaşmaya çağrısını betimlerdi. Önceki bozuk düşük yaşamdan üstün, parlak bir yaşama.. Yahudiler'e sünnet göreneği verildi –sünnetin geç yaşlarda değil, sekiz günlükken uygulandığı unutulmamalı– böylece çocuğun kutsallığa atandığı, atalarının izinde yürüme gereği kanıtlanırdı. Sünnet İbrahim'i yeni bir soyun atası kılıyordu. Musa bu fiziksel töreni koydu, Yeşu onu kesinlikle uygulamanın gereğini duyurdu (bkz. *Mısır'dan Çıkış 4:24,25; Levililer 12:3; Yeşu 5:2*). Tanrı'nın İbrahim'e buyurduğu sünnet yükümlülüğü, antlaşmaya uyma zorunluluğunu simgeliyordu. Buyruğu uygulamamak, antlaşmayı bozmaktı (bkz. *Yaratılış 17:14*). "*İşte seninle antlaşmam!*" (bkz. 17:4) diyen Tanrı İbrahim'e, "*Antlaşma'yı kurmak benim kararımdır, senin yükümlülüğünse onu tutmaktır*" (bkz. *Yaratılış 17:9,10*) dedi. Sünnet, antlaşmaya bağlılığın mühürüydü.

Antlaşma anlaşma değildir. İlki, tek taraftan doğan düzenlemedir; ikincisiyse, iki taraf arasında yapılan karşılıklı uyuşmadır. Antlaşma'yı Tanrı tasarladı, O uyguladı ve

bütünledi. Putlara tapıcılıktan gelen İbrahim diri Tanrı'ya iman ederek O'nun Sözü'nü değerlendirdi, sünneti de Eski Antlaşma'nın simgesi niteliğinde aldı. Tanrı Nuh'la anlaşma değil, antlaşma yaptı (bkz. *Yaratılış 9:11*). Kurtarıcı İsa Mesih getirdiği antlaşma kaniyla *Yeni Antlaşma'yı* kurdu (bkz. *Matta 26:27,28*). Bu Antlaşma öncesiz-sonsuz Tanrı'dan kaynaklanır, kanını sunan Mesih'in kurtarma gücüne sürdürülür (bkz, *Yaratılış 15:18; 17:2*).

Eski Antlaşma'da sünnet, antlaşma betimidir. Günahtan, bozukluktan kirlilikten dönüşü, Tanrı vaadinin mühürlenişini simgeler. Sekizinci günde sünnet edilen erkek çocuğu kişiliğini bulur, tanrısal antlaşmaya paydaş olurdu. Sünneti tanrısal antlaşmadan ayırmak, Tanrı tasarısını hiçe saymaktır. Antlaşma kavramı dışında sünnet anlamsızdır. İsa Mesih Yeni Antlaşma'yı sünnet uygulamasıyla değil, günahtan arıtan kaniyla saptadı. Sünnet, İsraili çocuğu kutsallık ilkesine, kutsal Tanrı'yla özdeş olma, ataların izinde yürüme doğrultusunda istekliğe götüren başlangıç noktasıydı. Ne var ki, İsrailoğulları sünnet edilmeye karşın ne günahtan arıtıldı, ne de Tanrı'nın istediği kutsal yaşamı yaşayabildi. Bunu en başta Musa belirtti. Simge yoluyla Tanrı'ya yakardı: "*Ben dudakları sünnetsiz bir insanım*" (*Mısır'dan Çıkış 6:12,30*).

Yeremya peygamber İsrail halkını şöyle betimler: "*İşte onların kulağı sünnetsizdir; doğru dürüst dinleyemezler*" (*Yeremya 6:10*). Yeremya bunun ardından İsrailoğulları'na yakını: "*Tüm uluslar sünnetsizdir, tüm İsrail evi yürekte sünnetsizdir*" (*9:26*). Tanrı Musa aracılığıyla bu halka, "*Yüreklerinizin gulfesini sünnet edin, artık sert enseli olmayın*" dedi (bkz. *Yasanın tekrarı 10:16*). O yine şunu bildirdi, "*Tanrın RAB'İ bütün yüreğinle bütün canınla sevmeye yaşayasın diye Tanrın RAB senin yüreğini ve zürriyetinin yüreğini sünnet edecek*" (*Yasanın Tekrarı 30:6*). Tanrı Yeremya peygamber aracılığıyla buyruğunu açıkladı: "*Kendinizi Rab için sünnet edin ve yüreğinizin gulfesini atın ey sizler, Yahuda erleri ve Yeruşalim'de oturanlar; yoksa işlerinizin kötülüğü yüzünden kızgınlığım ateş gibi çıkıp yanacak ve söndüren olmayacak*" (4:4). Bu öğüde koşut olan *Romalılar 2:26-29'a* bakın.

Sünnetin verildiği ve uygulandığı Eski Antlaşma yönetiminde bu dinsel törenin içeriğine ilişkin böylesi geniş çaplı imgelemelere rastlanır. Fiziksel sünnetten bir adım öteye gidemeyen, bunu dinsel yaşamın baş harfi kılan şeriatçılar, Tanrı kayrasına iman edip vaadi aldıktan, doğrulukla donatıldıktan sonra yeni yaşam gönencine kavuşan Galatyalılar'ın arasına sokularak onları saptırdı. Töresel sünneti ve ruhsal yasanın başka göreneklerini uygulamaya zorladılar daha yeni eğitilmiş olan bu insanları. Haberci Pavlos'un haklı öfkesi onlara yaraşan dille konuşmakta: "*Dilerim, sizi tedirgin edenler sonuna dek gitsinler ve kendilerini enesinler*" (5:12). *Apokopsontai*: Üreme organını tümünden koparıp atsınlar! Aynı konuda yine şöyle diyor: "*Köpeklerden, kötülük işçilerinden, beden kesenlerden (katatomi) sakının*" (*Filippiler 3:2*). Ve Pavlos bu önemli konuyu şu sözlerle dorukluyor: "*Mesih bağlılığında insan eliyle yapılmayan sünnetten geçerek sünnet edildiniz: Mesih'e özgü sünnetle insan bedeninde beliren tutkular kesilip atıldı. Çünkü vaftizde O'nunla birlikte gömüldünüz. Mesih'i ölümler arasından dirilten Tanrı'nın etkin gücüne iman ederek, yine vaftizde Mesih'le birlikte dirildiniz*" (*Koloseliler 2:11,12*).

Galatyalılar'ın, şeriatçılarca kışkırtıldıklarında hemen sünnet boyunduruğuna girmedikleri yazılanlardan anlaşılabilir. Pavlos'a bir mektup salarak iki arada kaldıklarını kendisine bildirdikleri varsayılıyor. Ters yönü tutmaktan onları alıkoymak

amacıyla haberci Pavlos bu sürtüşmeli mektubu yazıyor: "Sünnet ediliyorsanız" (5:2), "sünnet edilen herkese bir kez daha vurguluyorum" (5:3). Çelişkileri kafalarında iki şıktan birini seçmekte bocalamaktır. Bu insanlara şöyle sesleniyor Pavlos: "Mesih'in size bir yararı olmaz" (5:2) ve, "O kişi tüm ruhsal yasayı tutmak zorundadır" (5:3). Sünnet mi, Mesih mi? (5:2). Salt sünnet mi, yoksa tüm şeriat mı? (5:3). Yahudiler'ce şaşırtılan inanlıların kararsızlık ikileminde ne edeceklerini bilmez kişiler olduğu görülüyor. İki arada kaldıkları, bunların hangisini seçeceklerini kararlaştıramadıkları üzücü bir görünümdür.

Mesih bağılsının bu türden bocalayışa düşmesi acıklıdır. Mesih'e iman edenin, O'na güvenenin, Rab İsa'nın "Her şeyin en önde bulunanı" olduğunu kavrayarak (bkz. Koloseliler 1:18), her çeşit sallantı, duraksama, ikircik çelişkisinden sıyrılıp kesin güveni O'na bağlaması temel gerektir (bkz. Matta 17:5). Ters durumda Mesih inancı yararsızdır. Yaşamda Mesih ya temel değerdir ya da tümünden önemsizdir.

Yazar Pavlos, sarkaç gibi iki fikir arasında sallanan bu insanlara önemle vurguluyor: Sanmayın ki salt sünnet edilerek sorunu çözebileceksiniz. Sünnet ediliyorsanız, bütün incelikleri ve ayrıntılarıyla tüm ruhsal yasayı uygulama yükümlülüğüne girersiniz (3:10). Buysa olanaksızdır. Dincilik kurallarına yarı buçuk sarılanlara anımsatılacak gerekçe budur: Ya tüm şeriatı bütün dilekleriyle uygularsın, ya da yarım yamalak dinciliği bırakırsın. Bunun karşılığı çok ağırdır: Mesih'ten kopuk ilişki (5:4). Bunun sonucu kayra ilkesinin etkisini kırmak, imanla doğruluğa kavuşmaya sırt çevirmektir. Bu ortamda birey kayrayı değerlendirdiğini, salt kayraya güven bağladığını, kayrayla kurtulduğunu söyleyemez. Şeriat ve kayra, hiçbir koşulla bağdaştırılamayan iki ayrı uçtur. "Hiç kimse iki efendiye bir arada hizmet edemez" (Matta 6:24).

Ruh-iman-umut-doğruluk (5:5). Bunlar olmaksızın bir tek can Tanrı'yla sağlıklı barış gönencine giremez, sonsuz güvenliğini bilemez. *Kutsal Ruh*, yeniden doğuşu (bkz. Yuhanna 3:5,6) iç yaşamda gerçekleştirir. İman dışında Tanrı'yı hoşnut etmek olanaksızdır (bkz. İbraniler 11:6). "Kavuşacağımız Tanrı yüceliğinin umuduyla övünç duyuyoruz" (Romalılar 5:2). "Bu nedenle, iman sonucu doğrulukla donatılmış olarak, Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla Tanrı'nın önünde barış içindeyiz" (Romalılar 5:1). Yazar Pavlos bu etkin dörtgeni tümleç ve yüklem dörtgeniyle ışığa getiriyor. Hiç kimse, **Kutsal Ruh**, **iman**, **umut**, **doğruluk** dışında Tanrı'yla ilişki kurabileceğini düşünmesin. Öyleyse ruhsal yasa nerede kalıyor? Hiçbir yerde! Sağlıklı Tanrı-insan ilişkisinde şeriatın yeri etkisi yoktur. Şeriat suçlar, Mesih suçluluk yaftasını yırtar.

Sünnet edilmenin ya da edilmemenin Tanrı-insan ilişkisinde hiçbir önemi yoktur (5:6). Yeni Antlaşma'daki öğüt şudur: "Örneğin, biri çağrıldığında sünnetli miydi? Bunu gidermeye çalışmasın. Başkası sünnetsizken mi çağrıldı? O da sünnet edilmeyi dilemesin. Sünnet nedir, sünnetsizlik nedir? Bunların önemi yoktur. Önemli olan, Tanrı buyruklarını tutmaktır. Herkes çağrıldığı ortam neyse orada dursun" (1.Korintoslular 7:18-20). Eski Antlaşma'da antlaşma ilkesini simgeleyen fiziksel sünnetin yerini, Yeni Antlaşma'da yeniden doğuşla gerçekleşen, soyut kavramla yürek sünneti alır. Fiziksel sünnet sadece sağlık yönünden yararlı olabilir. O kadar. Bu uygulamayı Tanrı-insan ilişkisine bir gerekçe niteliğinde sokmaya çalışmak, sağlıklı Tanrı-insan bağını kökten zorlar. Önemli olan, sevgi yoluyla Mesih'e imandır (5:6,13). Az önce belirtilen dörtgene bu öğeyi de eklemek gerekir: **Sevgi!** Tanrı, günahlıya sevgisini gösterdi; inanlı da O'na ve insan kardeşine sevgisini gösterebilir (bkz. Romalılar 5:5-8; 8:35-39). Araya şeriatçılar sokuluncaya dek bu inanlılar

Tanrı'yı, Mesih'in habercisini hoşnut etmekle iman yarışını sürdürmekteydi. Ama ruhsal yasayı öne sürenler bu uyumlu ilişkiyi kıskandı, tepeden inme şeriatı onlara dikte ederek ortalığı karıştırdı, bulanık suda balık avlamaya koyuldu (5:7).

Şeriatçıların yaydığı ruhsal yasa, dosdoğru koşan kadına erkeğe çelme takmaktan başka bir işe yaramaz. Bunun olumsuz etkisi her yerde, her kesimde belirgindir. 5:2-12'nin 3:1-6'ya yakın benzerliği göz önünde tutulmalı. Bu kandiriciliğin kaynağı Tanrı değil (5:8). "Ey akli kıt Galatyalılar! Kim sizlere büyü yaptı?" (3:1). Bu vurgulamalardan bir gerçek yüzeye gelmekte: Galatyalılar Mesih'e iman etmiş, ama sağlam özyapılı bir topluluk olamamış. Her esen rüzgâra kapılan, biraz da kararsız, temelsiz bir topluluk. Bu tür inanlıların sakat ve çürük öğretiler ardından gitmesi güç sayılamaz. İsa Mesih kesin kararlılıkla yeryüzüne geldi, amacından şaşmadı, en korkunç işkencelerin ve acıların kendisini beklediği haça yöneldi. Mesih, kararlı inanlılar ister. Kararsız kişi O'nu hoşnut edemez, kayrasının gönencinde gelişemez. Galatyalılar'ın kusuru kararsızlığı buydu.

Yazar Pavlos bu inanlılara herkesçe bilinen bir deymi anımsatmakta: "Azıcık maya tüm hamuru kabartır" (5:9). Rab İsa Mesih öğrencilerine, "Gözünüzü açın, Ferisiler'le Sadukiler'in mayasından sakının" dedi (Matta 16:6; bkz. Markos 8:15). Bu benzetiyle, şeriatçıların öğretisinden beri durun diyordu. Luka'da Ferisiler'in mayası ikiyüzlülük olarak yorumlanmakta (bkz. 12:1). Yine Pavlos Korintosluları şöyle öğütlemekte: "Övüncünüz gereksizdir. Azıcık mayanın tüm hamuru mayaladığını bilmiyor musunuz? Eski mayayı kaldırıp atın ki, yepyeni bir hamur olasınız. Doğrusunu isterseniz, siz mayadan arıyorsunuz. Çünkü Passahımız Mesih kurban edildi. Öyleyse, şöleni ne eski mayayla kutlamaya çalışalım, ne de kötülük ve kurnazlık mayasıyla. Tersine, temiz yürekle ve gerçeğin mayasız ekmeğiyle şöleni kutlayalım" (1.Korintoslular 5:6-8). İşgüzar şeriatçılar, Galatyalılar'ın saf imanını kendi bozuk mayalarıyla yozlaştırma çabasındaydı. Mesih habercisinin amacı yükümlülüğü, belirgin çabayla bu insanları uyarmaktı. Çünkü ortalığı karıştıranların inanç mayası hem bozuk hem de çürük. İnanç mayası tutmayan bir sürü din, tarikat, hurafe, öğreti biçimi, vb. var. İsa Mesih kendiliğinden kanıtlı bir ilkeyi anımsatır: "Onları yaşam ürünlerinden tanıyacaksınız" (Matta 7:16). Bu mektupta değil salt şeriatçıların öğretisi tutmazlığı, izledikleri kişisel yaşam yönteminin bozukluğu da sırtmakta..

Kişinin hem aklına, hem de yüreğine konuşabilen haberci Pavlos, okurlarının içteki duygularına seslenmekte: "Rab bağlılığında sizlere güvenim var; başka bir akla hizmet etmeyeceğinize inanıyorum. Sizi altüst edene gelince, o kim olursa olsun yargısını taşıyacaktır" (5:10) Yazar daha önce, "Çünkü sizlere ilişkin şaşkınlık içindeyim" (4:20), "Sizin için kaygılanıyorum. Yoksa, size harcadığım bunca emek boşa mı gitti?" (4:11), diye konuşmuşken, şimdi onların yüreğine ve sağduyusuna sesleniyor; sapasağlam duracaklarına güvenini belirtiyor. Mesih'e iman ilişkisinde bireylerle konuşurken ya da yazarken tatlı, anlayışlı, saygılı dille konuşma sağlıklı yaklaşımdır. Birisi sertlikle söz söylediğinde, onu uysal dille düzeltmek Mesih'e özgü yumuşak huyluluğun gereğidir. "Ne mutlu yumuşak huylu olanlara! Çünkü onlar yeri miras alacaklar" (Matta 5:5). Tanrı'nın yargısı kesindir; her alanda, her ilişkide.. Bundan söz edilince hırsızlara, adam öldürenlere, rasgele cinsel ilişkiye girenlere, vb. Tanrı yargısının ineneğine hiç kuşku olmasın. Bu doğrudur; öte yandan Tanrı gerçeğini her tür bozuk, çürük, sakat, sapık öğreti taktikleriyle diledikleri biçime sokanları en ağır yargı beklemekte. Bu acıklı günahı işleyenlerin etki alanı, aldatı

kapsamı, başka günahların içerdiği düzensizlik alanından daha geniştir. Sonuçları da akli durduracak boyuttadır.

Tanrı gerçeğine ters düşen dinlerin, tarikatların, şeriat biçimlerinin bulucularını beklemekte olan yargı hiç düşünülür mü? (5:10). Bunları nasıl bilebiliriz? Hangi kriter (ölçüt) ölçebilir onları? "*Gerçekte başka haber yoktur. Ama sizleri altüst edenler, Mesih'in Sevinç Getirici Haberi'ni taklitleştirmeye özenenler var*" (1:7). Burada ve 5:10'da gördüğümüz tedirgin etmek: *tarasso*, bu sözün kullanımı için (bkz. *Matta 2:3; Markos 6:20; Yuhanna 5:4*). Suların çalkalanmasını betimleyen bu anlatı, korkuyla karışık ürküntüyü simgeler. Nedir gerçeğe ters düşen inanç ve tarikatların özelliği? Gözdağı verme, aşırı korkutma, heyecan oluşturma tertipleriyle kişileri kendilerine bağlamak, onlara sımsıkı sarılmak, gerçeğin yayılmasına katlanamamak, din yasakları çıkarmak, vb. Çünkü bu dinlerde özgürlük yoktur; kişinin düşünerek sağduyuyla konuları tartarak kendi kararını vermesine olanak tanınmaz. "Din budur; buna inanacaksınız!" üstelemesi her zaman ağır basar.

Galatya'daki inanlılar böylesi ezici baskı altındaydı. Ne var ki, Tanrı'nın hak yargısı, kişisel açılarını Tanrı bildirisi diye öne sürenlerin yakasına yapışmakta gecikmeyecek. O kim olursa olsun! Bir peygamber, bir tarikat önderi, ya da bir melek! "*O'nun katında adam kayırcılığı bulunmadığını bilirsiniz*" (*Efesoslular 6:9*). Şeriatçılar lastikli söz hünerini daha da ileri taşıyarak kayra habercisi Pavlos'u sünnet edicilikle suçlamaktaydı. Tek bir olguyu ele alıyorlar, o günkü durumu görmezlikten geliyorlar, "*İşte Pavlos'un sünnet ediciliği*" diyorlar (bkz. *Habercilerin İşleri 16:13*). Bu düpedüz yalandı. Pavlos sünnetçiliği yayan biri olsaydı, Mesih'in haçına herhangi bir ekte bulunsaydı, ona karşı her saldırı dinerdi. Pavlos'a yöneltilen baskı ve saldırıların uluslardan değil, Yahudi dincilerden geldiği unutulmasın. Şeriatçıların tutumunda erdemli davranış diye birşey yoktu. Yalan ne denli büyükse, o oranda etkin olur kanısındaydılar.

Haçın vaazı önde gelen kösteklemedir. İblisin her alanda ona karşı çıktığı, etkisini değerini önemini yıkmaya çalıştığı, bu doğrultuda pek çok kişiyi hizmetinde kullandığı, çelme ile yıkmaya bocaladığı kin nesnesidir haç. *Sevinç Getirici Haber*'in yayıldığı, haç bildirisinin vurgulandığı yerde baskı ve saldırı olağandır. Çünkü bu bildiri kişileri günahın, şeytanın, şeriatın boyunduruğundan özgürlüğe çıkararak güçtür (bkz. *Romalılar 1:16,17*). Pavlos sadece bu bildiriye yaydığından, saldırılar zinciri altındaydı. Sağa sola koşarak sünnet olun deseydi, hiç kimse ona saldırmazdı. Günümüzde durum aynıdır. Din yayan güvencededir, haçı yayansa baskıda.. Pavlos'un, haçtan başka hiçbir şeyi yaymamaya kesin kararı (bkz. *1.Korintoslular 1:18-25*) belirtiliyor. 1:23'te haç Yahudiler için *skandalon*'dur (köstek). 5:11'de aynı *skandalon* sözü belirtilmekte. Haçı ilan eden, Tanrı'yla Oğlu Mesih'i hoşnut edendir. Öte yandan iblisin, cinlerin, pek çok insanın bu bildiriye içerleyeceği, onu yayanı kötüleceği, her tür baskıyı uygulayacağı, hatta canına kıyacağı doğal tüm dengelidir böylesi bir tökez.

5:12: Bu vurgulamaya daha önce değinildi (bkz. *Filippililer 3:2*). Bazı yorumcular, Pavlos'un bu sıradan sert ve kaba biçimde konuşamayacağını, *apokopsontai* derken, bunlar bedenlerini kessinler dediğini savunmakta ve kanıt olarak, *Markos 9:43*'ü göstermekte. Bununla, Pavlos'un soyut dil kullandığını öne sürmekte. Ama *apokopto*'nun anlamı tümünden kesmektir. Bu uygulamanın, puta tapıcı tapınaklarda uluslara bağlı rahipler tarafından, belirli törenlerde yapıldığı, aşırı ve ürkütücü bir

eylem olduğu anımsatılmalı. Ve Pavlos yeniden ana konuya geçmekte: "*Kardeşlerim, sizler özgürlüğe çağrıldınız*" (5:13). Yazar bu dönemde Mesih'ten gelen özgürlüğün nasıl işlerliğe konulacağını vurguluyor, özgürlükten ters anlam çıkarmaya karşı kesin uyarıda bulunuyor: Ruhsal yasadan özgürüm diyerek kendini bedenin çirkin istek ve buyruklarına kaptırmaya kaymayasın (bkz. *Romalılar 6:1; 3:5-8*). "*Kardeşlerim, sizler özgürlüğe çağrıldınız. Ancak özgürlüğü beden gereksiz istekleri doğrultusunda kullanmayın. Tam tersine, sevgi yoluyla birbirinizin uşağı olun*" (5:13).

Ve ardından onlara hem Eski Antlaşma'da hem de Yeni Yeni Antlaşma'da en önemli ilkeyi belirtiyor: "*İnsan kardeşini kendin gibi seveceksin*" (5:14; bkz. *Levililer 19:18; Romalılar 13:8-10*). Kökeni İsa Mesih'te bulunan özgürlük bu ayrımlı sonucu getirir (bkz. *Yuhanna 8:32,35; Romalılar 8:2*). Bencil, kinici, sömürücü, kırıcı, kıskanç insan özgür sayılamaz; o sadece kendi tutkularına ve isteklerine tutsaktır. Onu yönelten itki egoizmdir. İsa Mesih özgürdür çünkü bencil değildir, hiçbir engele takılmaksızın herkesi sever; bütün insansal engelleri aşarak seven.. Düşman kullanımı O'nun sözlüğünden eksiktir. O kendi isteğiyle canını insanlar için verdi, başkaları yararına kanını akıttı. O'nun gerçek bağılı Tanrı'nın sınırsız, koşulsuz sevgisiyle günlerini sürdürür, özgür kişi olduğunu böylece gösterir. Bencilliğin, çıkarıcılığın, yararcılığın, fırsatçılığın her yönü tutsaklık göstergesidir. Bu sırada bulunan, özgürlükten söz edemez; o baştan başa tutsaktır; yersiz duygularına tutsak..

5:16,17,19,24: Bu yerlerde beden için kullanılan söz *sarks*'tir. Yunanca'da *sarks* beden anlamını taşır, etten oluşan bedenle ilgilidir. Ama burada aynı söz günahlı beden ilişkisinde kullanılıyor. Bedenin gerekli istekleri var: Yiyecek, içecek, hava, uyku, evlilik bağında cinsel ilişki, vb. Aynı bedenin bir sürü gereksiz isteği de var: Yan gelip yatmak, oburluk, içkicilik, sigara tutsaklığı, uyuşturucular, hazcılık, rasgele cinsel ilişkiler, evlilik dışı bağlantılar, vb. Günaha tutsak kişinin öz bedeninde her çeşit kışkırtıcı, dürtücü, köstekleyici istek çöreklenir. Günahın egemen kesildiği varlık kendi kendine ne bunlarla boğuşabilir ne de yıkıcı istekleriyle başa çıkabilir. Bu güç, bu sağlayış Tanrı'dandır; O'nun Kutsal Ruhu aracılığıyla gerçekleşebilir. Biricik yargıç Kutsal Ruh'tur. Dinler, tarikatlar, ruhsal yasalar şu günahdır, şu değildir yolunda bir sürü kural ve kuram o sağlıklı sonucu gerçekleştiremez. Bunlar sadece din ve insan görüşüdür. Günahlı insan başka günahlıyı yaşam kutsallığına iletmez. Bu hakemliği yalnız Tanrı'nın Kutsal Ruhu yapabilir; yapınca da varlıkta kendi ürününü oluşturur (5:22). Bu ilişkide *Romalılar 7. ve 8. bölümler* dikkatle okunsun. Hiçbir can ruhsal yasanın çizeceği uygulamalarla Tanrı'ya beğenilen, O'nu hoşnut eden yaşamı yaşayabilecek güçte değil.

Yasa yorumcularından biri birgün İsa'yı deneyerek O'na sordu: "*Ey Öğretmen, sonsuz yaşamı miras almak için ne yapmalıyım*" (Luka 10:25). İsa ona ruhsal yasada yazılan, insan kardeşi (komşuyu) kendin gibi seveceksin ilkesini anımsatınca yasa yorumcusu kendisini doğrulamayı kovalayarak, insan kardeşin de kim olduğunu sordu. Yasanın kurallarını o güne dek tümüyle uygulayamadığını kavrayarak içinde rahatsız ve huzursuz oldu. İsa yasa yorumcusuna, *Sevinç Getirici Haber*'in en tatlı olgularından, İyi Samiriyeli simgesini anlattı (*okuyunuz, Luka 10:29-37*). Adamın yüreğine hançer saplandı. İsa ona, "*Git, sen de onun yaptığı gibi yap*" dedi. Kendin gibi seveceğin insan kardeşin kimdir? Yalnız senin ulusundan, inancından, dilinden, bölgeden, siyasal felsefenden, toplumundan olan değil! Karşına çıkan her insan kardeşi kendin gibi sevebiliyor musun? Mesih'in sağladığı özgürlüğe kavuşursan seveceksin ve şeriat ne diyor diye hiç soruşturmayacaksın, şeriatın yerini sevgiye

biraktığını anlayacaksın. Sevgi yeni yaşamın mühürü, doğal ürünü, sonsuzun parlak görünümüdür.

Bu mektupta 'özgürlük' kökeninden gelen kullanıma on bir kez rastlanır (bkz. 2:4; 3:28; 4:22,23,26,30,31; 5:1x2,13x2). Bu on bir keze karşı, Pavlos'un öbür mektuplarında toplam olarak on yedi kez kullanılıyor aynı söz. Bu yüzden, birçok kişi *Galatyalılar*'a "İnanlının özgürlük belgesi" demiştir. Ve gerçek özgürlük, beden gereksiz isteklerinden özgür kılınmak, kişinin insan kardeşini kendisi gibi sevmekle onu kucaklamaktır. Şeriatçılığa kayma eğilimi gösteren Galatyalılar, Mesih İsa'da mutluluk buldukları iman ve kayra özgürlüğünü bırakmak tehlikesiyle yüzyüzeler. Bunun sonucundaysa, insan kardeşi kendini sever gibi sevmek ilkesine sünger geçirmeye gitmekte. İnsan kardeşim kimdir? "*Yahudi ile Yunanlı, köle ile özgür, erkek ile kadın arasında hiçbir ayırım yoktur*" (3:28). Haçın verdiği özgürlük her çeşit ırkçılık, milliyetçilik, dincilik, şeriatçılık, bölgecilik, tarikatçılık, cinsellik ve daha her ne varsa tümünün zincirlerini paramparça eder (bkz. *Romalılar* 8:4; 13:8-10).

Şeriatçılığa kayma tavlamaıyla karşı karşıya gelen Galatyalılar, Mesih'e iman yaşamının temel ilkesinden de sapmaktalar (5:15,26). Mektupta sadece bu iki yerde gördüğümüz bir bunalım başgösteriyor. Kayra-iman özgürlüğünü ciddiye almayan bu insanlar, sevginin getirdiği özgürlüğü de ciddiye almamaya başlamış; birbirlerini ısırıp yiyorlar. Toplantılarında sevgi, sevinç, uyum kalmamış; şeriatçılığın yürek burkucu alarm işareti her yanda duyulmakta: Sürtüşme, çatışma, kakışma, kara çalma kargaşalığında sönüp gitme tehlikesinin sınırına dayanmışlar. Horoz döğüşüren biri, horoz döğüşüne katacağı iki horozu kafeste götürürken, onlar çetin bir döğüşe kapılarak birbirini yok ediyor. Adam düş kırıklığını dile getiriyor: "Bu beyinsizlere, her ikisinin de aynı safta döğüşeceklerini niçin hiç kimse bildirmemi?" Yerme, karalama, karşılıklı suçlama sonucu ortadan kalkan topluluklar pek çoktur. Korintos topluluğunda da bu tehlike belirgindi (bkz. *I.Korintoslular* 1:11-13; 3:1-8). Galatyalılar'ın içinde bocaladığı bunalımın geniş boyutlu tehlike oluşturduğu alttaki kesimden anlaşılıyor.

Özgür Yaşamı Kutsal Ruh Esinler 5:16-26

Ruhsal yasa (şeriat) gölgesinde yaşamakla, Kutsal Ruh'un yönetiminde yaşamak arasında ayırım dünyalar oranındadır. Ruhsal konularda birbiriyle kesin çelişkiye düşen iki durum.. Bu kesimde yazar Pavlos bu köklü ayrımı hepimizin önünde kesenkes sergiliyor. Ruhsal yasa, bedeni ve beden gereksiz isteklerini sürekli kısıncında tutar. Buna karşı Kutsal Ruh'un görkemli etkeni, iman-kayra işlerliğiyle kurtulanın yaşamında tatlı ürünler yetiştirmeye başlar. Şeriatçılar inanlılara, şeriatın buyruğu uyarınca yaşamalısınız, demektedir. Buna karşı haberci Pavlos, "Hayır" diyor, "*Ruh uyarınca yürüyün*" (5:16). Şeriat, bedenin gereksiz isteklerini önleyemez; onları sadece sergiler ve suçlar. Kutsal Ruh'un yönetiminde olan inanlı, bedenin gereksiz isteklerine kesin hayır diyebilmeye güç bulur. Kutsal Ruh'un o yaşamda etkisi kesindir (5:18,25; bkz. *Efesoslular* 2:4-6). Şeriat uyarınca yaşayan, şeriatın buyruklarını yerine getiremezken, Ruh yönetiminde yürüyen, ruhsal yasanın gereğini hakça karşılar (bkz. *Romalılar* 8:4). Çünkü Kutsal Ruh inanlıya yepyeni doğa sağlamış, içine kutsal yaşam özlemini koymuştur. Şeriat gayrı bu insanı suçlayamaz.

Bu dönümde haberci Pavlos bedenin gereksiz istekleriyle Ruh'un istekleri arasındaki sürtüşmeyi anımsatır. Bunların birbirine karşı direnişi, kişiyi özlediği işleri yapmaya serbest bırakmaz (5:17). Akıllara hemen *Romalılar* yedinci bölüm gelir. Konuya

ayrıntılılarıyla yaklaşmak isteyen bu bölümü incelesin. Sürekli bocalama içinde olan kimdir? Günahla olan mı, inanlı mı? Bu konuda iki ayrı yorum var: Bazıları bocalayanın günahlı insan olduğunu savunur. Kimileri de kurtulmuş inanlı olduğunu.. Günahlı, günahı doğal bir alışkı olarak sürdürür. Öte yandan kurtuluş bulan inanlı, günahın saldırısı altında bulunduğunu görür, yenik düştüğü her kez ruhunda acı çeker. İnanlının gerçek durumunu tanımak için *Romalılar* sekizinci bölüme bakılsın. Burada *Romalılar 7 ile 8'in* incelemesine gitmeyeceğiz. Beliren gerçek, *Galatyalılar 5:17 ile Romalılar 7'nin* koşutluğudur. Sürekli sürütüşme, ruhsal yasanın koşullarını uygulamaya didinme.. Bu çabada Ruh'un istekleri hiçbir yolla gerçekleşemez; kişi düş kırıklığında çalkalanır. Sonundaysa haykırır: "*Ne düşkün bir insanım ben! Ölüme götüren bu bedenden beni kim kurtaracak?*" (*Romalılar 7:24*). Yüceden Tanrı yanıtını aldığıında, İsa Mesih aracılığıyla Tanrı'ya şükür sunar (*bkz. Romalılar 7:25*).

Şeriat günahlının çaresizliğine çare değil; tek çözüm diri Mesih'tedir. Mesih özgürlük getirdi, O'na iman edenin Ruh'la yöneltmesini gerçekleştirdi (*5:18*). Şeriat dıştan uygulanan yasalar, kurallar, töreler yöntemidir. Tümü başarısızlıkla noktalanmakta. Ruh'un yönetimi, iç yaşamda kutsal Tanrı'nın kendisine özgü işleri bütünlüğe getirmek, kişiyi Tanrı katında sağlıklı bir inanlı yapmaktır. Ruh'la yönetilenin ruhsal yasa yönetimine gereksinimi yoktur (*5:18*). "*Bedenin gereksiz isteklerine gelince, bunlar belirgindir*" (*5:19*). Aslında '*belirgindir*' (*fanera*), tümcenin ilk sözüdür: "*Belirgindir, beden gereksiz istekleri...*" '*Görülmektedir*' anlamında. Türkçe'de 'fener' sözü buradan türer. Şu bozuktur düzen dünyada en çok görülen düzensizlikler zinciridir sözü edilen on beş beden isteği (Bazı metinlerde *21'inci* ayette, '*çekememezlik*' ardından '*adam öldürme*' vardır). Aralıksız görülmekte olan kargaşalıklar dünyası bu on beş çürük eylemle ve bunlara benzer işlerle belirir. İsa Mesih'in sağladığı, varlıkta konut kuran Kutsal Ruh'un hiç ara vermeden işlerliğe koyduğu iman-kayra-vaat ilkesi, et bedende yaşayan inanlının beden işlerini alt etmesine, onlara karşı yengiyi gerçekleştirmesine etkin destektir. Bu gönençte bulunana ruhsal yasa gereksinimi yoktur. Eski Antlaşma'da Yeşaya peygamber çarpıcı bir gelişimi vurgular: "*O gün Yahuda ülkesine şu ezgi söylenecek: Güçlü kentimiz var. Kurtarıcı duvarlar ve burçlar niteliğinde koyuyor O...duvarlarına kurtuluş, kapılarına da hamt adını vereceksin*" (*Yeşaya 26:1; 60:18*).

Sıralanan on beş çürük eylemin tümü beden düşük işleridir. Bunları dört ayrı başlık altında sınıflandırmak gerekir:

1. Cinsel bozuklukla ilgili olanlar üç: Rasgele cinsel ilişki, iğrençlik, soysuzluk (*5:19*).
2. Gizli güçlere inanma, onların etkisine bağlanma iki: Puta tapıcılık, büyücülük (*5:20*).
3. Sağlıksız insan ilişkileri sekiz: Düşmanlık, kavgacılık, kıskançlık, öfke, sürütüşme, bölücülük, ikilik, çekememezlik (*5:20,21*).
4. Dış etkenlerle beden duygularını kışkırtmak iki: sarhoşluk, içkili gürültülü eğlence alemleri ve bunlara benzer işler.. (*5:21*).

Şimdi bu dört başlık altında belirlenen gereksiz beden isteklerine daha yakından bakalım:

2. İlk sıradaki cinsel bozukluklar giderek yoğunlaşmakta, akılları durdurucu boyutlara dayanmakta. Günümüzde eşcinsellik, sevicilik, travesticilik bazı kuşaklarda sıradan, hatta övünülen birer eyleme dönüşmüş, evlilik kurumu gerilere itilmiş. Tarihin önceki çağlarından bu yana cariyeler almak, savaşlarda kadını kızı alçaltmak, *pedofili* (sübyancılık), çokevillik

utancı, hayvanlarla cinsel ilişki ve daha bir sürü cinsel soysuzluk da öneme alındığında, kadının erkeğin Tanrı'dan sağlanan bu özel yetkiyi hangi çirkin aşırılıklara götürdüğü belirgin olur.

3. Günahlı ademoğlu Tanrı'nın Kutsal Kitap'ta kendisini açıklamasıyla yetinmeyerek, her tür yalancı tanrı tapıcılığına, gizli güçlere inanma, onları etkisi altına alma, fasa fisolar uydurma uğraşına kayarak ateşle oynarcasına kendisini akıntıya bırakıverdi. Bu doğrultuda rüzgâr ekenler kasırga biçmekte: Batıcılık, büyücülük, üfürükçülük, nüshacılık, medyumculuk, sihirbazlık, manyetizma, hipnotizma, yıldızlara bakıcılık, her tür falcılık, kağıt açıcılık, el avuç okuyuculuk, fincancılık, ölümlerle seanslar, at nalları, vb. Günümüzde 'okult' olarak bilinen karanlık evrelere dalma yöntemi niceleri tutsak kılmakta, akılları oynatmakta. Bu alanlarda dökülen, kazanılan, vergisi ödenmeyen paralar oluk oluk. Ve sonunda pek çok kişinin akli sınırı yıkık..
4. Sağlıksız insan ilişkileri: Sekiz ayrı eylem niteliğinde beliren bu bozukluklar zincirinin içine almadığı tek kişi yok. Peygamberinden sıradan kişisine varıncaya dek her yerde herkes bu sarsıntının kurbanı. Ailede, işte, siyasette, sporda, kültürde, dinde, ulus içinde ve dışında, evrensel çapta. Herkes kötü, bozuk insan ilişkilerinin mengenesinde. İnsansal bunalımların, sarsıntıların, kan akıtmaların tümü bu sarsıntıdan kaynaklanmakta, etkisi orman yangını gibi her yana yayılmakta. Karı koca arasındaki geçimsizlikten boşanmadan tut, yeryüzünün her yanında alev saçağı sardı. Savaşlara varıncaya dek, tümünün kökündeki bunalım bu. Tüm insanlık içinde bozuk ilişkiyle etkilenmeyen tek kişi Rab İsa Mesih'tir. Günah işlemeyen, düşman bilmeyen tek kişi O'dur. Barışımız İsa Mesih (bkz. Efesoslular 2:14-17).
5. Dış etkenlerle beden duygularını kışkırtmak: Yaratan insana yaşamı geliştirecek gerekleri sağladı: Hava, su, yiyecek, vb. Fiziksel varlığa güç sağlayan bu gereçler teşekkürle Tanrı'dan alınacak yerde (bkz. I.Timoteos 4:3-5), ademoğlu kendi aklınca dıştan bedene sokulan başka nesnelere çıkardı, bunlarla yaşamını cehennem alevlerinin yalayışına bıraktı: Başta sigara, sonra içki, enfiye, uyuşturucular, yatıştırıcılar, sinir hapları, vb. Günümüzde genç kuşağın uyuşturuculara tutsaklığı evrensel bunalım ve yıkım nedeni.. Tümü de beden zevk algılarını öylesi kışkırtmakta ki, duygular duyguluğunu yitirmiş (bkz. Efesoslular 5:18). İçkili-gürültülü eğlence alemleri olarak çevrilen söz, komoi. Komos eski Yunan'da içkili gürültülü eğlence alemleri tanrısıydı. Bu tanrının adı altında bir sürü tören düzenlenir, onun şerefine âlemler yapılır, kadınlı erkekli taşkınlıklara gidilirdi. Bu yalancı tanrının adı kendine yaraşır sıradan eğlence düzenlemeleri ilişkisinde kullanılırdı. Şu dönemde de böylesi hayali bir tanrının adıyla ilişkili, keyfinden dört köşe olmanın aşırı uçlarına sürükleniyor âlem düşkünlüğü..

Haberci Pavlos önceki ziyaretinde inanlıları uyarıyordu (5:21). Bunu onlara yeniden anımsatıyor ve üstelemeye vurguluyor: Bunları yapanlar, bu eylemlere kapılanlar, Tanrı hükümlerine mirasçı olmayacaklar (bkz. I.Korintoslular 6:9,10). Pavlos onlara önceki ziyaretinde bir şey daha söylemişti (5:21). Tanrı hükümlerini,

doğrulukla donatılanlara ayrılan vaat mirasıdır. Bu mirasa kavuşacak olan, kutsallık ilkesini benimsesin. Buna karşı davrananlaraysa şu uyarı doğrultulur: *"Haksızlık eden haksızlığını sürdürsün. İğrenç kişi iğrençliğini sürdürsün. Hakça davranan haklılığını sürdürsün. Kutsal olan kutsal olmayı sürdürsün"* (Vahiy 22:11).

Yazar Pavlos köklü bir dönüş yaparak Ruh'un ürünü (tekil) ne olduğunu anlatmaya geçiyor. Tek Ruh'un tek ürünü vardır. Bunun koşutu sayılabilecek, *'Işığın ürünü'* de önümüzdeki metnin yorumuna katkıda bulunabilir (bkz. Efesoslular 5:9). Bu, çok yönlü üründür: Sevgiyle açılır, tutkulara üstünlükle derinine girilir. Arası kremalı, dokuz katlı meyve pastası gibi (5:22,23). İsa Mesih'in hükümrانlığında, yüceden inen yeni Yeruşalim kentinin orta yerinde yaşam ağacı duruyor. Ağaç on iki ürün yetiştiriyor. Tek ağaç her ay kendine özgü ürünü veriyor (bkz. Vahiy 22:2). Ruhun ürünü bunun gibidir. Kutsal Ruh tektir, ürünü tektir. Doğaüstü, insan ötesi, fizik üstü ürün. Yeryüzünde hiçbir ürüne benzemeyen, Tanrı'nın bahçesinde yetişen ürün. Ve bu ürün taklit edilemez. Ruh'un etkilediği ürünü yetiştirenler üzerinde ruhsal yasa kısıtlaması yoktur. Şeriatın bu alanda hiçbir etkisi düşünülemez; böylesi ürün karşısında tüm gücünü yitirir şeriat. Yeryuvarlağında tropikal bölgeler karın, kar fırtınalarının etkisi dışında kalan yörelerdir. Kutsal Ruh'un etkisine giren kişi günahın egemenliğinde değildir. Ruhsal yasa, etkisi altında tuttuklarına, beden gereksiz isteklerine yenik düşenlere bir sürü kısıtlama koyar. Ruh'un ürünüyle gönenç bulanlar ise çevreye Ruh'un ürününi saçar. Bunlar özgür insanlardır. Rab İsa Mesih'in öz yapısından kaynaklanan ürünlere teker teker yaklaşmak yüreklendiricidir:

Sevgi (Agape): Tanrı doğrultusunda (bkz. II.Selanikliler 3:5), insan kardeş doğrultusunda (bkz. I. Korintoslular 13. bölüm; Galatyalılar 5:13,14). Yüzey ve dikey..

Sevinç (Hara): Parayla satılan yapmacık sevincin bol olduğu şu hüzünlü dünyada gerçek sevinç sadece Tanrı'yla sağlıklı ilişkiden kaynaklanır (bkz. Filippililer 4:4; Yuhanna 15:11; 17:13).

Barış (İrini): Kalıcı barış, akılsal-ruhsal esenlikle gerçekleşir. Buysa, günahlıının affıyla belirir (bkz. Yeşaya 26:3; Romalılar 5:1; 15:13; Filippililer 4:7). Sağlıklı insan ilişkilerini geniş boyutta etkileyen barıştır bu (bkz. Romalılar 14:17,19).

Katlanış (Makrothemia): Yaratan'ın yaratığa katlanışı olmasa, yeryüzünde tek can kalamazdı. Tanrı ne denli katlanışlı olduğunu, şeriat tutsağı Saul'un (Pavlos) yaşamında gösterdi (bkz. I.Timoteos 1:16). Ruhun ürünüyle donatılan inanlı da, insan kardeş doğrultusunda tanrısal katlanışla davranmaya çağrılır (bkz. II.Timoteos 4:2).

İyi yüreklilik (Hristotis): Bu şanlı ad Tanrı'ya ilişkin kullanılmakta (bkz. Romalılar 2:4; 11:22; Efesoslular 2:7; Titos 3:4). Yazar Pavlos, günah tutsağı insanlığın resmini çizerken, *"İyilik yapan yok, tek kişi bile yok!"* der (Romalılar 3:12). Mesih'in kendisini çağırıldığı ulu hizmeti nasıl sürdürdüğünü de bu sözle anlatır (bkz. II.Korintoslular 6:6). Ve inanlının kuşanımına tanrısal özelliği de bu koyar (bkz. Koloseliler 3:12). Tanrı bu göksel özelliğini Ruh aracılığıyla kurtardığı kadına erkeğe bollukla verir.

İyilik (Agathosini): İsa Mesih, iyilikle dolu insanın ürününi şöyle anlatır: *"Her iyi ağaç sağlıklı ürünü yetiştirir"* (Matta 7:17). Kutsal Ruh'la dolanın yetiştirdiği ürün budur. Bu aşamaya gelen Roma uyruğu inanlılara Pavlos sesleniyor: *"Kardeşlerim, sizlerin iyilikle dolmuş, her tür bilgiyle tümlenmiş, birbirinize öğüt vermeye güçlenmiş"*

olduğunuza kesin güvenim vardır" (Romalılar 15:14). Ruh'un ürününe koşut olarak ışığın ürününü anlatırken yazar şoyle diyor: "Işığın ürünü her iyilikte, doğrulukta, gerçekte belirir" (Efesoslular 5:9). "Bu doğrultuda sizler için hep dua etmekteyiz. Öyle ki, Tanrımız sizi çağrısına yaraştırsın. Her iyilikten hoşnut olmanızı ve imandan esinlenen işi uygulamanızı gücüyle doruğa eriştirsın" (II.Selanikliler 1:11).

İyilik Tanrı'nın özelliğidir. Hiçbir yaratık Tanrı açısından iyi sayılamaz. Kadının erkeğin iyiliği onu seven, canını veren, kurtaran, kutsallığa eriştiren İsa Mesih'ten kaynaklanır. Bunun dışında birine iyi denince, bu sadece kusurlu ademoğlunun kavramı kapsamında anlatılan iyiliktir: Biraz iyilik biraz kötülük. Ademoğlu yalnız büyük suullara iyi demez. Öte yandan, pek çok kişi iyi giderayak iyi olarak niteler.

İten bağlılık (Pistis): Bu, iman için kullanılan sözdür. "İman nedir? Umulanların güvencesi, gözle görülmeyenlerin kanıtı" (İbraniler 11:1). Tanrı'ya iman, kuşkuyu dışlayan iten bağlılıktır. nce sağlıksız insan ilişkilerinden sekiz başlık altında geniş çapta söz edildi. Bu sarsıcı, ayırıcı, bölücü davranışlara karşı sağlıklı insan ilişkisi tek sözle anlatılmakta; Ruh'un ürünü: *İten bağlılık* (insan kardeşe güvence veren tutumla davranmak, her eylemle dostluğu göstererek onu kanıtlamak).

Sadakat, bağlılık, adalet, doğruluk yokluğu ailenin içinden başlayarak uluslararası ilişkilere varıncaya dek her alanı sarmakta. Sonunda her tür sağlıksız ilişki arş-ı-lya çıkmakta. Bozuk insan ilişkilerini ne din, ne şart, ne şeriat, ne tarikat, ne de marifet dzeltebildi şimdiye dek. "Yeniden doğmalısın" (Yuhanna 3:3) diyen İsa Mesih, insan kardeş doğrultusunda iten bağlılığı varlıkta oluşturandır. *Pistis* sözünün bu ilişkide kullanıldığı yerleri okuyun: *Matta 23:23; Titos 2:10; olasılıkla Filimon 5; Romalılar 3:3*. En son ayette *pistis* sözü Tanrı'ca verilen esin ilişkisinde kullanılır. *Pistis*'le ilgili başka bir kullanım *pistos*'tur (bkz. *I.Timoteos 5:12*). Sadık, güvenilir kimse. Ruh'un ürünü daima beğenilen, kavramlı kişi tarafından benimsenen sonuçları oluşturur.

Yumuşak huyluluk (Praitis): "Ne mutlu yumuşak huylulara! Çünkü onlar yeri miras alacaklar" (Matta 5:5). Rab İsa Mesih bu ilkeyi vurguladı, inanlısının varlığında bu sonulamayı gerçekleştirmek için Kutsal Ruh'unu verdi. Yumuşak huyluluk Tanrı doğrultusundadır (bkz. *Yakup 1:21*), insan kardeş doğrultusundadır (6:1; bkz. *II.Korintoslular 10:1*). Pavlos Mesih'e hizmetinde bu tutumla davranmayı en ne koydu. Karşımızdakilere iki yolla yaklaşabiliriz: Değnekle ya da sevgi ve yumuşak huylulukla (bkz. *I.Korintoslular 4:21*). Ruh'un ürünü ikincisindedir. Rab İsa Mesih yumuşak huyluluğuyla tanınır (bkz. *Matta 11:29; 21:5*). Musa yumuşak huylu peygamberdi, başka insanlar arasında en yumuşak huylu olan (bkz. *lde Sayım 12:3*).. Evlilikte kadına doğrultulan öğüt için (bkz. *I.Petros 3:4*).

Tutkulara stnlk (Enkratia): Kimdir her kışkırtıda, her sallantıda, her sorunda kendini tutabilen? Kimdir şeriatın son harfine varıncaya dek, her noktada kesin üstünlükle yengiyeye giden? Kimdir her saldırıda ve sallantıda bedeninin gereksiz isteklerine 'hayır' diyebilen? Sadece Mesih'in yeniden doğuş verdiği, Kutsal Ruh'uyla doldurduğu kadın ve erkek (bkz. *I.Korintoslular 9:25-27*).

Vali Feliks haberci Pavlos'u yargılıyordu; bu arada ondan Tanrı Sözü'n dinlemek ilgisini de gösteriyordu. Bir Yahudi olan karısı Drusilla ile birlikte geldi, Pavlos'u çağırttı; ondan Mesih İsa'ya iman etmenin ne olduğunu dinledi. Ne var ki, Pavlos doğruluktan, tutkulara üstünlükten ve gelecek yargıdan söz edince Feliks rkt,

"Şimdilik git" dedi, "Vaktim olunca seni yeniden buraya getireceğim." Ama yolsuzlukta bocalayan bu ikiyüzlü makam sahibi Pavlos'tan rüşvet bekliyordu. Onu sık sık yanına çağırmasının nedeni buydu (bkz. Habercilerin İşleri 24:24-26). Tutkulara üstün çıkmak sözü onu ürküttü, ama bedeninin kötü isteklerinden döndüremedi. "Bunu göz önünde tutarak her tür çabaya önem verin: İmanınızı erdemle bütünleyin; erdemi bilgiyle, bilgiyi tutkulara üstünlükle, tutkulara üstünlüğü sabırla, sabrı tanrısayarlıkla, tanrısayarlığı kardeş sevgisiyle, kardeş sevgisini de tümel sevgiyle" (II.Petros 1:5-7). Kilise'de ihtiyar seçilende aranan özellikler arasında 'tutkulara üstün gelmek' de vurgulanıyor (bkz. Titus 1:8). Ruh'un ürünüyle belirenleri ruhsal yasa hiçbir durumda suçlayamaz; çünkü yargılanacak bir şey bulamaz onda. Bu somut gerçekler karşısında yazar Pavlos yeniden haçın gücüne değinerek eldeki konuyu doğal sonuca bağlıyor (5:24).

Haç sözü yedi kez geçer mektupta, üçü ad, dördü fiil olarak (5:11; 6:12,14; 2:20; 3:1; 5:24; 6:14). Böyle önemlidir Pavlos'a, İsa Mesih'in kayrasal affına imanla doğruluk yetkisine kavuşmak. Bunun doğal sonucu olarak da O'nun haçında günahlı bedene ölmek. Günah yatağı beden kökünde varlığın düşmanı olarak tanınınca yaşam bambaşka kavrama gelir. Bu gerçekleşince, ruhsal yasanın tüm dilekleri etkisiz kalır. İsa'ya bağlanmanın doğal parlak sonucu budur. Düşük istekleri ve tutkularıyla birlikte bedeninin yaraşığı haç ölümüdür.

Kutsal Ruh'un yaşamda egemenliği günaha karşı üstünlük sağlar, bedeninin haça çakılışı günahın egemenliğini kırar. Dinlerin, törelerin, felsefelerin yanıtlayamadığı sorun böylece çözüm bulur. Kutsal Ruh'un egemenliğinde yaşıyorum diyenin yaşam yöntemi Ruh uyarınca belirlenir (5:25). Ters durumda o kişi sarsıcı çelişki ortamına düşer. Mesih bağlılığı her tür çelişkiden arıdır. Burada 'yürüyüş' olarak çevrilen söz Yunanca'da çok ilginç anlam taşır; *stoiheo*: askerlerin düzgün, uyumlu, göz doyurucu, bir dizide aynı adımlarla ilerleyişi. Bu düzende uyumsuz tek harekete rastlanamaz; çünkü böyle yürümeye eğitilmiştir onlar. İnanlıların bir arada yürüyüşü de bu biçimde olacak. Bakan o düzende o dizide kusur bulamayacak.

Aynı kullanım sırasından şiirin dizisine *stiohos (stiohi)* denir. Bu da ad olarak aynı gerçeği anlatır: Kesin uyum, düzen, çekicilik, akıcılık.. İnanlının yaşamı en üstat kaleminden çıkan şiirdir. "Çünkü bizler O'nun yapıtımız" diye yazılmıştır (Efesoslular 2:10). Burada yapıt *poiima*'dır. Bunun da anlamı şiir'dir. Mesih İsa'nın yaşamından kaynaklanan güzelliği, kutsallığı, düzenliliği gösteren şiir. Dizili yapıt.. Bu aşamaya gelen böbürlenemez, insan kardeşini kışkırtamaz, kıskanamaz (5:26). Daha önce açılanan 15. ayete bakın. Şariat merağına düşen Galatyalılar arasında bir sürü insansal düzensizlik ve uyumsuzluk dizisi baş göstermekteydi. Yazar Pavlos onlara bedeninin işlerine karşı Ruh'un ürününi tanıtmakta, kişiyi bu çekici aşamaya çağırmakta.

Birbirimizin Yükünü Taşıyalım 6:1-6

Kutsal Ruh'un ürününi tanıtmaya atanan inanlının doğal yaşam tutumu nedir? 5:14'te belirtilen Eski Antlaşma kuralının nasıl işlerliğe konulacağı burada gösteriliyor. İnanlı hem insan kardeşi doğrultusunda, hem de kendi yaşamı ilişkisinde aktöresel, sağtöresel (etiksel) yükümlülükler altındadır. Tanrı kayrasına iman ederek günahattan arıtılan, doğrulukla donatılan kişi kuşkusuz 'ermiş' biri değildir. Kusurdan, köstekten, çelmeden ve günahattan etkilenmeyen bir aziz kesilmemiştir o. Bu görkemli yetki, yeni

beden kuşanıldığında, şimdiki yaşamın ötesinde gerçekleşecek. Her inanlının umutla gözlediği tanrısal vaat o zaman tümlenecek.

Kilise toplantısında biri suçüstü yakalansa da (6:1; doğru çeviri böyledir), izlenecek yol ne olmalı? İşlenen günaha derin üzüntü duymak, onu gizlemeyerek açık açık bildirmek, tanrısal kayraya sığınmak, af dilemek (bkz. Süleyman'ın Özdeyişleri 28:13; Eyub 10:14; Yeremya 2:22; 16:17; Hezekiel 11:5; Luka 12:2; Mezmur 19:12; 90:8; I.Selanikliler 5:7). Bu sıradan, Davut peygamber canlı bir örnektir (bkz. II.Samuel 11:7,12; Mezmur 51:4). Toplantıda ya da bir ailede suçüstü yakalanıp da Davut gibi alçalan, suçunu açıklayan kadına erkeğe nasıl davranılacak? Şeriat uyarınca nasıl davranılacağı çok iyi bilinir (bkz. Yasanın Tekrarı 13:10; 21:21; Yeşu 7:25, vb.). Şeriat altında belirli bir günah işleyen, milyon kez tövbe etse, af dilese, ağlasa, dövünse şeriat, dileğinden zerre kadar ödün veremez, şeriatçılar avaz avaz bağırır: Taşlanacak! (bkz. Romalılar 2:12). Ve hiç acımasız taşlanır o. Şeriatın öcü alındığından şeriatçılar, zararın ödendiğine sevinç duyar. Günümüze dek belirli düzenlerde şeriat dileği uyarınca kişinin kolu bacağı kesilir.

Seven Tanrı'ya binlerce şükür, şeriat altında değiliz. Haç, şeriatın tüm dileklerini İsa Mesih'in işkenceli ölümüyle karşıladı, suçlunun oluşturduğu zararı ödedi, şeriatı yıktı (bkz. Romalılar 6:23; 5:21). Haçın gölgesine sığınan, şeriatın acımasız yargısından korkmaz. Ama günaha karşı hoşgörü de düşünülemez. Günahın haçta yargılandığı gibi, aynı yargı yoluyla kişinin öz varlığında da yargılanması gerekir. Günahını açıklayarak Mesih'in kayrasına sığınana, topluluk içinde nasıl davranılacağını belirtir önümüzdeki bildiri: "*Siz ruhsal olanlar...*" (6:1). Kilise toplantısında ruhsal olanlar var, bedensel olanlar var (bkz. I.Korintoslular 3:1). Ruhsal olanlar, Tanrı'ya Mesih'e sürekli yakınlıkta yaşayanlardır; bedensel olanlarsa, O'na bağlı oldukları İsa Mesih'in yaşamlarında somut ve kanıtlı egemenliğini daha anlamamış olanlar, sevgi ilkesi uyarınca yaşamayanlardır. Yazar Pavlos ruhsal olanlara sesleniyor. Bedensel kişiye daha ruhsal bilgi aşamasına gelmemiş olandır; onun etkisi kısıtlıdır.

6:1: "*...yumuşak huylulukla onu doğruluğa getirin.*" Daha önce yumuşak huyluluktan söz edildi (5:23); doğruluğa getirmek: *katartizo*. Bu sözün anlamı onarmak, hazırlamaktır (bkz. Matta 4:21; 21:16; Luka 6:40; Romalılar 9:22). Bir eylemi ilerleterek onu tümlüğe getirmek.. İşlem, süreç, yöntem anlamı bu sözde gizlidir. Günah işleyen inanlının önceki duruma getirilmesi duayı, sevgiyi, katlanışı, bazı durumlarda da zamanı gerektirir. Örneğin, *artos* ekmektir. Anlamı ne olabilir? Dil uzmanları bunun üstteki fiille aynı kökenli olduğuna dikkati çekiyor. Ekmeğin tümlüğe gelebilmesi için birçok gereç bir araya getirilmiş, karıştırılmış, yoğrulmuş, fırına konmuş, sonunda ekmek (*artos*) olmuş. Günahla yakalananın önceki duruma getirilmesi uğraş ve katlanış ister. Bu yükümlülüğü üstlenenin imanda derinleşmiş olması gerekir. Bu eylemin Kutsal Ruh gücüyle gerçekleşebileceği unutulmasın. Ardından yazar Pavlos önemli bir öğüt ekliyor: "*Kardeşlerim! Eğer biri suçüstü yakalansa da siz ruhsal olanlar yumuşak huylulukla onu doğruluğa getirin. Kendi durumunuzu da göz önünde bulundurun; olmaya ki, sen de günahla denenesin*" (6:1; bkz. II.Korintoslular 2:5-11).

İsa Mesih öğrettiği duada şunu belirtti: "*Günahla sınanmamıza olanak bırakma, bizleri kötünden kurtar!*" (Matta 6:13). Günahla denenemeyecek hiç kimse yoktur (bkz. I.Korintoslular 10:12). Sorun, sınanmanın nasıl karşılanmasındadır. Ve denemenin gelmesine izin veren Tanrı'nın, her sınanmayı alt etmeye gücü yeter olduğuna

inanmakta (bkz. *I.Korintoslular 10:13*). İnanlı günaha ölüdür, ama günah onun uslu durmayan düşmanıdır. Günah egemenliğinin kesinlikle ve bitimlilikle ezilmediğini bilmemiz gerekir. İsa Mesih Getsemane bahçesinde dua etmekteyken öğrencileri uykuya daldı. O çetin anda Rab İsa öğrencilerini şu sözlerle isteklendirdi: "*Neden uyuyorsunuz? Kalkın dua edin ki, denenmeye düşmeyesiniz*" (*Luka 22:40,46*).

Yazar Pavlos şöyle demiştir: "*İmanda güçlü olan bizler, güçsüzlerin zayıflıklarını yüklenmek zorundayız. Amacımız kendimizi hoşnut etmek değildir*" (*Romalılar 15:1*). Burada, güçlü inanlı güçsüz inanlının zayıflıklarını yüklenmeye çağırıyor. İsa Mesih biz güçsüz yetersiz günahlıların suçluluğunu, kötülükler zincirini yüklenerek haçta asıldı. O günahlılarla özdeş oldu; güçlü olan da güçsüz kardeşle özdeş olmaya zorunludur. Sevginin işlerliği böyle belirlenir. İlginçtir, *Galatyalılar'da* ruhsal yasaya (*nomos*) hiçbir ödün vermeyen haberci Pavlos, şimdi yasayı uygulamaya yüreklendiriyor inanlıları (*6:2*). Ama hangi yasa? Apayrı bir yasa: *Mesih'in yasası*. Sadece bu yerde İsa Mesih'in yasasından söz edilir tüm Yeni Antlaşma'da. Ne olabilir Mesih'in yasası? "*Size yeni bir buyruk bildiriyorum; birbirinizi sevin*" (*Yuhanna 13:34; 15:12*). Eski Antlaşma'da duyurulan on buyruğu özetleyen, Tanrı-insan, insan-insan ilişkilerini en etkin biçimde yörengeye oturtan Mesih'ten gelen bu on birinci buyruk diyebileceğimiz ilke uyarınca yaşamak, nesnel ve yapıcı tutumdur. Bu yasaya göre yaşayanın ruhsal yasaya hiçbir gereksinimi kalmaz. Birbirimizin yükünü –ve insan kardeşin yükü küme küme– taşımak Mesih'in yasasını uygulamaktır. Bu yasa yük ağırlık değil, zevk ve gönencidir. İnanlının bu yükümlülüğü benimsemesi Rab İsa Mesih'le tam özdeşliktir (bkz. *Filippililer 2:5-10*).

Bu ilkeyi bir yana iterek kişiliğiyle, dinseliliğiyle övünen, kendisine önem veren, kendi gözüne kül atıyor (*6:3*). Kişi niçin övünür, neden övünmeye gereksinim duyar? (bkz. *Romalılar 3:27*). Bencil başarılarla övünen, gerçekte çürük tahtaya basıyor. "*Övünen Rab ile övünsün*" (*Yeremya 9:23,24; bkz. II.Korintoslular 10:17*). Yazar Pavlos az önce bu insanlara, "*Böbürlenmeyelim*" uyarısında bulunmuştu (*5:26*). Şeriatı uyguladığını sananın böbürlenmesi doğaldır: "*Şunu yaptım, bunu yerine getirdim, sevap sadaka dağıttım, oruç tuttum, hacca gittim, duamı biatımı kaçırmadım ve daha neler yapmadım! Elbette Tanrı bunları unutamaz, onları kabul eder!*" İnsan diz boyu günahla ve halen haklılık iddiasında! Haberci Petros'un, Samiriye'de büyücü Simon'a "*Gümüştün seninle birlikte yok olsun!*" dediği anımsanmalı (*Habercilerin İşleri 8:20*). Buna karşı, günahlılığını kesenkes kabul ederek tek yaraşığı'nın cehennem olduğunu bilene, seven acıyan Tanrı'nın kayrasına iman ederek kurtulana, böbürlenecek hiçbir zemin kalmamıştır. Pavlos'un övüncü, onu cehennem yargısından kurtaran Mesih'in haçındadır (*6:14*). Şeriatı uygulamakla övünen, kendi kendini kandırıyor (*6:3*).

Kişinin yaşamını, başarısını, dinseliliğini başkasıyla karşılaştırması onu kolaylıkla büyükmeye, böbürlenmeye götürür (*6:4*). Kuşkusuz kendimizden geride bulunan pek çok kişi vardır. Ama bu tutum ıskalamakla sonuçlanacak. Günahlı kendini suçsuz günahsız İsa Mesih'in karşısına getirdiğinde, "*Ne düşkün bir insanım ben! Ölüme götüren bu bedenden beni kim kurtaracak?*" (*Romalılar 7:24*) diye bağırmaktan kendisini tutamaz. Herkes kendini denetlesin. Tüm böbürlenme buhar gibi dağılır. Başarı varsa başarı olarak belirecek; ama bu arada bir sürü ürümsüzlük, verimsizlik, yararsızlık da açığa çıkacak. Kendini başkalarıyla karşılaştırma! Tehlikeli oyundur bu. Ne demiştir Rab İsa Mesih? "*Sizin durumunuz da tıpkı bunun gibidir. Buyrulan her şeyi yaptığınızda, 'biz yararsız uşaklarız' deyin, 'sadece yapmamız gerekeni yaptık'*" (*Luka 17:10*).

6:5: "*Çünkü herkes kendi yükünü (fortion) taşımak zorundadır.*" Buradaki 'yük' sözü, İkinci ayetteki 'yük' ten başkadır. Ayet 5'te, herkesin payına düşen yaşam sorunları, güçlükleri, yükümlülükleri var. Hiç kimse yükümlülüklerini başkasına aktaramaz; her insan kendine düşen baskılara, güçlüklerle duayla dilekle katlanmaya zorunludur. Bunlardan kaçamak arayan, paçayı kurtarmaya çalışmakta. Bunları başarıyla sürdüren, yaşam sorunlarını tanrısal yardımla göğüsleyen, iman yolculuğunda güçlenir, başkalarının yükünü taşımaya etkinlik kazanır. Öte yandan birinin yükü (varos)) ağırsa, başka inanlılar onun yardımına koşmaya teşvik edilmekte (6:2).

Bu arada (6:6) yazar Pavlos, 2:10 ile 6:2,9,10'daki gerçeği anımsatan bir isteklendirme koyuyor karşımıza: Tanrı Sözü'nde eğitilen, eğitene gerekli desteği sunmaktan beri durmasın. Yeni Antlaşma bu tür öğüt ve yüreklendirmelerle doludur: "*Aranızda emek verenlere... yönetmenlerinize... size öğüt verenlere*" (I.Selanıklılar 5:12-13). "*Size Tanrı Sözü'nü bildiren önderlerinizi anın... önderlerinizi dinleyin, onlara bağımlı olun*" (İbraniler 13:7,17). "*İhtiyarlar'a bağımlı olun*" (I.Petros 5:5). "*Yönetmenlik görevini gerektiği gibi yürüten İhtiyarlar'a çifte onur yaşayın; özellikle de tanrısal Söz'ü bildirip öğretmeye emek verenlere... İki ya da üç tanık ağzından kanıtlanmadıkça, bir İhtiyar'a karşı hiçbir suçlamayı kabul etmeyin*" (I.Timoteos 5:17,19).

Kilise topluluğunda aşamalı rahiplik ya da hiyerarşi sınıfına yer verilmeyen Yeni Antlaşma'da önder, ihtiyar, eğitmen (katehist) olanlara değinilerek bunlara nasıl davranılacağını, onların ne biçimde destekleneceğini öğreten kesin öğütler vardır (bkz. I.Timoteos 5:18). Rab İsa Mesih bu ilkeyi öğretir (bkz. Matta 10:10; Luka 10:7). Aynı ilişkide şu yerlere de bakınız: Romalılar 15:27; I.Korintoslular 9:11. Puta tapıcılıktan gelen bu inanlıların, Rab'bin işçisini desteklemekten hiçbir bilgileri yoktu. Put tapınaklarına gelenler din görevlileriyle pazarlık ederdi: Sen benim için şunu yapacaksın, ben de sana şu kadar ödeyeceğim. Din görevlileri kurbanların belirli kesimini kendine saklar, genellikle ondalık karşılığı çalışırdı. Belirli durumlarda tapınağa girmek giriş ücretiyle olurdu. Her hizmete bir fiyat etiketi yapıştırılmıştı. Eski Anadolu'da bir din görevlisinin yerine atanması öylesi kazanç getirici bir işe dönüşmüştü ki, devlet yetkilisi bunu açık artırmayla, en yüksek karşılığı ödeyene satardı. Şu görevin ya da öbür görevin kaçta satıldığını gösteren fiyat listeleri sık sık yayınlanır, elden ele dolaşırdı. Günümüzde de din görevlilerinin devlet kasasından ya da Diyanet İşleri Müdürlüğü'nden ödenmesi eski Anadolu geleneğinin bir uzantısıdır. Bir eli yağda öbür eli balda yaşayan din görevlilerinin sayısı az değil! Haberci Pavlos Mesih bağlılarına, bu yükümlülüğe nasıl yaklaşılacağını tanrısal esinle açıklıyor.

Yaşamın Kaçınılmaz Ürünü, Son Uyarı 6:7-18

Yazar Pavlos bu dönümde evrensel bir ilkeyi inanlıların inansızın önüne seriyor (6:7). Eski Antlaşma'dan alınan ilke burada yineleniyor. "*Fesat eken dert biçer; kötülüğünün değneği yok olur*" (Süleyman'ın Özdeyişleri 22:8). "*Gördüğüm kadarıyla fesat sürenler, kötülük tohumunu ekenler aynısını biçecektir*" (Eyub 4:8). Ne der Rab İsa Mesih? "*Çünkü açığa çıkarılmayacak üstü kapalı bir olgu yoktur. Ne de öğrenilmeyecek gizli kapaklı bir konu vardır*" (Matta 10:26; bkz. Luka 8:17; 12:2,3). "*Kandırılmayın, Tanrı'yla eğlenilmez*" (6:7). İsmail'in İshak'la dalga geçtiği gibi, suçsuz kişiyle eğlenenler çoktur (bkz. Yaratılış 21:8-14). Miktirizo, ekmiktirizo: 'Burun kıvırmak'. Bu söz, Luka 16:14; 23:35'de yazar Luka tarafından da kullanılıyor. Ferisiler'le başrahipler kutsal İsa'yla böyle eğleniyorlardı. Alay etmek tiye almak,

yaşam-sonsuz değerlerini ve sevgi-saygı ilkelerini dışlamaktır, yaşamın özelliklerini ciddiliğe almayanın doğal tepkisidir. Ama bu tohumun acı bir ürünü ileridedir.

Yazar Pavlos konuyu genişletiyor (6:8). İsa Mesih Nikodimos'a yeniden doğuşun gereğini açıklarken şaşırıp kalan bu din öğretmenine, özlü bir gerçeği vurguladı: *"Bedenden doğan bedendir, Ruh'tan doğan ruhtur"* (Yuhanna 3:6; bkz. Yuhanna 1:13). Pavlos başka yerde şunu vurguluyor: *"Çünkü beden gereksiz isteklerine bağlı düşünce ölüme götürür. Ruh'a bağlı düşünce ise yaşama ve esenliğe götürür... Çünkü bedenin gereksiz isteklerine uyararak yaşarsanız öleceksiniz. Ama Ruh aracılığıyla bedenin işlerini öldürürseniz yaşayacaksınız"* (Romalılar 8:6-13; bkz. Romalılar 6:19-23; I.Timoteos 6:12; Titos 3:7).

Sonsuz yaşam güvenliğine kavuşmak için ne ruhsal yasa, ne din, ne de töre gereği aranır. Tersine, Ruh'tan doğanın, Ruh'u hoşnut eder tutumla yaşam tohumu ekip Ruh'tan sonsuz yaşam biçmesi, bunun yanı sıra da bedenin gereksiz isteklerine rest çekmesi vurgulanmakta. İmanın yöntemi, işlerlikli koşulu budur. Kişi din gereklerini uygular, şeriatı sürdürür, şartı töreleri kovalar, yol yordam koşullarına uyar, aklını ayrıntılara bağlar yine de bedenin gereksiz isteklerini hoşnut edici kovalayıpta bocalar. Yeniden doğuş bedenin isteklerini alt edebilir. Bu doğaüstü sağlıklı yaşam başkanı Rab İsa Mesih'tendir. Yeniden doğuş gönencine gelene şu öğüt anımsatılır: *"Dünyayı sevmeyin ne de dünyaya özgü özellikleri.. Eğer bir kimse dünyayı severse, onda Baba'nın sevgisi yoktur. Çünkü dünyadaki şeylerin tümü –bedenin tutkuları, gözün tutkuları, yaşamın gösterişçiliği– Baba'dan değil, dünyadandır. Dünya da, tutkuları da geçip gitmektedir. Öte yandan Tanrı'nın isteğini yerine getiren, sonsuz çağlar boyunca kalır"* (I.Yuhanna 2:15-17).

Ekmek-biçmek betimi ele alınarak gerçeğin belirtildiği bu kesimde, ilerideki ürüne işaret edilmekte, inanlı bu ürün doğrultusunda ekmeye yüreklendirilmekte (6:9). *"İyilikten bezmeyelim."* Ektiğimiz tohum ileride gerçekleşecek parlak ürün olabilir. Bugün katlanıpla eken ileride göz doyurucu ürünü biçecek (bkz. Mezmur 126:6). Şu bozukdüzen, çalkantılı, kan akıtcı, hak çiğneyici dünyada iyilik yapmanın anlamı ne olabilir? Her yanda kötülük egemen. Hakça davranmak birçoğunun güldüğü eylem. Rab İsa Mesih çarmıhta asılırken, tüm insanlık için bağışlamalık niteliğinde sunulurken haçın altında bağlısı olarak kala kala birkaç kadın kalmıştı. Öğrencilerinin her biri dağılmıştı. Ama İsa, haça çakılmanın hiçbir yararı yok diye yersiz bir düşünceye kapılmadı. O kurtulmalık oldu, kanını akıttı, tüm tarihte en parlak iyiliği sonuçladı. Ürününü yeryuvarlağında, gök kubbesi altında her soydan her boydan insanlar arasında topluyor. Bu, O'nun ikinci kez gelişine dek sürecek (bkz. Yeşaya 52:13; 53:11,12). İnanlı hiç usanmayın, şu düzensiz ortamda, karanlık dünyada iyiliği sürdürsün, ürün veren tohumu eksin (bkz. I.Korintoslular 15:58).

İyiliği kime doğrultmalı? HERKESE. Özellikle iman evinden olanlara. Kilise topluluğunun kurulduğu dönemde, Pavlos'un uluslara haberci atandığı yönetimde o güne dek ne bilinen ne de uygulanan bir olgu ve gelişim duyurulmaktaydı: Kiliseler arasında durumu iyi olanların, yaşam olanakları yeterli olmayanlara yardım elini uzatması. Roma İmparatorluğu birçok alanda çok ilerlemişti. Altmış milyon nüfusun yirmi milyonu Roma vatandaşıydı, kırk milyonuydu kölelerden oluşmaktaydı. Her renkten, her dilden her çeşit insan topluluğu.. İyilikseverlik, yardımseverlik bir kuram olmaktan öteye gidemezdi. Bunları Mesih inancı getirecekti; getirdi de.. Eski Antlaşma'da Tanrı'ca saptanan bu yükümlülük, İsrail halkı arasında uygulanmaktaydı

(bkz. Levililer 25:35; Yasanın Tekrarı 15:7). Rab İsa Mesih aynı yükümlülüğü vurguladı (bkz. Matta 6:1; 19:21; Luka 11:41; 12:33; 18:22; 19:8). Kilise topluluğunun kuruluşundan sonra bu yardımlaşma tüm topluluklarda uygulandı; yardımseverlik, insanseverlik genel uğraş oldu; çünkü Tanrı buyruğu ve yöntemi buydu (bkz. Habercilerin İşleri. 11:29,30; 12:25; 24:17). Bu yükümlülüğe mektuplarda sık sık değinilir (bkz. Romalılar 15:24-27; I.Korintoslular 9:11; 13:3; II.Korintoslular 8, 9:6-15; 11:7-9; I.Selanikliler 2:6-9; I.Timoteos 5:17,18).

Pavlos'un ve öbür habercilerin İmparatorluğun her köşesine yayılan inanlı topluluklarını birbiriyle bağlamaları, ortaklaşa ilgi ruhunu teşvik etmeleri, gereksinimi olan kardeşlere, dullara, yetimlere destek sağlamaları gerçekleşti, iyilikseverlik ruhu kilisenin temel öğretilerinden oldu. Kilise toplulukları birbirini düşünerek inancı her tür dış destekten ve yardımdan bağımsız kıldı, kendi kendini güçlendirebilir destekleyebilir duruma geldi: Ahaya, Makedonya, Asya, Galatya bölgelerindeki kiliseler bu uğraşta gereken eğitimi aldı. Konunun bu yönüne eğildiğimizde, Pavlos'un uluslara habercilik hizmetini nasıl tasarladığını ve bütünlediğini daha iyi anlayabiliriz. O yalnız ulusların habercisi değil, kendisini cezaevine kapatan koca Roma İmparatorluğunun da –kendileri bunu anlayamıyordu elbette– eğitimci oldu. İman evinden olanlara yardım yapılırken, eliaçıklık sadece bunlara kısıtlanmayacak, dostu düşmanı da kapsayacak (bkz. Romalılar 12:20).

Mektupla İlgili Bazı Gözlemler

Yazar Pavlos mektubunu doruklarken de ana konudan ayrılmıyor. Sonuna dek sürtüşmeci bir mektup.. Çünkü gereken budur. Bölgedeki kilise topluluklarının Yahudilik öğretilerine kayması durdurulmalıydı. Bu temelsiz öğreti başka bölgelere de sıçrayabilirdi. Pavlos Galatya'daki tehlikeli kaymaları nasıl öğrendi? Bazı yorumculara göre, Galatyalılar'dan birkaç kişi kendisine mektup göndererek karşılardaki tehlikeyi bildirdi. Yine olabilir ki, Timoteos veya başka bir ziyaretçi burada karşılanan durumu ona ilettiler. Pavlos mektuplarını başkalarının eliyle yazma alışkınsındaydı (bkz. I.Korintoslular 16:21; Koloseliler 4:18; II.Selanikliler 3:17). Genellikle, sonunda kendi eliyle bir selam ekledi: "Elimle size yazdığım şu iri harflere bakın" (6:11). Buradaki iri harfler neyi anlatmakta? Mektuptaki sonuçlama öbürleri karşısında en uzun olanıdır. Mektubu sona erdirdiği düşünülürken, yeniden soruna dönüyor yazar. İri harflerden söz etmesi bizce bilinmeyen bir özelliği anımsatmakta. Yaklaşık iki bin yıl önceyle ilgili bir konuyu düşündüğümüzü unutmamalıyız. İri harflerin mektubun taşıdığı aşırı öneme değindiğine kuşku olmasın.

Galatya'daki inanlılara sünnet zorunluluğunu koymaya çalışan şeriatçıların düşüncesi ne olabilirdi? Onlar şöyle diyordu: "Çevredeki insanlar yalancı tanrılara tapıyor, Romalılar'ın inancı da bir sıra batılılıkla dolu. Bu nedenle sadece Mesih'e inanmak yeterli değil, Yahudiler'i uluslardan ayıran sünnet özelliğini benimseyin; böylece, sizin ruhsal yasaya bağlılığınızı herkes görsün ve tanınsın!" Bu dönemde Yahudiler Mesih inancını benimseyenlere –özellikle de bu bölgede– ağır baskı uygulamaktaydı. Şeriatçılar inanlılara, sünneti kabul ederseniz hem kendinizi yalancı tanrılara tapan uluslardan ayrı sıraya koymuş olursunuz, hem de Yahudiler'in saldırılarına hedef olmazsınız demektedir. Buydu şeriatçıların felsefesi ve dolapları (6:12). Amaç, sünnette odaklanan şeriat inancı çevreye tanıtılmayıydı.

Bu insanların düşündüğü çözüm kolay çıkar yol bulmaktı: "Mesih'e inanıyoruz, Yahudi yasasına göre sünnet de edildik, sünnet bizi uluslardan başka sıraya

koyuyor!" Böylesi ödöncü, uzlaşıcı, orta yolu tutucu bir felsefeydi kovalayışlarının itkisi. Kendi kendilerine kurdukları inancı işlerliğe koymak onlara önem getirecek. Tüm tarikatlar, edimci sapmalar buradan sızır, her köşeyi sarar. Böylelikle toplumda, ticarete, güncel ilişkilerde geçerlilik sağlayacaktı bu insanlar. Bu tutum, "*Başlangıç ve Son Ben'im*" (bkz. *Yeşaya 44:2; Vahiy 1:17; 2:8; 22:13*) diyen Mesih'e bağlılıkla çelişkiydi. Ve en sarsıcı yön, Tanrı kayrasına iman edip doğrulukla donatılmaya, Mesih'in haçı ilkesine temelden ters düşmekteydi. Bu uzlaşıcı tutum ruhsal yaşamın baltalayıcısıydı. Bedenin gereksiz isteklerini alt edemeyen ödöncülüktü. Böbürlenişin ve kurumlanmanın basamağı..

Aynı zamanda Pavlos'un daha önce vurguladığı gibi (3:10-11), şeriatçılar yasanın bütününe uygulayamamanın getirdiği lanetin altındadır. Sünneti öne sürmelerinin nedeni, sünnete bağladıkları kişilerin üzerinde övünç elde edebilmektir. Tavusun gözü büyüleyen tüyleri ve kanatlarıyla tantana satması gibi. İlgileri yaşamın paklığı değil, dıştan sergilenen yapmacık uygulamalarla kişisel önem sağlamaktı (6:13). Eski Yunan'da *sofistler* diye tanınan, pohpohanmayı seven bilgelik taslayıcıları, hep fiyaka satanları anımsatıyordu bu yeltekleyciler. Görüldüğü gibi, Pavlos yeniden ana konuya dönmüştür. Mektubun doruğa getirildiğini bilgilendiren somut ve kanıtlı yaşam tanıklığını önümüze seriyor: Rabbimiz İsa Mesih'in haçı, Pavlos'un ölümünü belgeleyen haçtır (6:14). Bu tanıklığın 2:20'deki içtenlikli tanıklıkla bağlantısı hemen belirlemekte. Pavlos, İsa'nın tüm adını konuya alıyor. Haça çakılanın kim olduğunu gösteriyor bu. Haç, kurtuluşun biricik yolu, kurtulanın yengi gönencinde kalmasını sağlayan tek yöntem.. Haç dışında kurtuluş yok, Tanrı'ya geçerlilik yok (bkz. *Romalılar 5:18-21*). Mesih'in ölümüyle paydaşlığa gelmekten kaçınan, O'nun haçının anlamını kavrayamamıştır. Haç sakın fiziksel bir nesne çerçevesinde düşünülüyorsa tüm anlamını yitirmiştir. İnsanlık tarihinde, soyut ve gizemli anlamı derinlere varan gerçeğin simgesidir haç.

Dünya bozukdüzen, düşük çarpık eylemleriyle birlikte geçip gidiyor. Bunu anlayanın bir yandan dünyayı çarmıha mihlanmış bilmesi, öte yandan da kendisini çarmıhta asılı görmesi hiç değişmeyen sağlıklı sağduyulu tutumdur. Haberci Pavlos başka yerde şöyle der: "*Dünya varlığını kullananlar kullanmıyormuş gibi yaşasın. Çünkü bu dünyanın biçimi geçip gitmektedir*" (I.Korintoslular 7:31). "*Şimdiki çağın gidişine uymayın. Tersine, anlayışınızın yenilenmesiyle büsbütün değiştirilmiş insanlar olun*" (Romalılar 12:2). *Galatyalılar 2:20*'de belirtildiği gibi çarmıha çakılan inanlı, şimdi yeni yaratık olmanın gönencine gelmiştir. Mesih İsa'nın sağlayışıyla yeni yaratık olma yetkisini bir yana iterek kendini din, şeriat, töre biçimciliklerine kaptıran, yaşamda sonsuzda temel gereği tanıyamamanın çelişkisindedir (6:15). Tanrı'nın belirttiği kural şöyle vurgulanır: "*Her kim Mesih'teyse yeni bir yaratıktır. Eskisi geçip gitti, işte yepyeni oldu*" (II.Korintoslular 5:17). "*Sünnet nedir, sünnetsizlik nedir? Bunların önemi yoktur. önemli olan Tanrı buyruklarını tutmaktır*" (I.Korintoslular 7:19). Ve Tanrı'nın önde gelen buyruğu, günahlinin kayra sunusuna iman edip yeniden doğmasıdır (bkz. *Yuhanna 3:3*). Aynı konuya yazar 5:6'da değinmişti.

"*Yaşam yolunda yürüyüşümüz de Ruh uyarınca olsun*" (5:25) öğüdünü belirten Pavlos bu kez, "*Bu kural uyarınca yaşam yolunda yürüyen herkese esenlik*" diliyor (6:16). Yazar yeniden *stoiheo* fiilini kullanıyor: Baştanbaşa düzenli, uyumlu dizi görünümünde.. 5:16'daki yüreklendirmeye gidilsin. Bu kural, bu kanun '*kanon*' Mesih inanlısına yol göstergesidir. Evrende yaşamda belirli kanunlar vardır, bunlara uymak zorunludur, ters durumda ceza gelecektir. "*Önemli olan, Tanrı buyruklarını tutmaktır*"

(*I.Korintoslular 7:19*). "Bu kural uyarınca yaşam yolunda yürüyen herkese..." Yaşam yolunda yürüyüş hangi kanuna, kurala, ilkeye göre sürdürülmekte? Tek Tanrı'nın herkese koyduğu kanun tektir: Günahını bırak, kayramdan yararlan, Mesih'e iman et, doğrulukla kuşan! Yasalarla, törelerle, biçimlerle doğruluk kazanmaya çabalama. Haçtan kaynaklanan ölme-dirilme kanununa göre günaha üstünlük sağlayan yaşamı sen de bul ve üstlen!

Bu durumda Tanrı'nın öz İsraili'sin. O'nun esenliği ve acıması senin üzerindedir (*3:14; bkz. Filippililer 3:3*). Şu çağda bol bol duyduğunuz bu tanımın anlamı derindir. İlk kez *Yaratılış 35:10*'da görüyoruz bu tanımı. Tanrı onu İbrahim'in, İshak'ın kutluluklarını kendisine sağladığı Yakup'a verdi. EL ile boğuşan, ya da EL boğuşur anlamına gelen ad.. Aynı zamanda, EL ile yönetmen (prens) olma. Görüldüğü gibi, geniş kapsamlı adtır, İsrail. YAHWEH bu adı Yakup'a verdikten sonra, "*Ben EL-ŞADDAY Tanrı'yım*" diyerek kendisini ona tanıttı (*bkz. Yaratılış 35:11*). EL-ŞADDAY: GÜÇLÜ EGEMEN. Tanrı'nın EL ile başlayan başka adları: EL-ELYON (*bkz. Yaratılış 14:22*): EN YÜCE OLAN. EL-OLAM (*bkz. Yaratılış 21:33*): SONSUZLUK RAB'Bİ. Esenliğin, acımanın (merhamet) kaynağı bu Tanrı'nın koyduğu kanun uyarınca yaşam yolunda yürüyenin hiçbir eksiği yoktur. Canı ruhu sürekli esenliktedir.

İnanlıları Yahudiliğe kaydırma çabasında olan şeriatçıların kendi savlarını savunması, sünnet edilenlerin bu uygulamayla tarihsel İsrail'le paydaş olabilecekleri, onlara verilen kutluluklara kavuşacakları noktasında odaklanıyordu. Pavlos en koyu Yahudilik'te yararlı olmaya didinirken, bunun kişiyi Tanrı'ya iletmediğini anlayarak şeriata rest çekti, tanrısal kayraya sığındı. Bundan böyle doğrulukla donatılan haberci Pavlos onların tezine 'hayır' diyor. 'Bu insanlar gerçek İsraili'liğe yaraşmaz. Tersine, yaydığımız kural uyarınca yaşam yolunda yürüyen herkes Tanrı'nın İsraili'dir. Sünnet edilenler, ruhsal yasayı uygulayanlar Tanrı'nın evlatları değil! Kayra ilkesi uyarınca Mesih'e imanla Tanrı'ya sığınanlardır gerçek İsraililer.' Yazar her yol ve kanıtla inanlıları sağlıklı Tanrı ilişkisine bağlamak istiyor. Bu ilişki sonucunda esenliğin, acımanın kendilerine erişeceğini belirtiyor.

Haberci Pavlos, geçmişinde İsa Mesih adına her tür saldırıya uğrayan, baskılara katlanan, taşlanan, ölümün sınırında bırakılan, bedeninde İsa'nın yaralarını taşıyan bir insan olarak konuşuyor (*bkz. Habercilerin İşleri 14:8-20; II.Korintoslular 4:9-13; 11:23-29; 12:10*). Böyle biri için imanında erdemli, tek amaçlı değildir demeye kalkmak, sağduyuyu pazara çıkarmaktır. Hiç kimse bu insanı tedirgin edebilecek durumda olamaz (*6:17*). Buna koşut başka bir kutluluk dileğine *I.Korintoslular 16:21-24*'te rastlanabilir. *Stigmata, (yaralar)* İsa'nın kurtulmalık bedenindeki yaralarla eşitdeğer değildir kuşkusuz. Mesih'in yaraları kendine özgüdür, hiç kimse O'nunkine benzeyen yaralardan söz edemez; çünkü hiçbir inanlının yaraları başkalarının arıtılması doğrultusunda açılmadı. Tersine, onu arıtana kesin bağlılığın simgesi olarak inanlılar işkence çekti, gereğinde kanını vermeye gitti.

Orta çağlar kilisesinin yanlış uygulamalarından biri, inanlıların Mesih'in acılarına katılmaya zorunlu kılınmasıydı. Bu nedenle bedenlerini yersiz yere çektirilen yaralara, kanamalara, sızılara verirdi bu öğretiyi izleyenler. Kimileri de diz üstünde kutsal sayılan yerlere doğru tırmanırdı. Bu uygulamalar günahlıyı Mesih'in kurtulmalığından, kayrasından yoksun bırakmakla sonuçlanırdı ve her zaman böyle olur. Galatyalılar Haberci Pavlos'un yaralarını görmüştü, onları biliyorlardı, bunların nasıl geldiğinden bilgileri de vardı. Mesih'e su katılmamış bağlılığının simgesiydi o yaralar.

Yazar geliyor kapanış duasına (6:18). Burada da kayranın önemi gökteki yıldızlar gibi parlamakta. Pavlos'un bütün mektupları kayra dileğiyle sonuçlanır: (bkz. Romalılar 16:20; I.Korintoslular 16:23; II.Korintoslular 13:13; Galatyalılar 6:18; Efesoslular 6:24; Filippililer 4:23; Koloseliler 4:18; I.Selanikliler 5:28; II.Selanikliler 3:18; I.Timoteos 6:21; II.Timoteos 4:22; Titos 3:15; Filimon 25).

Kayra Tanrısı'nın uluslara Mesih'ten gelen kayrayı tanıtmaya çağırdığı haberci Pavlos, çeşitli yerlerdeki kilise topluluklarına ve inanlı kişilere yazdığı on üç mektubun her birini kayra (*haris*) selamı ve dileğiyle dorukluyor. Kurtarıcı Mesih'in dille anlatılmaz kayrası, ruhunun dokusuna işlenmiş. Tanrı'nın Mesih bağlılığında açıklanan kayrası dışında şimdiki yaşam, gelecek yaşam katı karanlıktadır.

Mektuba İlişkin Aydınlatıcı Gözlemler

- Mektupta Tanrı'nın adı yirmi dokuz kez geçmekte
- 'Baba' sözü üç kez. Biri İsa Mesih'e ilişkin, ikisi insanla
- Tanrı'yla kişisel bağlantı olanaklıdır (2:19; 4:9; 3:26; 4:7)
- Tanrı evrende belirsiz bir varlık değil, kişinin 'Tanrısı' ve 'Babası'dır (1:1,4; 3:26; 4:5-6)
- Tanrı günahlıyı kurtarmakla, onu doğrulukla donatmakla ilgilenir
- Tanrı Yargıç'tır. Çiğnenen yasa O'nun kutsal yasasıdır
- Doğruluk, hak, adalet aynı sözle anlatılmakta: *dikaiosis*
- Günah Adem'de Tanrı'nın koyduğu sınırı aşmaktır, herkesi saran kötülüktür
- Sürekli günah işleyerek, sürekli yasa uygulamak Tanrı'yla eğlenmektir
- İnanlı, ruhsal yasa yoluyla erişemediği amacı, İsa Mesih'in başarısına bırakır, O'nun kayrasına sığınır
- Kişi sadece haçta kazanılan doğrulukla övünebilir, o zaferle muzaffer olabilir
- Ruhsal yasa *nomos*. Bu ad, *dianemo*, *nemo* (dağıtmak) fiiliyle çağrışımdadır, 2:16x3, 2:19x2; 3:10x2, 21x3; 4:21x2 ve şu ayetlerde birer kez: 2:21; 3:2,5,11,12,13,17,18,19,23,24; 4:4,5; 5:3,4,14,18,23; 6:2,13).
- Bu inanlılara Pavlos çeşit çeşit dille sesleniyor:
- Kardeşlerim (3:15; 5:13; 6:1,18).
- Siz ruhsal olanlar (6:1)
- Tanrı Sözü'nde eğitilenler (6:6)
- İman evinden olanlar (6:10)

Mektuptaki Kişisel Buyruk Seslenişleri

- "Özgürlüğü beden gereksiz istekleri doğrultusunda kullanmayın" (5:13)
- "Sevgi yoluyla birbirinizin uşağı olun" (5:13)
- "Dikkat edin, birbirinizi yok etmeyesiniz" (5:15)
- "Vaktinizi Ruh yönetiminde geçirin" (5:16)
- "Yaşam yolunda yürüyüşümüz de Ruh uyarınca olsun" (5:25)
- "Böbürlenmeyelim, birbirimizi kışkırtmayalım, birbirimizi kıskanmayalım" (5:26)
- "Siz ruhsal olanlar yumuşak huylulukla onu doğruluğa getirin. Kendi durumunuzu da göz önünde bulundurun" (6:1)
- "Birbirinizin yükünü taşıyın, böylelikle Mesih'in yasasını uygulayın" (6:2)
- "Herkes kendi işini denetlesin" (6:4)
- "...eğitilen, kendindeki yararlı şeylerin tümünü eğitmeniyle paylaşsın" (6:6)
- "Kandırılmayın! Tanrı'yla eğlenilmez" (6:7)
- "İyilikten bezmeyelim" (6:9)
- "Herkes, özellikle iman evinden olanlara yararlı iş yapalım" (6:10)

Sözü edilen kişisel buyruk seslenişleri cinsel bozukluğun, her tür sürtüşmenin, dağıtıcılığın, büyüklemenin, başkalarına köleağası kesilmenin, bencilliğin, kendi kabuğuna çekilmenin, eli sıkı olmanın, dikkatsiz tutumun, umutsuzluğun ve ön sırada sakat öğretinin oluşturduğu tehlikelere karşı uyarılar zinciridir. Bunların alt edilmesi, İsa Mesih'ten gelen özgürlüğün değerlendirilmesine bağlıdır. Bu özgürlük hiçbir zaman ruhsal yasadan gelemez. Salt Mesih'in kayrasızla gerçekleşir.

Tanrı hem biricik Oğlu'nu gönderdi, hem de Kutsal Ruhu'nu verdi. Ruh'tan on yedi kez söz edilir. Üçü insanın ruhuna ilişkin (3:2; 6:1,18), on dördü Kutsal Ruh'a ilişkindir (3:2,3,5,14; 4:6,29; 5:5,16,17,18,22,25,8; 6:8). Bir kezinde de 'ruhsal olanlar' diye geçer (6:1). Yazar Pavlos bu geniş kapsamlı konuyu özetlemekte, soyut konuşmadan somut bilgiye geçmekte (6:11-18). Bu önemli mektubun yorumunu sonuca bağlarken şu belirgin konular üzerinde bir çalışma yapmanız yararlı olacaktır:

- | 5:16-6:8'de belirtilen çelişkileri gösterin.
- | Galatyalılar 3:5-14 ile Romalılar 3:29- 4:17'yi karşılaştırarak benzerlikleri gösterin.
- | Bunları, Galatyalılar 3:5'teki sorunun ışığında inceleyin.
- | Bir parçada bulunurken, öbür parçada bulunmayan vurgulama hangisidir?
- | Eski Antlaşma'dan kaç alıntı vardır? Bunları inceleyin. Tanrı'nın kayrası yaşamınızı daha zengin ve doyurucu aşamaya getirsin. Amin.

Thomas Cosmades
cosmades@gmx.de

